

**מדינת ישראל
משרד הפנים**

מפרט תנאים אחיד ברישיון עסק למפעל ביטחוני

(לרבות עיסוק בנפיצים)

**היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים
ספטמבר 2011, תשרי התשע"ב
פרק ד' – מהדורת יולי 2013
תיקון פרקים ג', ו' – יוני 2016**

תכולת המפרט

<u>פרק</u>	<u>תיאור</u>	<u>עמוד</u>
א.	הגדרות, תנאים כלליים.	3
	נספח 1: מסמכי רישוי למפעלים ביטחוניים – הגשה וטיפול.	10
ב.	תנאים להבטחת קיום דיני תכנון ובניה.	12
ג.	הבטחת מניעת סיכוני העיסוק בנפצים וטיפול באירועים.	14
	נספח 1: חוקים ותקנות, תקנים ומפרטים אשר יש בהם הוראות המחייבות את העוסקים בנפצים.	22
	נספח 2: חובת החזקת תעודת בדיקה של מעבדה מוסמכת על עמידת מתקן נפצים במרחקי הפרדה.	25
ד.	תנאים להבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.	26
	נספח 1: ריכוז מזהמים למערכת הביוב.	55
	נספח 2א: ערכי פליטה לעניין מזהמי אוויר.	57
	נספח 2ב: חישוב הספק תרמי מותקן.	59
	נספח 3: קביעת ערכי פליטה לשריפה רב דלקית.	60
	נספח 4: תנאי מסגרת לפריט 2.2 א- תחנת דלק ותדלוק.	61
ה.	תנאים להבטחת בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים.	68
ו.	תנאים להבטחת בטיחות הנמצאים בעסק ובסביבתו.	71
ז.	תנאים למניעת דליקות ולחימה באש.	76
	נספח 1: בדיקה תקופתית למתקני חשמל.	86
	נספח 2: טבלת סמלים ישימים לרמות סיכון אש.	89
ח.	תנאים להבטחת מניעת סכנה לשלום הציבור, שוד והתפרצויות.	90
ט.	תנאים להבטחת ביטחון המדינה (אבטחת מידע ואבטחה פיזית).	92
י.	תנאים לשינוע חומרים מסוכנים.	93
	נספח: פיקוח (ואכיפה) בשינוע חומרים מסוכנים.	99
יא.	תנאים משלימים להבטחת מטרות החוק בטיפול בכלי ירייה ותחמושתם.	101

פרק א': הגדרות, תנאים כלליים

1. חוקים ותקנות

1.1. על העסק חל **חוק רישוי עסקים**, התשכ"ח – 1968 (**להלן - "החוק"**, "**חוק רישוי עסקים**"), תקנות, צווים, תקנים והוראות רשות הרישוי ונותני האישור שהוצאו מכוחו וכן חוקים ותקנות שיש להם זיקה למטרות החוק.

1.2. בהתאם **לסמכות שהוענקה לרשות הרישוי** ומנהל היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים במשרד הפנים ונותני האישור ביחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, מתוקף סעיפים 6, 7א', 29ב', 29ג' ו-29 ד' לחוק רישוי עסקים, מותנה בזאת רישיון העסק/הרישיון הזמני/ההיתר הזמני/ ההיתר המזורז למפעל, בתנאים כמפורט להלן, לצורך הבטחת קיום מטרות חוק רישוי עסקים המפורטות בסעיפים 1 (א), 29 ב' ו-29 ד' לחוק.

2. הגדרות

2.1. "**אירוע חומ"ס**" – התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה.

2.2. "**בעל העסק**" – כל אחד מאלה:

א. בעל רישיון או מבקש הרישיון להפעלת "מפעל ביטחוני", לפי העניין.

ב. אדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בהנהלתו פועל "מפעל ביטחוני".

ג. בעל המפעל.

ד. "**בעל**" – בין יחיד ובין תאגיד.

2.3. "**היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים**", "**היחידה**" – כמוגדר בסעיף 29ב' לחוק:

א. **מנהל היחידה** - נציג שר הפנים.

ב. **נציג הרשויות המקומיות** שמינה שר הפנים מבין ראשי הרשויות המקומיות.

ג. "**נותן אישור**" - נציג השר ביחידה, כמפורט בסעיפים 1, 6 ו-29ב(א) לחוק רישוי עסקים:

(1) נציג השר לאיכות הסביבה (הערה - נציג השר להגנת הסביבה).

(2) נציג שר העבודה (הערה - נציג שר התעשייה, המסחר והתעסוקה).

(3) נציג שר הבריאות.

(4) נציג שר המשטרה (הערה - נציג השר לביטחון פנים).

(5) נציג שר הביטחון.

ד. "**נציג מקצועי**" - נציג ביחידה של "גורם נוסף", כהגדרתו בתקנה 6(ד) לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), כדי להבטיח בעסק מטרה מהמטרות הקבועות בסעיף 1(א) לחוק:

(1) נציג נציבות כבאות והצלה, להבטחת קיום דיני הכבאות.

(2) נציג מינהל התכנון והבניה במשרד הפנים, להבטחת קיום דיני התכנון והבניה.

(3) ראש אגף מטענים ומל"ח במשרד התחבורה, להבטחת המניעה בשינוע חומ"ס.

(4) ראש ענף חומ"ס בפיקוד העורף, להבטחת מיגון חומ"ס.

ה. "**נציג שטח**" – נציג של "נותן אישור", או "גורם נוסף", או בעל מקצוע שקבע רשות הרישוי, אשר הוסמך על ידי מנהל היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים על פי סעיף 29ט' (א) לחוק, להיכנס למפעל ביטחוני כדי לקבוע תנאים (משלימים*) למתן רישיון לאותו מפעל או כדי לבדוק אם מתקיימים בו הוראות החוק, התקנות על פיו ותנאי הרישיון שניתן על פיו (להלן - מפרט התנאים).

2.4. "**הספר הכתום**" – כהגדרתו בתקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001 (להלן – **תקנות שירותי הובלה**).

2.5. "**הרכבה**", "**הכללה**" – שילוב פריטים בהליך ייצור, שאינו כרוך בשינוי צורתם או תכונותיהם של הפריטים.

2.6. "**הרשות הלאומית להסמכת מעבדות**" - כמפורט בחוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997, בו נקבעו תפקידיה וסמכויותיה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 2.7. "הרשות המקומית" - הרשות המקומית שבתחום שיפוטה נמצא המפעל – עירייה/מועצה מקומית/מועצה אזורית/הממונה על המחוז במשרד הפנים. יתכן מצב בו תהיה יותר מרשות מקומית אחת.
- 2.8. "התאמה ביטחונית" – כהגדרתה בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998 (להלן – החוק להסדרת הביטחון).
- 2.9. "חומר מסוכן" – כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג – 1993 (להלן – תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים)) וכן בחוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997 (להלן – חוק שירותי הובלה).
- 2.10. "כלי ירייה" - כלי ירייה, תחמושת, אביזרים וחלקי כלי ירייה, כהגדרתם בחוק כלי ירייה, התש"ט – 1949.
- 2.11. "כלי ירייה צבאי" – כהגדרתו בחוק כלי ירייה, "כלי ירייה מסוג ששר הביטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות, כסוג של כלי-ירייה צבאיים"; ועל פי אכרזה שר הביטחון – "אכרזה בדבר כלי ירייה צבאיים" משנת 1949.
- 2.12. "מלמ"ב" – הממונה על הביטחון במערכת הביטחון, כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון.
- 2.13. "ממונה ביטחון" – כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון.
- 2.14. "ממונה על הבטיחות" – כהגדרתו בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו – 1996.
- 2.15. "מניעה" – הפחתת סיכונים.
- 2.16. "מספר או"ס" - כהגדרתו בתקנות שירותי הובלה.
- 2.17. "מעבדה מוסמכת" - מעבדה שהוסמכה לבצע את סוג הבדיקות הנדרש על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות או על ידי רשות הסמכה אחרת, שהרשות הלאומית להסמכת מעבדות מכירה בה, על פי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז – 1997 והגרסה המעודכנת ביותר לתקן ISO/IEC/17025.
- 2.18. "מעביד" - בעל העסק, כהגדרתו במפרט זה.
- 2.19. "מפעל ביטחוני", "מפעל" – כמשמעותו בסעיף 29א(א) לחוק רישוי עסקים:
- [תנאי 1] "עסק טעון רישוי..."
- [תנאי 2] "...שבו עוסקים בפיתוח, בייצור, בעיבוד, באריזה, באחזקה או באחסנה של חומרי נפץ, חומרי הדף או ציוד לחימה או בתיקון ציוד לחימה..."
- [תנאי 3] "...אשר הוכרז על ידי שר הביטחון, מטעמים שבביטחון המדינה, כמפעל ביטחוני".
- 2.20. "מתקן שאינו פעיל": מתקן שהופסקה פעילותו, לרבות מתקן שיש כוונה להפעילו מחדש.
- 2.21. "עובד המפעל" – אדם המועסק על ידי בעל העסק, בתחום המפעל או כחלק מפעילות המתבצעת על ידי המפעל מחוץ לאתר המפעל, לרבות עובד עצמאי, עובד חברת כוח אדם, עובד קבלן ומתנדב.
- 2.22. "פעולה מונעת" – אמצעי או פעולה להפחתת סיכון.
- 2.23. "קבוצות התאמה" - "Compatibility groups" כמשמעותן בסעיף 2.1.2 בספר הכתום.
- 2.24. "קבוצת סיכון" - "Class" כהגדרתה בספר הכתום.
- 2.25. "רשות הרישוי", "הרשות" – רשות הרישוי למפעלים ביטחוניים כמשמעותה בסעיף 29ג לחוק.
- 2.26. "שינוי בעלות" - כמוגדר בתקנות 30-33 (פרק ט') לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א – 2000 (להלן – תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות)), כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו וכן העברת שליטה בתאגיד. "בעל", "בעלים" – בין יחיד ובין תאגיד.
- 2.27. "שינויים בעסק", "שינוי" – כמשמעותו בתקנות 9, 10, 38 (פרק ד') לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות): שינויים מהרשום ברישיון העסק או ההיתר הזמני והמסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו ובסוג העיסוק. (לרבות נתוני העסק כפי שנמסרו על ידי בעל העסק לרשות הרישוי).
- 2.28. "תיק המפעל" - כמפורט בתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), בתבניתו המעודכנת ועל פי הנחיות נוספות של רשות הרישוי ונותני האישור, כמפורט בפרקי מפרט זה.
- 2.29. "תנאים משלימים", "מפרט תנאים משלימים למפעל" – מפרט תנאים ייעודיים למפעל, המשלימים מפרט זה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

3. דרישות דווח ומסירת מידע ונתונים

- 3.1. הרישיון ניתן על סמך **נתוני העסק העדכניים**, אשר מסר בעל העסק לרשות הרישוי ואשר הצהיר על נכונותם ב"טופס הצהרת בעל העסק" בהתאם לתקנה 10 לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות).
- 3.2. **חובת דיווח תקופתי ע"י המפעל**: בעל העסק יציג לרשות הרישוי אחת לשנה דוח שנתי כולל, מותאם למאפייני המפעל, כמפורט בפרקי מפרט התנאים ועל פי דרישות משלימות של רשות הרישוי ונותני האישור. הדו"ח יימסר מדי שנה, במועד הביקורת התקופתית, ובמועדים נוספים על פי דרישה.
- 3.3. בעל העסק ידווח לרשות הרישוי על כל **אירוע חומ"ס**, או אירוע אחר העלול לסכן את הסביבה/תושבי האזור או את עובדי המפעל – מיד עם גמר הפעלת גורמי החירום וההצלה.
- 3.4. בעל העסק ידווח לרשות הרישוי על **תיקון ליקויים** שנמצאו במפעל, במועד שתקבע.
- 3.5. אין בהוראה זו כדי לגרוע מחובת בעל עסק להגיש מסמכי בקשה לרישיון ומסמכים נוספים לפי הוראות חוק רישוי עסקים ותקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), אלא אם כן הורתה הרשות אחרת.

4. אבטחת מידע:

4.1. על העסק חלים בתחום אבטחת המידע וחופש המידע דברי החקיקה הבאים:

- א. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.
- ב. תקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו - 1986.
- ג. חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1988.
- ד. תקנות חופש המידע, התשנ"ט - 1999.
- ה. צו חופש המידע (נושאים שרשות ציבורית לא תמסור מידע לגביהם), התשנ"ט - 1999, השר האחראי - שר הביטחון, הצו עוסק בחיסיון המידע למול יתר דברי החקיקה שבסעיף זה.
- ו. חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 - חל על מפעלי מערכת הביטחון, אשר הוכרזו על פי צו שר הביטחון לפי סעיף 20 לחוק זה.

4.2. אבטחת המידע הנמסר לרשויות/נותני האישור:

- א. בעל העסק יגדיר באמצעות מב"ט המפעל את רמת הסיווג הביטחוני לדיווחים הנדרשים ולתיק המפעל בתיאום עם נותן האישור - נציג שר הביטחון ביחידה, על פי הכללים המפורטים בפרק ט'.
- ב. רמת הסיווג של מסמך לא תהווה בשום מקרה מכשול להגשתו לרשות לרישוי מפעלים ביטחוניים, אלא תאפשר טיפול נכון ומתאים במסמך על ידי הרשות.

5. שינוי במפעל או בסביבתו והבטחת עדכניות הנתונים הנמסרים על ידי בעל העסק:

- 5.1. על פי תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות):
 - א. תקנה 38 - "ניתן רישיון או היתר זמני לעסק ולאחר מכן חלו שינויים מהרשום ברישיון העסק או ההיתר הזמני והמסמכים המצורפים לו... לא יהיה תוקף לרישיון או להיתר הזמני".
 - ב. תקנה 10 - " (ב) לרישיון העסק יצורפו תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית העסק שאישרה רשות הרישוי, ומהווים חלק בלתי נפרד מרישיון העסק. לא ייעשו כל שינויים במסמכים האמורים או בעסק **ללא אישור רשות הרישוי**. (ג) רישיון עסק יפקע אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה למסמכים האמורים בתקנת משנה (ב)".
- 5.2. לא יבצע בעל העסק שינוי במפעל, אלא אם -
 - א. בעל העסק הודיע בכתב לרשות הרישוי על כל "שינוי" שהוא מתכנן לבצע במפעל. בהודעה יפורטו השינוי המתוכנן והסיכונים שהוא עלול ליצור ותצורף לה בקשה לשינוי הרישיון ותנאיו בהתאם.
 - ב. בעל העסק דווח, בנוסף, על שינויי בניה, על פי המפורט בפרק ב'.
 - ג. בעל העסק דווח על היבטים סביבתיים בשינוי על פי המפורט בפרק ד' ועל פי דרישת נותן האישור מהמשרד להגנת הסביבה.
 - ד. אושר על ידי הרשות השינוי ברישיון ובתנאיו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ה. בעל העסק פועל בהתאם לתנאים החדשים ברישיון.
- 5.3. לפי דרישת הרשות, יגיש בעל העסק מסמכי בקשה לרישיון ומסמכים נוספים, כמפורט בפרק ו' לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות) ובנספח 2 למפרט זה, או חלק ממסמכים אלה, בכל אחד מהמצבים הבאים:
- הוגשה הודעה על "שינויים בעסק".
 - קיים יסוד סביר להניח, כי חל שינוי בסביבת המפעל, אשר עשוי להשפיע על סיכונים מהמפעל לסביבה.
 - אם סברה הרשות, כי לפני מתן הרישיון לא הוגשו כל המסמכים הנדרשים על-ידה.
 - פג תוקף רישיון העסק לפריט עיסוק מעיסוקי המפעל.
- 5.4. **צו מניעת פעולות:**

א. סעיף 22א' לחוק רישוי עסקים: "נעשו במקום פלוני פעולות הכנה לניהול עסק או לפתיחתו, או לשימוש במבנים, בחצרים או במקרקעין לצורך ניהול עסק טעון רישוי, מבלי שניתן רישיון או היתר זמני, או בסטייה מן הרישיון או ההיתר הזמני, רשאי בית משפט השלום או בית המשפט לעניינים מקומיים, ליתן צו ולפיו על המנויים בסעיף 14 או על בעל זכות בנכס או מי מטעמם, להימנע מפעולה באותו מקום במבנים, בחצרים או במקרקעין (בחוק זה - צו מניעת פעולות); בית המשפט רשאי לתת צו כאמור בכפוף לתנאים שימצא לנכון בנסיבות העניין."

ב. החל בעל עסק בביצוע "שינויים בעסק" ולא דיווח על כך כמפורט בתנאים אלו, נתונה בידי רשות הרישוי הסמכות לפנות לערכאות המשפטיות למתן צו כאמור. זאת בנוסף לאמור בסעיפים 9, 10, 38 לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות).

6. תנאים ברישיון:

6.1. **חובת עמידה בתנאים** (לפי סעיף 4 לחוק):

"לא יעסוק אדם בעסק טעון רישוי אלא אם יש בידו רישיון או היתר זמני לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו. עסק שאיננו נידד, לא יעסוק בו אדם, אלא אם ברישיון או בהיתר הזמני שבידו מתוארים החצרים שבהם הוא עוסק".

6.2. **בעל העסק נושא באחריות אישית** לקיום התנאים ברישיון, הוראות חוק רישוי עסקים, תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות) והוראות אלה ולקיומם של הוראות יתר הדינים החלים על המפעל הביטחוני, להבטחת מטרות חוק רישוי עסקים (סעיפים 1. (א), 29ב', 29ד' לחוק), לרבות הבטחת השמירה על ביטחון המדינה.

6.3. **תנאים ברישיון העסק של המפעל הביטחוני כוללים**, בנוסף לכל דין, את –

א. הוראות מפרט תנאים זה.

ב. הוראות מפרט תנאים משלימים ברישיון עסק של מפעל ביטחוני אשר נמסר למפעל.

ג. תנאים ייעודיים של נותני האישור בהתאם לעיסוקים המתקיימים במפעל, כפי שנמסרו למפעל וכפי שפורסמו באתר הממשלה, פורטל רישוי עסקים.

ד. **הוראת מעבר:** מפעל המחזיק במועד כניסת מפרט זה לתוקף, ברישיון עסק ומפרט תנאים המותאם למפעל, מטעם היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, חייב לעמוד גם במפרט המותאם למפעל, כל עוד לא קיבל מפרט תנאים משלימים (ראה סעיף ב' לעיל). בכל מקרה של סתירה קובעות הוראות מסמך זה.

7. פיקוח על עמידה בתנאים:

7.1. **זכות כניסה למפעלים ביטחוניים, לפי סעיף 29 ט' לחוק:**

"(א) על אף האמור בסעיף 28, מנהל היחידה או מי שהסמיך לעניין זה, וכן חברי היחידה, והם בלבד, רשאים להיכנס למפעל בטחוני, כדי לקבוע תנאים למתן רישיון לאותו מפעל או כדי לבדוק אם מתקיימים בו הוראות חוק זה והתקנות על פיו, לרבות תנאי רישיון שניתן על פיו."

7.2. **הפרעה, לפי סעיף 29 (א) לחוק:**

"המפריע לאדם שהוענקה לו סמכות לפי חוק זה והתקנות על פיו, לרבות תנאי רישיון על פיו, או שהוטל עליו תפקיד על פי אלה, להשתמש בסמכות או למלא את התפקיד או המונע זאת ממנו, דינו – מאסר שנה אחת."

7.3. בעל העסק יאפשר לרשות הרישוי, לנותני האישור ולמי שהוסמך לעניין זה לפי סעיף 29ט' לחוק רישוי עסקים, להיכנס למפעל בכל עת סבירה, כדי לבדוק אם מתקיימות בו הוראות החוק והוראות אלה, ויאפשר לו לבצע כל בדיקה ולעניין בכל מסמך לצורך זה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

8. תעודות בדיקה ומסמכים הנדרשים כתנאים ברישיון:

בנוסף להוראות כל דין, יגיש בעל העסק על פי דרישת רשות הרישוי או נותן אישור, מתוקף סמכותם על פי סעיפים 6ב', 6ג' ו-6ד' לחוק רישוי עסקים, תעודות בדיקה, תצהירים ומסמכים לגבי עיסוקי המפעל, של מעבדה מוסמכת, בעל מקצוע, בעל מקצוע מוסמך, בודקים ובעלי תפקידים אחרים.

9. נגישות לאנשים עם מוגבלות:

בעל העסק יעמוד בהוראות סעיף 8ב לחוק רישוי עסקים והוראות פרק ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

10. תיק מפעל והיערכות לאירוע חירום:

10.1. בעל העסק יחזיק בתיק מפעל לטיפול באירוע חירום, על פי התבנית המעודכנת לתיק המפעל שפורסמה על ידי רשות הרישוי ודרישות נוספות בנושא זה ביתר פרקי מפרט התנאים.

10.2. התיק יוחזק אצל המב"ט, בשער המפעל ואצל מנהל המפעל.

10.3. בעל העסק יבטיח את נכונות ועדכניות תיק המפעל. התיק יעודכן לפי הצורך ובכל עת שחל שינוי במפעל.

10.4. תיק המפעל יוצג לרשות הרישוי ויוגש לה על פי דרישתה.

10.5. נוהל החירום בתיק המפעל:

א. העתק, או נגזרת נוהל החירום, יימסר על פי דרישה ובמגבלות אבטחת מידע, לשירותי הכיבוי וההצלה, למשטרת ישראל (תחנת המשטרה), למשרד להגנת הסביבה ולפיקוד העורף.

ב. על המפעל להחזיק באישור עדכני של פיקוד העורף לנוהל החירום.

ג. על המפעל להחזיק באישור עדכני של נותן האישור ממשרד הבריאות לנוהל חירום לאירוע תברואי, כנדרש בהוראתו - "נוהל טיפול באירוע חירום", סימוכין 03-1702, מתאריך 01 דצמבר 2003.

10.6. תרחישים/הערכות סיכונים -

א. יוכנו על פי המפורט בתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), ובהתאם להוראות מפרט זה ועל פי דרישת נותן אישור.

ב. תרחיש אשר הוכן על פי דרישת נותן אישור, יוצג לאישורו.

10.7. תיק המפעל או חלקיו לא יימסרו לגורמים אחרים מאלו המפורטים לעיל, אלא בהסכמת - מב"ט המפעל, ראש חטיבת אבטחה פיזית במלמ"ב/משרד הביטחון, קציני משטרת ישראל ופיקוד העורף המוסמכים על ידי רשות הרישוי לפיקוח על המפעל.

10.8. בעל העסק יבצע תיאום מוקדם עם נציגי השטח, להבטחת שיתוף פעולה כנדרש בעת אירוע חירום, כולל:

א. אישור מוקדם על ידי המב"ט לרשימת משתתפים וכוננים אפשרית שתוגש על ידי נציג השטח.

ב. נהלי חבירה ודווח ברורים ומוסכמים מראש.

ג. סיור מודרך.

ד. קביעת נציג מקצועי מהמפעל, לחבירה בעת אירוע עם מפקד/נציגי גורמי החירום וההצלה.

ה. הגורמים אשר עם נציגיהם יש לבצע תיאום מוקדם: שירותי הכיבוי וההצלה, משטרת ישראל (תחנת המשטרה), המשרד להגנת הסביבה, פיקוד העורף ומשרד הבריאות.

10.9. תרגול נוהל החירום:

א. בעל העסק יתרגל את נוהל החירום אחת לשנה לפחות, ובכל עת שיתחלף בעל העסק או שחל שינוי במפעל.

ב. התרחישים בתיק המפעל יהוו בסיס לתרגול נוהל החירום.

ג. בעל העסק יעדכן את מועדי ביצוע התרגול בטבלה שנועדה לכך בתיק.

ד. בעל העסק ישלב את גורמי החירום וההצלה החיצוניים בתרגול נוהל החירום.

ה. בעל העסק רשאי לשלב בתרגול השנתי של נוהל החירום דרישות המפורטות במפרט זה לתרגול על פי תרחישים שונים, כגון תרחיש רעידת אדמה (פרק ד'), תרחיש נפצים (פרק ג'), תרחיש שריפה (פרק ז').

10.10. בעת אירוע, ימתין נציג מקצועי לחבירה, עם העתק תיק המפעל, לגורמי החירום וההצלה בכניסה לזירת האירוע (שער הכניסה ו/או הכניסה למפעל). החבירה תשולב בתרגול השנתי.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

11. עסקים בתחומי מפעל ביטחוני:

11.1. לא יופעל במפעל ביטחוני עסק שאינו מפעל ביטחוני, למעט עסק אשר מתקיימים לגביו כל התנאים הבאים:

א. זיקה: העסק משמש כקבלן משנה ופועל למטרות המפעל הביטחוני, או לחילופין, העסק מקבל מהמפעל הביטחוני שירות ייחודי בתחום עיסוקו העיקרי של המפעל הביטחוני.

ב. ביטחון המדינה: נותן האישור, נציג שר הביטחון ביחידה, אינו מתנגד להפעלת העסק בתחום המפעל הביטחוני.

ג. אחריות: המפעל הביטחוני אחראי, לצורך קיום חוק רישוי עסקים, על העסק שבתחומו, כחלק ממנו.

11.2. בעל העסק ימסור לגבי העסק שבתחומו, כאמור לעיל, את המידע הבא:

א. פירוט נתוני העסק, מתקניו, עיסוקו העיקרי של העסק והצדקת הזיקה.

ב. הבהרת אופן מימוש אחריות ה"מפעל הביטחוני" על העסק - נהלים משותפים ומחייבים, הדרכות ותרגול, קיום כל הדרישות במפרט התנאים של המפעל הביטחוני.

12. מתקנים שאינם פעילים:

12.1. חובת טיפול במתקן שאינו פעיל:

א. בעל העסק ידווח לרשות הרישוי בכתב כי המתקן אינו פעיל ויעביר לרשות הרישוי עדכון נתוני העסק במסמך "טבלת מתקני המפעל ושימושיהם".

ב. למניעת סיכונים -

(1) תובטח הפרדה מלאה בין מערכת המים שבמתקן לבין מערכות מי שתייה במפעל.

(2) המתקן ייסגר למניעת כניסת אדם.

(3) מערכת החשמל שבמתקן תנותק, למעט מערכות חיוניות.

12.2. הפעלת המתקן מחדש לייעודו המקורי:

א. בעל העסק ידווח על כך לרשות הרישוי טרם הפעלתו ובדיווח התקופתי.

ב. בעל העסק יבטיח כי מתקיימים במתקן כל התנאים הנדרשים להפעלתו.

12.3. הפעלת מתקן שאינו פעיל לייעוד חדש:

א. יש לדווח על כך לרשות הרישוי כדין "שינויים בעסק".

ב. יש לבצע סקרים על פי דרישת נותני האישור/רשות הרישוי ולהציג את תוצאותיהם כתנאי להפעלה.

13. אחריות, עונשין ותחולה:

13.1. עונשים על עיסוק ללא רישיון או היתר זמני ואי קיום תקנות ותנאים, לפי סעיף 14 לחוק:

"(א) אדם שעסק ללא רישיון או היתר זמני בעסק טעון רישוי או שלא קיים תנאי מתנאי רישיון או היתר זמני או שלא קיים הוראת תקנה לפי סעיפים 9 עד 11ב, דינו - מאסר שמונה-עשר חודשים; ואם עסק או לא קיים כאמור אחרי שקיבל התראה מאת הממונה על המחוז, רופא מחוזי כמשמעותו בפקודת בריאות העם, 1940 (להלן - רופא מחוזי), מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך (להלן - הממונה על איכות הסביבה), מפקד משטרת המחוז או ראש הרשות המקומית (הבהרה - במפעלים ביטחוניים - רשות הרישוי, מנהל היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים), דינו - קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין) לכל יום שבו נמשכה העבירה אחרי מתן ההתראה.

(ב) לעניין סעיף זה אין נפקא מינה -

(1) אם האדם עסק בעצמו או על ידי עובדו או מורשהו;

(2) אם עסק בעסק של עצמו או של אחר;

(3) אם היה אחראי לניהול עסקו של אחר, בין בשכר ובין ללא שכר, ולעניין זה מי שניהל בפועל עסקו של

אחר, רואים אותו כאחראי לניהול העסק כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר;

(4) אם היה העיסוק מוגבל מראש בזמן או חד-פעמי.

(ג) לא יאשם בעבירה לפי סעיף זה מי שעסק כשותף רדום או ללא נטילת חלק ברווחיו של העסק."

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 13.2. **אחריות של תאגיד (לפי סעיף 15 לחוק, תיקון מס' 15, התשנ"ח - 1998):**
"נעברה עבירה לפי סעיף 14 על ידי תאגיד –
(1) רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס שלא יעלה על כפל שיעור הקנס שהיה רשאי להטילו אילו לא סעיף זה;
(2) יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל או מנהל רשום לפי כל דין, שותף - למעט שותף מוגבל - או עובד מנהלי בכיר באותו תאגיד ואחראי לעניין הנדון, אם לא הוכיחו שהעבירה נעברה שלא בידיעתם או שנקטו כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה."
- 13.3. **אחריות** - כל חיוב החל לפי הוראות תנאים אלה על העסק חל גם על בעל העסק, ולהפך.
- 13.4. **שמירת דינים** - הוראות אלה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן.
- 13.5. **תחולה** - תוקפם של תנאים אלו מיום פרסומם, אלא אם נקבע אחרת על ידי רשות הרישוי בכתב.
- 13.6. **צו הפסקה מינהלי** - בסמכות רשות הרישוי ליתן צו הפסקה מינהלי, לפי סעיפים 20 ו-29 ח' לחוק, לגבי עיסוק בכל מתקן במפעל בנפרד.
14. **תכנית מניעה:**
- 14.1. בעל העסק יחזיק בתכנית מניעה – תכנית עבודה להפחתת סיכונים ותיקון פערי עמידה בדרישות החקיקה, התקינה, תנאי רשות הרישוי ונותני האישור. תכנית המניעה תהיה מפורטת ועדכנית.
- 14.2. בפרט, יפורטו בתכנית - פערים שנתגלו וטרם תוקנו, שינויים בעסק, הוראות חוק חדשות, תנאים חדשים וכל סיכון חדש שנתגלה בעסק.
- 14.3. תכנית המניעה תהיה, לפי הצורך, בפריסה רב שנתית, על פי סדר החשיבות לטיפול בגורמי הסיכון.
- 14.4. התכנית תוצג לנותני האישור ורשות הרישוי ותעודכן על פי הערותיהם.
- 14.5. בעל העסק יקיים את התכנית על פי לוח הזמנים שנקבע בה. מימושה יוצג לרשות הרישוי ונותני האישור **בדוח התקופתי** ולפי דרישה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 1: מסמכי רישוי למפעלים ביטחוניים – הגשה וטיפול.

מתוקף סמכותי על פי סעיפים 6 עד 6ה' לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 (להלן – החוק) ופרק ו' לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א – 2000, על בעל העסק, מנהל מפעל ביטחוני העוסק בנפיצים, להגיש מסמכי בקשה לרישוי ולהשלים הגשת מסמכי בקשה לרישוי; עקב שינויים בעסק או על פי דרישתי, כמפורט להלן.

1. לכל בקשה לרישיון חדש או דווח על שינוי בעסק, כמוגדר בחוק רישוי עסקים ובתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), אשר יוגשו לרשות הרישוי, יצרף בעל העסק את מסמכי רישוי הבאים: תרשים סביבה, מפה מצבית, תכנית העסק, תסקירים ותצהירים, מאושרים על ידי בעל מקצוע מוסמך.

2. תרשים סביבה :

2.1. יוגש בקנה מידה 1: 2500, אלא אם נקבע אחרת על ידי רשות הרישוי כאמור בסעיף 29 ג' לחוק.

2.2. יצוינו בתרשים:

- א. הגוש והחלקה שבהם מצוי העסק יודגשו בקו עבה, בציון מספרם כמופיע בפנקסי המקרקעין לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969.
 - ב. מספרי החלקות שבסביבת החלקה שבה מצוי העסק עד מרחק של 500 מטרים מגבול החלקה שבה מצוי העסק.
 - ג. הדרכים והרחובות הציבוריים הגובלים עם החלקה שבה מצוי העסק ושמותיהם.
 - ד. קו כחול (מסמן את גבולות העסק).
 - ה. גדר העסק (לא תחרוג מקו כחול), דרכים פנימיות ושערים.
 - ו. מקומות חנייה גדולים המשרתים את העסק. מקומות חנייה מרכזית.
 - ז. ציון קנה מידה.
 - ח. קואורדינטות.
 - ט. טבלת גושים וחלקות.
 - י. מספרי מבנים, טבלת מבנים ושימושים (ניתן לצרף טבלאות).
 - יא. תאריך עדכון ועדכניות המפה.
 - יב. חתימת בעל מקצוע מוסמך.
 - יג. סיווג ביטחוני מתאים, על פי הנחיות המב"ט.
 - יד. סימון אחריות הרשויות המקומיות (שטח מוניציפאלי).
 - טו. תרשים התמצאות בקנה מידה שיקבע העסק (יצורף בנפרד או ישולב במפה).
- 2.3. התרשים ייערך על גיליון אחד.
- 2.4. ניתן לשלב תרשים סביבה במפה המצבית, כאשר גודל המפעל ופרטיו מאפשרים זאת.

3. מפה מצבית :

3.1. מפה מצבית או מפות מצביות כוללות את תכניות תשתיות העסק כמפורט להלן:

- א. המפה תכסה את כל שטח העסק.
- ב. **המפה תהיה בחפיפה לתרשים הסביבה** במרכיבים הבאים:
 - 1) קנה מידה זהה.
 - 2) סימון גבולות בקו כחול.
 - 3) מבנים ומספריהם.
- ג. **השכבות/המפות** שיכללו במפות המצביות הן:
 - 1) **מערכות מים**: קווי מים לשתיה, תעשייה וכיבוי. בארות מים ורדיוסי מיגון. נתוני הצנרת ממקורות חיצוניים ופנימיים, לרבות: מאגרי מים, צנרת, הידרנטים, מגופים ועוד.
 - 2) **מערכות שפכים**: קווי ביוב, ניקוז, בורות רקב, בורות ספיגה, מתקני טיפול בשפכים לרבות שפכים סניטרים ותעשייתיים.
 - 3) **מערכות טיפול ואיסוף פסולת**, מתקני אחסון וסילוק פסולת.
 - 4) **מתקני חומ"ס**, לרבות מכלי גז ודלק, כולל סימון הצנרת להובלתם (רצוי לסמן חומ"ס מקבוצות שונות בצבעים שונים).
 - 5) **סימון מרחקי הפרדה ממתקני נפיצים** (מעגלי סיכון).
 - 6) **תשתיות אנרגיה**: מערכת חשמל מקומית, ציבורית, קווי הולכה, לוחות ומפסקים ראשיים, גנראטורים, מרכזי אנרגיה, דודי קיטור, מתקני לחץ, מערכת מיזוג אוויר, מתקני אגירה, מחליפי חום ועוד.
 - 7) **מערכות כיבוי אש**.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

4. תכניות העסק :

- 4.1. תכנית העסק תכלול תכנית תנוחה בקנה מידה של 1:100, זולת אם דרשה או אישרה רשות הרישוי, בנסיבות מיוחדות, את עריכתה בקנה מידה אחר.
 - 4.2. בתכנית התנוחה יפורטו כל אלה:
 - א. מתקני סניטציה שיהיו בעסק.
 - ב. מערכת הביוב, לרבות מערכות לטיהור שפכים או להפרדת שומן וכיוצא באלה, אם ישנן.
 - ג. מתקני אוורור המשרתים את העסק, לרבות מערכת מיזוג אוויר, קולטי עשן, ריח או מזהמים אחרים, אף אם הותקנו מחוץ לקירותיו החיצוניים של העסק או על גג המבנה. רשות הרישוי ונותן אישור ביחידה רשאים לדרוש נתונים טכניים על מערכות כאמור.
 - ד. מיתקנים לאצירת אשפה ופינויה.
 - ה. ארובות.
 - ו. מערכות וציוד כיבוי אש.
 - ז. מתקני ניטור.
 - 4.3. התכנית תוצג לרשות הרישוי/נותני האישור במפעל ותוגש לפי דרישה בלבד.
5. למתקן נפיצים – תעודת בדיקה של מעבדה מוסמכת על עמידת המתקן במרחקי הפרדה.
 6. למתקן חומ"ס ונפיצים – "תסקיר השפעה על הסביבה" על פי דרישת נותן האישור מהמשרד להגנת הסביבה.
 7. תצהיר על מתן מענה לדרישות שירותי הכבאות בציוד ומערכות, מבנה ותשתית על פי תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל – 1970, תקנים ישראליים, הוראות מפקח כבאות ראשי ותקנים בינלאומיים.
במבנים קיימים יינתן מענה בהתאם לתוצאות סקר מקצועי למניעת סיכונים והוראת שירותי הכבאות.
 8. תצהירים/סקרים נוספים, על פי דרישת רשות הרישוי/נותני האישור ביחידה.

פרק ב' - תנאים להבטחת קיום דיני תכנון ובניה

1. חוקים ותקנות

1.1. כל מבנה בעסק יבנה על פי דיני התכנון והבניה כמוגדר בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן, חוק התכנון והבניה) ותקנותיו.

1.2. מפעל ביטחוני שהוא גם "מתקן ביטחוני":

א. הגדרת "מתקן ביטחוני" בסעיף 159, פרק ו' לחוק התכנון והבניה, קובעת לאמור:

ב. "מתקן ביטחוני" – בנין, מחנה או דרך המוחזק או נועד להיות מוחזק בידי צבא ההגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הביטחון שאושרה לצורך פרק זה על ידי שר הביטחון, למעט בנין, מחנה או דרך שאינו משמש למטרה ביטחונית או שלא נועד לכך או ששר הביטחון או מי שהוסמך על ידו הורה עליו שהוא פתוח לציבור. לעניין הגדרה זו, "שלוחה אחרת של מערכת הביטחון" – לרבות חברה ממשלתית, שהשר האחראי עליה הוא שר הביטחון."

ג. חובת קיום דיני התכנון והבניה:

1) מפעל ביטחוני העונה על הגדרת "מתקן ביטחוני" יפעל על פי ההליך התכנוני המיוחד הקבוע בפרק ו' לחוק התכנון והבניה.

2) יש למעט מהמיתקן הביטחוני, שעליו חל ההליך התכנוני המיוחד, את השטחים שאינם משמשים למטרה ביטחונית ועליהם לא יחול הפטור מהיתר בניה.

3) לצורך קבלת היתר בניה על פי פרק ו' לחוק התכנון והבניה, או פטור מהיתר בניה על פי סעיף 172 לפרק זה, יפעל בעל העסק על פי "נוהל הוועדה למתקנים ביטחוניים (ולמ"ב)" של משרד המשפטים, סימוכין 208-0067-2009, אשר נכנס לתוקף בתאריך 01 לאפריל 2009.

4) הפטור מהיתר בניה הניתן בסעיף 172 (2) לחוק התכנון והבניה, להקמת מתקן ביטחוני נוסף בתוך מתקן ביטחוני קיים, מותנה - "...ובלבד שמחמת הקמת המתקן הביטחוני הנוסף כאמור לא יוטלו מגבלות על אדם אחר, ולא יחולו שינויים במגבלות כאמור שהן קיימות, וייעודו הכללי של המתקן הביטחוני הנוסף לא יהיה מסוג השונה מסוגו של המתקן הביטחוני הקיים."

חובת ההוכחה היא על בעל העסק על בסיס תסקיר מתאים ואישור בעל מקצוע מוסמך, המוכיחים העדר השפעה חריגה על הסביבה.

5) למען הסר ספק, המפעל אינו פטור מקיום דיני התכנון והבניה - חובת העמידה בהוראות הנדסיות ומקצועיות המפורטות בחוק התכנון והבניה ותקנותיו והוכחת העמידה בהם, מוטלת על בעל העסק.

2. הגדרות: כמפורט בחוק התכנון והבניה ותקנותיו.

3. דרישות דווח ומסירת מידע

3.1. בעל העסק ידווח לרשות הרישוי על כל שינוי בתכנית המפעל ויעביר מסמכי רישוי מעודכנים לצורך עדכון או חידוש רישיון העסק.

3.2. דווח מוקדם: בעל העסק ידווח לרשות הרישוי קודם לביצוע שינוי בניה (ראה פרק א') ויעביר נתונים כנדרש, מבעוד מועד, על שינויים אלו, לרבות היתר בניה (ב"מתקן ביטחוני" – היתר בניה או מסמך פטור מהיתר).

3.3. על פי הנתונים שמסר בעל העסק, יוגדרו על ידי היחידה תנאים ברישיון העסק ועליו ליישם תנאים אלו בתכנון ובבניה, קודם לאכלוס/הפעלת השינוי בעסק.

3.4. לקראת אכלוס או הפעלה - עם השלמת השינוי/בניה, יגיש בעל העסק –

א. בקשה לעדכון או חידוש רישיון העסק (ראה בנספחים), כאשר הפעילות מהווה פריט עיסוק חדש שאינו מופיע ברישיון העסק של מפעל.

ב. מסמכי רישוי מעודכנים, סקרים ותצהירים, חתומים על ידו או על ידי איש מקצוע מוסמך הפועל מטעמו, כמפורט בפרקי המפרט ובנספחים.

ג. מסמכים נוספים על פי דרישות נותני האישור.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ד. אישורי אכלוס כנדרש בדין.

ה. לגבי מתקן נפיצים, אישור מעבדה מוסמכת על עמידה בדרישות למרחקי הפרדה ממתקני נפיצים.

4. היערכות במבנים בפני רעידת אדמה

4.1. בעל העסק יבטיח מיגון מבנים בעסק בפני רעידת אדמה.

4.2. מבנים שייעודם מנהלה ומשרדים:

א. מבנים קיימים - בעל העסק יערוך סקר בהתאם לתקן ישראלי 2413, יכין תכנית רב שנתית למיגון על פי ממצאי הסקר ויממש תכנית זו.

ב. מבנים חדשים – בניה תוך עמידה בדרישות המיגון של תקן ישראלי 413.

4.3. מבנים שייעודם פעילות בחומרים מסוכנים:

א. מבנים קיימים - על פי הנחיות נותן האישור, נציג השר להגנת הסביבה ביחידה.

ב. מבנים חדשים –

1) בעל העסק יציג בפני נותן האישור – נציג השר להגנת הסביבה, בשלב התכנון, תסקיר השפעה על הסביבה בדגש על רעידת אדמה.

2) בעל העסק יתכנן את המבנה על פי הנחיות נותן האישור.

4.4. מבנים שייעודם פעילות בנפיצים:

א. מבנים קיימים – אישור מעבדה מוסמכת, בלוח זמנים מתואם עם רשות הרישוי, על עמידה במרחקי הפרדה למניעת פגיעה בסביבה, כנדרש בתנאי מפרט זה.

ב. מבנים חדשים – אישור מעבדה מוסמכת, על עמידה במרחקי הפרדה למניעת פגיעה בסביבה, כנדרש בתנאי מפרט זה, קודם לאכלוס המתקן.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

פרק ג': הבטחת מניעת סיכוני העיסוק בנפוצים וטיפול באירועים

1. חוקים ותקנות, תקנים ומפרטים אשר יש בהם הוראות המחייבות את העוסקים בנפוצים – במוסף לפרק זה.
2. הגדרות:
 - 2.1. "אירוע בנפוצים" – אירוע בו מעורבים נפוצים, החורג ממהלך הפעילות הרגילה ועלול לגרום נזק לאדם, לסביבה או לרכוש, לרבות התאיידות, דליקה, שפך, דליפה או פיצוץ.
 - 2.2. "בחינה", "בחינת נפוצים" – תהליך בדיקה שיש בו הפעלת נפוצים, לרבות ניסוי במהלך פיתוח, יצור או כל עיסוק אחר בנפוצים.
 - 2.3. "ייצור נפוצים" – לרבות עיבוד, פיתוח, הרכבה ופירוק.
 - 2.4. "מנהל סיכונים" – מי שמונה על ידי בעל העסק לרכז את ניהול סיכוני הנפוצים במפעל, ויש לו את הניסיון ואת ההכשרה המתאימים לביצוע משימה זו.
 - 2.5. "מתקן נפוצים" – מבנה, אתר או חלקם במפעל, שיש בו עיסוק בנפוצים.
 - 2.6. "ניהול סיכונים" – תהליך שיטתי לניהול הטיפול המונע בסיכונים, כמפורט בפרק זה.
 - 2.7. "נפוצים" – חומר נפץ, הדף או פירוטכניקה ופריטים המכילים חומרים אלו, לרבות תחמושת, המוגדרים כקבוצת סיכון 1, בספר הכתום.
 - 2.8. "סיכון" – אפשרות שיתרחש אירוע בנפוצים.
 - 2.9. "סיכון מיידי" – סיכון, כאשר מתקיימות הנסיבות להתרחשותו המיידית.
 - 2.10. "סילוק" – השמדה, מחזור או הנצלה של נפוצים.
 - 2.11. "עיסוק בנפוצים" – כמפורט בטורים א' ו- ב' בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה – 1995 (להלן – צו רישוי עסקים), מספר סידורי 10.11 א', 10.11 ב', 10.11 ג', 10.11 ד', 10.11 ה', או 10.11 ו'.
 - 2.12. "פסולת נפוצים" – נפוצים מיועדים לסילוק או שיש לסלקם או נמצאים בתהליך סילוק.
3. דרישות דווח ומסירת מידע
 - בעל העסק יציג לרשות לפי דרישתה, מידע על סוגי הנפוצים במפעל, כמויותיהם, תנאי החזקתם, אמצעים למניעת סיכונים והיערכות לטיפול באירועים בנפוצים.
 - בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים למניעת סיכונים מעיסוקי המפעל הביטחוני בנפוצים, לפי מיטב הידע והטכנולוגיות המקובלות, לרבות היערכות ואמצעים למניעת אירועים בנפוצים ולטיפול בהם, בשטח המפעל הביטחוני, בסביבתו, באתרי פעילות מחוץ לשטח המפעל ובשינוע נפוצים.
 - מתקן שמתקיים בו סיכון מיידי, יפסיק בעל העסק מייד את פעולתו, ולא יחדשה כל עוד הסיכון מתקיים.
6. חובת מינוי בעלי תפקידים:
 - בעל העסק ימנה בעלי תפקידים בעלי כשירות, הכשרה והרשאה של עוסקים בנפוצים:
 - 6.1. מנהל סיכונים, אשר ירכז את ניהול הסיכונים בעיסוקי המפעל בנפוצים.
 - 6.2. בכל מתקן שיש בו עיסוק בנפוצים – אחראי/מנהל מתקן.
 - 6.3. לכל הליך של השמדת נפוצים או בחינתם - מנהל לתהליך ואחראי בטיחות לתהליך.
 - 6.4. כנדרש על פי כל דין.
7. עוסקים בנפוצים – כשירות, הכשרה והרשאה:
 - 7.1. לא יעסוק ולא יועסק עובד בתפקיד שיש בו עיסוק בנפוצים, לרבות בפעילות אחזקה של מתקני נפוצים (להלן – עובד בנפוצים), אלא אם אותו עובד –
 - א. קיבל הרשאה מבעל העסק לביצוע הפעילות, לאחר שעמד בדרישותיו לכשירות, הכשרה וחניכה, אשר נקבעו בהוראות בכתב, בכפוף לכל דין ובהתייעצות עם הממונה על הבטיחות במפעל ובעלי מקצוע מומחים ומנוסים בתחומים המתאימים, בהתייחס בין היתר, לתחומים המפורטים להלן –
 - (1) כשירות – דרישות סף לכל תפקיד שיש בו עיסוק בנפוצים, שיבטיחו שהמועמדים יתאימו לעיסוק אליו הם מיועדים, בין היתר, בהתייחס לכל אחד מאלה –

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

(א) גילו של המועמד יהיה 18 לפחות.

(ב) מצבו הבריאותי של המועמד.

(ג) הסמכה וידע מקצועי.

(ד) ניסיון מקצועי.

(2) הכשרה - ההכשרה שתינתן לעובד בנפיצים, כמפורט להלן -

(א) מידע על הנפיצים שתפקידו של העובד כרוך בעיסוק בהם, מאפייניהם וסיכוניהם, לרבות תגובתם לחום ולאש, סיכונים לסביבה וסיכונים לעובדים.

(ב) נהלי העבודה והוראות למניעת סיכונים.

(ג) אמצעי מיגון ומניעה, לרבות מיגון המתקן וציוד מיגון אישי.

(ד) הערכות לתרחישים אפשריים של אירועים בנפיצים, תקלות ודליקות, ותרגול מעשי של התגובה למצבים אלה, לרבות: דרכי הפעולה, הציוד, אמצעי הכיבוי במפעל ודרכי ופתחי המילוט.

(ה) עניינים אחרים, שלדעת בעל העסק, על עובד בנפיצים במפעל הביטחוני לדעת או לתרגל לצורך מניעת סיכונים וטיפול באירועים בנפיצים.

(ו) מבחן מסכם, כדי להבטיח כי ההכשרה הובנה על ידי העובד והוא יפעל בהתאם לה.

(3) חניכה – עבור כל עיסוק בנפיצים, שלב ההכשרה שאחריו ניתן להחל בחניכה, תקופת החניכה, תחומי החניכה, כישורי החונך ומדדים לבדיקת השלמת החניכה.

ב. קיבל הרשאת בעל העסק לעובד בנפיצים או חידושה, בחתימת ידו של בעל העסק לתקופה שהורה מראש **שלא תעלה על שנתיים**.

ג. עבר הדרכת רענון תקופתית, לפי תכנית רענון המבטיחה שמירה על רמת הכשרה נאותה כמפורט בהוראה זו, בתכיפות שיוורה בעל העסק **ולפחות אחת לשנה**.

ד. עבר הדרכה ייעודית בכל עת שזוהה סיכון נוסף או מידע חדש הנוגע לעיסוק בנפיצים ולהגנה על העובד ועל הסביבה, לרבות בדיקת אירועים בנפיצים והפקת לקחים מהם.

ה. הינו בעל התאמה ביטחונית, כפי שיקבע ממונה הביטחון במפעל.

ו. עמד בהוראה זו לפני ביצוע כל פעילות שיש בה עיסוק בנפיצים.

7.2. בעל העסק יבטל או ישעה הרשאה שניתנה לעובד בנפיצים, אם לא התקיימו לגביו דרישות הוראה זו.

7.3. לגבי כל עובד בנפיצים במפעל יתועדו אישורים בדבר כשירותו, בדיקות רפואיות שעבר, הכשרתו, חניכה שעבר, הרשאות שקיבל, הדרכות רענון וכל הדרכה אחרת שעבר. תיעוד כאמור יוצג לעיון נותני אישור ורשות הרישוי לפי דרישתם. התיעוד יישמר בכל תקופת העסקת העובד ולמשך 3 שנים נוספות לאחר סיום העסקתו של העובד בנפיצים במפעל הביטחוני. התיעוד, יכול שיהיה באמצעי אלקטרוני ובלבד שיהיה זמין לביקורת.

7.4. הוראה זו באה להוסיף על האמור בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954 ותקנותיו ועל הנדרש לפי כל דין.

8. מניעה בעיסוק בנפיצים – סקרים, נהלים, הוראות, אמצעים ומגבלות:

8.1. בעל העסק -

א. יגדיר, בכפוף לכל דין ולתנאים ברישיון ועל בסיס **סקרים מקצועיים למניעת סיכונים** (כמפורט להלן), עבור כל עיסוקי המפעל הביטחוני בנפיצים, בשטחו או מחוצה לו - נהלים, הוראות ואמצעים, לרבות ציוד, חומרים וכלי עבודה ייעודיים, למניעת סיכונים ולהבטחת מטרות הרישוי.

ב. יקבע אמצעים לבקרה ולשליטה על תהליכים, באופן שיאפשר פעולה מונעת.

ג. יקבע הוראות ואמצעים לטיפול בתקלות, באירועים בנפיצים ובנפגעים עבור כל פעילות שבמהלכה עלול להתרחש ייזום של נפיצים.

ד. יקבע מצבים אשר בהתקיימם יש להפסיק מיידית את הפעילות.

ה. יקבע הוראות בדבר מגבלות מרחקי הפרדה בין מתקני הנפיצים לבין -

(1) מבנים מאוכלסים, מתקנים, מערכות, נתיבי תחבורה ותשתיות במפעל.

(2) מתקני נפיצים אחרים במפעל.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 3) מבנים מאוכלסים, מתקנים, מערכות, נתיבי תחבורה ותשתיות בסביבת המפעל.
- 4) קווי מתח עליון ועל-עליון.
- ו. יקבע הוראות בדבר מגבלות על סוגי וכמויות נפיצים שימצאו במתקן הנפיצים, בהתאם לאופי המתקן וצרכי הפעלתו, לקבוצות הסיכון ולקבוצות ההתאמה, וכן יקבע הוראות בדבר אופן האחסון.
- ז. יקבע הוראות בדבר מגבלות פעילות לכל מתקן נפיצים, בין היתר, בעניינים אלה –
- 1) מספר מרבי של עובדים ונוכחים במתקן נפיצים ובסביבתו. מספר העובדים המרבי יהיה המספר הנמוך ביותר הדרוש להפעלה תקינה של המתקן.
- 2) זמן חשיפה מרבי של עובד במתקן נפיצים או של אדם אחר הנמצא בו, לחומרים ולתהליכים שבו, כאשר נדרשת מגבלת זמן.
- 3) הגבלות על פעילות בתנאים אקלימיים חריגים, כאשר נדרש.
- ח. יפעל לפי הנהלים וההוראות שקבע ויבטיח את קיומם על-ידי עובדי המפעל.
- ט. ינקוט בכל האמצעים שקבע ויבטיח שעובדי המפעל יקפידו על שימוש נאות בציוד, בחומרים, בכלי העבודה הייעודיים ובמתקנים וישמרו על תקינותם.
- י. יציג את הוראות העבודה, המניעה והתגובה לתקלות ולאירועים בנפיצים בעמדות העבודה, או בקרבנותם, באופן ברור ובולט.
- 8.2. הסקרים, הנהלים, ההוראות והאמצעים, כאמור לעיל -
- א. ייחתמו על ידי בעל העסק ובעלי המקצוע שהיו שותפים להכנתם.
- ב. יוצגו לפי דרישה לרשות הרישוי ולנותני האישור.
- ג. יבחנו, יעודכנו לפי הצורך, וייחתמו מחדש על ידי בעל העסק, בכל עת שחל שינוי במפעל או לפי דרישה של רשות הרישוי ולכל הפחות אחת לחמש שנים.
- ד. יאובטחו על פי סווג ביטחוני שנקבע על ידי ממונה על הביטחון ועל פי הנחיות נותן האישור.
9. סקר מקצועי למניעת סיכונים בנפיצים ("סקר סיכונים")
- 9.1. בעל העסק יבצע סקר מקצועי למניעת סיכונים, עבור כל עיסוקי המפעל הביטחוני בנפיצים, בשטחו או מחוצה לו, לכל מתקן נפיצים והתהליכים שבו.
- 9.2. מטרת הסקר – להוות בסיס להגדרת נהלים, הוראות ואמצעים, לרבות ציוד, חומרים וכלי עבודה ייעודיים, למניעת סיכונים ולהבטחת מטרות הרישוי בעיסוק בנפיצים.
- 9.3. הסקר יבוצע על ידי בעלי מקצוע מומחים ומנוסים בתחום, בהתאם לאופי הסיכונים, בשיטות מקובלות.
- 9.4. הסקר יבוצע במועדים הבאים:
- א. עבור פעילות חדשה – בשלב התכנון וכתנאי מוקדם לביצוע הפעילות.
- ב. עבור פעילות קיימת – בחינה וחידוש תוקף בכל עת שחל שינוי במתקן, בסביבה או בדין ולפחות מדי חמש שנים.
- 9.5. בסקר יפורטו -
- א. המתקן ומעטפת הפעילות במתקן.
- ב. סיכונים במתקן.
- ג. בחינת המענה לסיכונים אשר קיימים במתקן.
- ד. דרישות רלבנטיות, מתוך הוראות כל דין, למניעה.
- ה. השפעת הפעילות במתקן על הסביבה מחוץ למפעל, על הסביבה הקרובה במפעל ועל הנמצאים במתקן.
- ו. פעולות נדרשות למניעה ותפעול נכון.
- ז. אמצעים נדרשים למניעה ותפעול נכון.
- ח. מצבי סיכון מיידי, אשר בהתקיימם יש להפסיק מייד את הפעילות.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ט. עיקרי השפעת סיכוני הסביבה על המפעל שבו פועל המתקן והנמצאים בו.

י. ליקויים לתיקון – כפי שנמצאו בעת הכנת הסקר.

יא. ציון השיטה או השיטות לפיהן בוצע הסקר.

9.6. יש להתייחס בסקר, באמצעות מומחים מתאימים, להיבטי:

א. מניעת דליקות וסידורי כבאות.

ב. בטיחות הנמצאים בעסק ובסביבתו.

ג. בריאות הציבור.

ד. הגנה נאותה על הסביבה.

ה. שלום הציבור.

ו. בטחון המדינה.

ז. יש להתייחס גם לגבי חומרים מקבוצות סיכון 9-2 – ככל שהם חלק מהתהליך המנותח.

9.7. תיעוד נדרש:

א. חתימת מכין הסקר.

ב. אישור הסקר על ידי מנהל המפעל - חתימתו ותאריך.

ג. שמירת הסקר 3 שנים לאחר ביטולו, החלפתו או עדכנו.

9.8. הסקר יוצג בפני רשות הרישוי ו/או נותני האישור, על פי דרישה.

10. ניהול סיכונים:

10.1. בעל העסק יקיים, בכפוף לאמור בכל דין ובכפוף לתנאים ברישיון, ניהול סיכונים מקיף, רציף ושוטף לגבי כל עיסוקי המפעל בנפיצים, הכולל פעולות אלה:

א. זיהוי הסיכונים - מיפוי כל הסיכונים מעיסוקי המפעל בנפיצים, בהתבסס, בין היתר, על דינים, תקנים, סקרים (לעיל), דוחות ביקורת, המלצות ועדת הבטיחות, לקחים מאירועים בנפיצים וכל מקור מידע מקצועי אחר במפעל. הסיכונים יסוכמו בטבלת זיהוי סיכונים, שבה יפורטו - המתקן, התהליך, תיאור הסיכון, גורמי הסיכון, משמעות הסיכון והשלכותיו.

ב. ניתוח הסיכונים שזוהו יבוצע לפי שיטות מקובלות. תוצאות הניתוח יסוכמו בטבלת הערכת סיכונים, שבה יפורטו - הסיכון, גורמי הסיכון, שיטת הניתוח וסדר העדיפות לביצוע פעולות מונעות, לפי סולם דרגות ברור ומוגדר המבטא את רמת הסיכון.

ג. תכנית מניעה שבה יקבע לוח זמנים לביצוע הפעולות המונעות לפי ניתוח הסיכונים, אשר תיערך בצורת טבלה, שבה יפורטו - הסיכון, המתקן, התהליך, גורם הסיכון, הפעולה המונעת, מועד לביצועה ושלב הביצוע.

ד. ביצוע תכנית המניעה ותיעוד ביצועה.

ה. בקרת ניהול הסיכונים, אשר תתועד בטבלת מעקב, שבה יפורטו - תאריך עדכון הטבלה, סיבת העדכון ועיקרי העדכון. כל עדכון המופיע בטבלה יאושר על-ידי בעל העסק.

10.2. בעל העסק יחזיק תיק ניהול סיכונים, הכולל את - טבלת זיהוי הסיכונים, טבלת הערכת הסיכונים, תכנית המניעה, טבלת מעקב ביצוע התכנית וציון שיטת ניהול וניתוח הסיכונים. ניתן להחזיק את תיק ניהול הסיכונים באמצעי אלקטרוני שהינו זמין לביקורת, ובלבד שבעל העסק יחזיק בעותק מודפס של תכנית המניעה ושל תיעוד ביצועה, המעודכן לתחילת אותה שנה.

10.3. בעל העסק יציג את תיק ניהול הסיכונים ומסמכים ופרטים נוספים הנוגעים לניהול הסיכונים, לפי דרישה, לרשות הרישוי ולנותני האישור.

10.4. תיק ניהול הסיכונים יעודכן ויתוקן לפי הצורך, וכן לאחר שחל שינוי במפעל, לאחר אירוע בנפיצים, לפי דרישת רשות הרישוי או נותן אישור. תכנית המניעה תעודכן אחת לשנה לפחות.

10.5. בעל העסק ידווח לרשות הרישוי על ההתקדמות בביצוע תכנית המניעה אחת לשנה לפחות ובמועדים נוספים שיוורו לו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

10.6. כל המידע והמסמכים הקשורים בניהול הסיכונים יישמרו על ידי בעל העסק למשך שלוש שנים לפחות.

11. אירוע בנפצים:

11.1. היערכות המפעל הביטחוני לאירוע חירום בנפצים

- א. בנוסף להוראות פרק א', ייערך המפעל לאירוע חירום כתוצאה מפעילותו בנפצים, כאשר תאונה בנפצים עלולה להתפתח לאירוע המשפיע על מתקנים נוספים במפעל או על סביבת המפעל.
- ב. בעל העסק ישלב נתוני היערכות לאירוע חירום בנפצים בתיק המפעל, בנוהל החירום ובתרחיש אירוע חירום בנפצים. בעל העסק יטמיע ויתרגל את היערכותו על פי נתונים אלו.
- ג. היה ונתוני הנפצים במפעל הם כאלו שלא צפוי אירוע חירום על פי העיקרון המנחה שלעיל, יצהיר על כך מנהל המפעל בכתב בפני רשות הרישוי. לאור הצהרתו, יהיה העסק פטור מהכנת תרחיש כמפורט בהוראה זו, אלא אם נדרש הדבר במפורש על ידי רשות הרישוי או נותן אישור.
- ד. תרחיש אירוע חירום בנפצים-

- 1) יוכן על פי הכללים המוגדרים בתיק המפעל והוראות הגורמים המפורטים בכללים אלו.
- 2) יוכן בהתאם לסיכונים המופיעים בתיק ניהול הסיכונים, העלולים להשפיע על יותר ממתקן אחד במפעל או על סביבתו.
- 3) יתבסס על גורמי הסיכון הקיימים במפעל ויתאר אירוע העלול להשפיע על מתקנים אחרים במפעל ו/או על סביבת המפעל (מפעלים שכנים, אוכלוסיה אזרחית), כולל מעורבות אפשרית של חומ"ס.
- 4) ההשפעה על המפעל וסביבתו בתרחיש תהיה עקב מימוש אחד הסיכונים הבאים:
 - א) פיצוץ - פיצוץ נפצים, מלווה בבעירה, עליית לחץ ורגמות מבנה.
 - ב) שריפה מהירה - כתוצאה מבעירת החומר, מלווה בעליית לחץ ואפשרות לרגמות מבנה.
 - ג) פליטת גזים רעילים.
 - 5) **יאושר על ידי מנהל המפעל ויוצג לפי דרישה לרשות הרישוי/לנותני האישור.**
- ה. **תרגול אירוע חירום:** יש לבצע **מדי שנה, ובכל עת** שהתחלף מנהל המפעל, תרגיל על פי תרחיש אירוע חירום בנפצים. אפשר שתרגיל זה, יהיה חלק מתרגיל אחר המבוצע על ידי המפעל. בעל העסק יציין את מועדי ביצוע התרגולים בטבלה שתימצא בתיק המפעל.

ו. **דווח:** הכנת/עדכון התרחיש, אישורו, הטמעתו ותרגולו ידווחו במסגרת הדוח התקופתי.

11.2. אירוע אירוע חירום בנפצים במפעל בטחוני, יפעל בעל העסק, כמפורט להלן -

- א. יטפל באופן מיידי באירוע בהתאם להוראות תיק המפעל, לרבות דווח לגורמי החירום וההצלה.
- ב. יבטיח כי עם הגעת גורמי החירום וההצלה למקום האירוע, יחבור אליהם נציג המפעל, יעדכן אותם בפרטי האירוע, וימסור להם את כל המידע המקצועי הנדרש לטיפול באירוע.
- ג. ידווח לרשות הרישוי על האירוע מיידי לאחר הדיווח לגורמי החירום וההצלה. הדיווח יכלול את שם המדווח, מקום האירוע ותיאורו, סוג וכמות הנפצים המעורבים באירוע, פירוט בדבר הנפגעים ונזק שנגרם לרכוש ופרטים נוספים לפי דרישה.
- ד. ידאג לרישום פרטי האירוע ביומן האירועים של המפעל, כמפורט להלן: תאריך ושעת האירוע, מהות האירוע ותיאורו, מיקומו והאמצעים שנקטו לטיפול בו.

11.3. לאחר תום האירוע, בעל העסק -

- א. ימנה ועדת בדיקה לאירוע. מסקנות והמלצות הועדה יוצגו לפי דרישה לרשות הרישוי.
- ב. ימסור לרשות הרישוי ולנותני האישור, לפי דרישה, מידע על פעולות שביצע למניעת הישנות האירוע.
- 11.4. בעת אירוע של אסון המוני הנובע מאירוע בנפצים יש לפעול על פי תיקון פקודת המשטרה (פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א - 1971) באירוע אסון.

12. ניהול מלאי נפצים

- 12.1. בעל העסק יקיים מעקב מדויק ומתועד אחר מלאי הנפצים במפעל, הכולל את - סוגי הנפצים, כמויותיהם בהתאם ליחידות המידה ולרמת הדיוק המתאימות לאופי הפעילות, מיקומם המדויק במפעל, תנועותיהם

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

במפעל וכל תהליך הגורם לשינוי בסיווג הנפיצים או בכמותם, לרבות -

א. הוצאת נפיצים לצורך פעילות של המפעל באתר מחוץ למפעל, באופן קבוע או זמני.

ב. רכישה, קבלה, מכירה או מסירה של נפיצים.

ג. תהליכי ייצור, ממצב של חומרי גלם ועד מוצר מוגמר, כולל פסולת הייצור.

ד. תהליכי טיפול בפסולת נפיצים, עד להשלמת כל הפעולות במפעל לסילוקה.

12.2. המעקב אחר מלאי הנפיצים ינוהל כך שתימנע אפשרות של אחסון או שינוע נפיצים בניגוד למגבלות שנקבעו ותימנע אפשרות של תנועת מלאי המביאה לחריגה מייעוד מתקן הנפיצים.

12.3. התאמה בין מצאי הנפיצים למלאי המתועד תיבדק בתדירות שיקבע בעל העסק בהתאם לסיכוני הנפיצים ותיבדק אחת לשנה לפחות בכל המפעל.

12.4. מצא בעל העסק חוסר בנפיצים או אי התאמה בין מצאי הנפיצים לבין המלאי המתועד -

א. ידווח על כך באופן מיידי לממונה הביטחון במפעל.

ב. יבצע וישלים, תוך 7 ימי עבודה, בדיקה לברור הסיבות לאי ההתאמה ולאיתור הפריטים החסרים.

12.5. בעל העסק יציג, לפי דרישה, לרשות או לנותן אישור את תיעוד ניהול המלאי ואת הפעולות שנקטו לטיפול בפערים שנתגלו. התיעוד יישמר למשך חמש שנים לפחות.

13. שילוט וסימון מתקנים :

בעל העסק יבטיח שילוט וסימון מתקני הנפיצים באופן הנותן מענה מלא לייעודם, על פי הוראות כל דין, לרבות התנאים המפורטים במפרט זה. אופן הצבת השילוט החיצוני יתואם עם הממונה על הביטחון במפעל.

14. אחזקת ציוד ומתקנים :

14.1. בעל העסק יקבע נהלים ברורים לגבי פעולות בדיקה, אחזקה, תיקון וניקיון, שיש לבצע בכל מתקן על-מנת להבטיח את פעולתו התקינה. יפורטו - תדירות ביצוע הפעולות, בעלי התפקידים המוסמכים לבצע אותן, האמצעים הנדרשים לביצוען והוראות עבודה ומניעה ייעודיות לפעולות אלה.

14.2. סביבת העבודה במתקן נפיצים תאפשר פעילות בדיקה, ניקיון ואחזקה בתדירות הנדרשת.

14.3. במתקני נפיצים ישמרו הסדר והניקיון.

14.4. בעל העסק יתעד את כל פעולות האחזקה ותקלות שאירעו בציוד. התיעוד יישמר עד שנתיים לאחר הוצאת הציוד מהמפעל.

15. מכירה ומסירה של ציוד ומתקני נפיצים :

מכירה או מסירה של ציוד או מתקן שהיו בו נפיצים, תבוצע רק אם -

15.1. הוא נקי מנפיצים.

15.2. אין בהעברתו חשש לפגיעה בביטחון המדינה או בשלום הציבור.

16. קניה ומכירה, ייבוא וייצוא של נפיצים :

בעל העסק לא יבצע קניה, מכירה, ייבוא או ייצוא של נפיצים, אלא לאחר שנקט בכל האמצעים הנדרשים ובידיו כל ההיתרים הנדרשים, לפי כל דין.

17. אריזת נפיצים, שינועם, העמסתם ופריקתם :

באריזת נפיצים, שינועם, העמסתם ופריקתם ינקוט בעל העסק בכל האמצעים הנדרשים להבטחת מטרות חוק רישוי עסקים, בהתאם לתנאים ברישיון (כמפורט בפרק י') ולפי כל דין.

18. ייצור נפיצים :

18.1. במתקן הייצור, יימצאו חומרים המשמשים בתהליך הייצור המתקיים בו בלבד.

18.2. בעל העסק יקבע לכל תא או אזור במתקן הייצור מגבלת כמות נפיצים, שלא תעלה על הכמות הנדרשת לתהליך הייצור המתקיים בו. מגבלת כמות הנפיצים תוצג בשלט ברור ובולט בכל תא, אזור ומתקן ייצור.

18.3. העברה של נפיצים ממקום למקום בתהליך הייצור תבוצע בעזרת אמצעי שינוע מתאים, במכל סגור או באריזה מתאימה אחרת.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

18.4. פסולת נפצים מתהליך הייצור -

- א. תאוחסן בנקודות איסוף משולטות, באופן מתאים לסוג החומר, במכלים מתאימים ונפרדים לכל סוג נפצים, אשר יסומנו עליהם סוג החומר, קבוצת הסיכון וקבוצת ההתאמה שלו.
- ב. תיאסף מאזורי הייצור למכלי האחסון ותפונה עד סיום יום העבודה.
- ג. תאוחסן במתקן ייעודי לאחסון פסולת נפצים עד לסילוקה מהמפעל.
- ד. תתועד באופן מלא בניהול מלאי הנפצים במפעל.

19. אחסון נפצים:

- בעל העסק יקיים באחסון נפצים את כל הוראות מפרט זה והוראות כל דין. בפרט -
- 19.1. נפצים, לרבות חומרים שיש בהם נפצים, לא יאוחסנו, אלא במתקן מיועד לכך ומתאים לאחסון הנפצים.
 - 19.2. נפצים יאוחסנו באריזתם המקורית או באריזה בעלת תכונות שוות ערך לה, או בכלי קיבול מתאים ותקין.
 - 19.3. לא יבוצע עירוב סוגי נפצים באחסנה אלא על פי מגבלות המפורטות בפרק ו' למפרט זה.
 - 19.4. נפצים יאוחסנו בנפרד מחומרים מסוכנים אחרים, אריזות ריקות, חומרי אריזה וחומרים אחרים שאינם נדרשים לצורך האחסון.
 - 19.5. פסולת נפצים תאוחסן בנפרד, ויחולו לגבי אחסונה הוראות אלה.
 - 19.6. אין לבצע פעולות אחזקה במתקן אחסון המכיל נפצים, למעט אזורי וניקוי המחסן.

20. פסולת נפצים

- 20.1. כל פריט העונה להגדרת "נפצים" שהוחלט על סילוקו – הוא "פסולת נפצים". מודגש כי פסולת אינה בהכרח פריטים שפג תוקפם, נפסלו על ידי לקוח, נפסלו בתהליך אבטחת איכות וכדומה, ובלבד שכוונת המפעל לעשות שימוש בנפצים אלו תוך עמידה בדרישות החוק, הוראות מפרט זה ואבטחת בטיחות הנמצאים בעסק וסביבתו.
- 20.2. בעל העסק יקבע הוראות מניעה ייעודיות על פי הכללים המפורטים בפרק זה, לטיפול בפסולת נפצים, לרבות אחסון, שינוע וסילוק של פסולת נפצים ויפעל בהתאם להוראות אלה.
- 20.3. בעל העסק יסלק כל פסולת נפצים שמצויה במפעל או מקורה בו, בהקדם האפשרי ולא יאוחר משה חודשים לאחר שנוצרה או לאחר שנקבע כי היא מיועדת לסילוק.
- 20.4. פסולת נפצים המיועדת לסילוק תיארז באריזות נפרדות לכל סוג נפצים, אשר יסומנו כנדרש בדין ובהוראות מפרט זה.
- 20.5. כל סילוק נפצים יבוצע תוך עמידה מלאה בערכי הסף המוגדרים על ידי המשרד להגנת הסביבה ובתנאים מבוקרים אשר יאושרו על ידי נותן האישור.
- 20.6. לא יסלק בעל העסק ולא ירשה לאחר לסלק פסולת נפצים ממפעלו, אלא באתר שיש לו רישיון לכך, ולאחר תיאום מראש.
- 20.7. בעל העסק יציג לרשות הרישוי, לפי דרישה, אישורים המעידים על סילוק פסולת הנפצים כנדרש. אישורים אלה יישמרו בעסק למשך 3 שנים לפחות.
- 20.8. לא תתקבל פסולת נפצים ממקור חיצוני לאחסון במפעל, אלא לצורך סילוקה במפעל. לא תתקבל פסולת נפצים לסילוק במפעל, אלא אם יש לו רישיון לכך, ולאחר שנערך לקליטתה.
- 20.9. לא תסולק פסולת נפצים על ידי הטמנה, הטבעה, שפיכה של פסולת מומסת או השמדה שאינה מבוקרת.
- 20.10. אריזות משומשות המזוהמות בנפצים, דינן כפסולת נפצים.
- 20.11. **השמדת נפצים** תבוצע במתקן מתאים לכך ובהתקיים תנאים אלה -
 - א. ההשמדה תבוצע על ידי מי שיש לו רישיון לכך.
 - ב. ההשמדה תבוצע באתר שיש לו רישיון לכך.
 - ג. ההשמדה תבוצע בתנאים מבוקרים אשר אושרו על ידי נותן האישור מהמשרד להגנת הסביבה, תוך עמידה בערכי הסף למזוהמים בפליטות מהעסק ובשפכיו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

20.12. מחזור והנצלה של נפיצים יבוצעו בתנאים המתאימים לייצור נפיצים.

21. בחינת נפיצים ואתר לבחינתם

21.1. בחינת נפיצים תבוצע לפי תכנית בחינה שיפורטו בה, בין היתר, כל אלה -

א. אתר הבחינה.

ב. מהלך הבחינה.

ג. בעלי התפקידים הנוטלים חלק בבחינה וחלוקת האחריות ביניהם.

ד. שלבי בחינה שיש בהם סיכון גבוה לצוות הבחינה ולסביבה.

ה. הוראות לטיפול במצבים בהם עלול הניסוי להתפתח שלא כמתוכנן.

ו. מגבלות מיוחדות והוראות בדבר פעולות מניעה הנדרשות להבטחת מטרות הרישוי.

21.2. תכנית הבחינה תאושר הן על-ידי בעל העסק המבצע את הבחינה והן על-ידי בעל העסק של אתר הבחינה.

21.3. לא ישתתפו עובדים בבחינת נפיצים, אלא לאחר שקיבלו הדרכה בדבר תכנית הבחינה, הסיכונים, הוראות העבודה, הוראות לגבי פעולות מניעה ותגובה לתקלות.

22. אישור חריג

22.1. על פי הוראת שר הביטחון, מטעמים של בטחון המדינה, אשר תימסר בכתב על ידי נציגו ביחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, יינתן על ידי רשות הרישוי למפעל, אישור לחריגה מתנאי מפרט זה (להלן – אישור חריג).

22.2. אישור חריג יינתן מטעמים מבצעיים בלבד, לנושא מרחקי הפרדה, לצורך ביצועה של פעילות מסוימת, במתקנים מסוימים ולמשך תקופה שתיקבע, אשר לא תעלה על ששה חודשים.

22.3. מתן אישור חריג מותנה בכך שיוצגו על ידי המפעל הוראות מניעה חלופיות אשר ננקטו על ידו להקטנת הסיכונים, בהתבסס על סקר מקצועי לניתוח הסיכונים.

22.4. במסמך האישור החריג יפורטו כל הפרטים המצויינים בסעיף זה.

23. סיווג הנפיצים וסימונם יהיו **בהתאמה לספר הכתום**.

24. **זיקוקין די-נור**.

24.1. לעניין מפעל ביטחוני, דין זיקוקין די-נור כדין נפיצים, בכפוף לקבוצת הסווג של הזיקוקין.

24.2. בנוסף להוראות מפרט זה, לא יוכנסו למפעל ביטחוני זיקוקין ללא אישור מכון התקנים על עמידה מלאה בתקן ישראלי 4373 על כל חלקיו.

25. תעודת בדיקה על "בטיחות מתקן נפיצים"

25.1. **בעל העסק יחזיק ויציג**, על פי דרישת רשות הרישוי או נותן האישור, לגבי כל מתקן/תהליך שיש בו פעילות בנפיצים, **תעודת בדיקה של מעבדה מוסמכת כפי שיוגדר בדרישה**.

25.2. **תוקף תעודת הבדיקה** -5 שנים, אלא אם חל שינוי במתקן/תהליך או נקבע אחרת בדרישה.

25.3. **פירוט** – ראה חוזר רשות הרישוי, פרק ג', נספח 2 למפרט זה.

נספח 1:

חוקים ותקנות, תקנים ומפרטים אשר יש בהם הוראות המחייבות את העוסקים בנפיצים.

- (ראה פירוט מסמכים אלו ב"אוגדן דברי חקיקה ותקינה בזיקה לנפיצים", אוקט' 2004)
1. חוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008 ותקנותיו.
 2. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954 ותקנותיו (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), (ממונים על הבטיחות), (מסירת מידע והדרכת עובדים), (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים).
 3. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 ותקנותיו (אמות מידה לקביעת תוקף ההיתרים), (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), (סיווג ופטור).
 4. חוק החשמל, התשי"ד – 1954 ותקנותיו (עבודה במיתקנים חשמליים חיים), (התקנת מובילים והתיוול שבהם במתח שאינו עולה על מתח נמוך).
 5. חוק המים, התשי"ט – 1959 ותקנותיו (מניעת זיהום מים) (מתכות ומוזהמים אחרים), (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה).
 6. חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז – 1997.
 7. חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 ותקנותיו (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות)....
 8. חוק חומרי נפץ, התשי"ד – 1954 ותקנות חומרי נפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש), התשנ"ד – 1994, בכל עיסוק בנפיצים המוגדר בחוק חומרי הנפץ, למי שאינו פטור מחוק זה.
 9. חוק כלי הירייה, התש"ט – 1949 ותקנותיו, לגבי עיסוק בתחמושת, כמשמעותה לכלי ירייה שאינו צבאי בחוק כלי ירייה.
 10. חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998.
 11. חוק למניעת מפגעים, התשכ"א – 1961 ותקנותיו (איכות אוויר), (זיהום אוויר מחצרים), (מניעת זיהום אוויר וריח בלתי סבירים מאתרים לסילוק פסולת), (פליטת חומר חלקיקי לאוויר), (מניעת רעש), (רעש בלתי סביר).
 12. חוק למניעת שריפות בשדות, התש"י – 1949.
 13. חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח – 1988 ותקנותיו.
 14. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 ותקנותיו (הוראות כלליות), צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), (אחסנת נפט), (מפעלים מסוכנים), (סילוק פסולת חומרים מסוכנים).
 15. חוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997 ו תקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001.
 16. חוק שירותי הכבאות התשי"ט – 1959 ותקנותיו (ציוד כיבוי במחסנים), (ציוד כיבוי במפעלי תעשייה או מלאכה), (ציוד כיבוי).
 17. פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] התש"ל – 1970 ותקנותיה:
(התקני בטיחות בדוד קיטור), (התקני בטיחות במתקן לחץ), (חשמל), (מועדי בדיקות לדודי קיטור מיוחדים), (מכירה והשכרה של מכונות מתקנים וציוד), (מפעילי דודי קיטור ודודי הסקה), (ציוד-מגן אישי), (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים באיזוציאנאטים), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנזן), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בזרניך (ארסן)), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בכספית), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים ארומאטיים מסוימים), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים הלוגניים מסוימים), בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים במתכות מסוימות), (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בעופרת), (גהות תעסוקתית

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ובריאאות העוסקים בקרינה מייננת), בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), (עזרה ראשונה במקומות עבודה), (גיליון בטיחות סיווג אריזה תווי וסימון של אריזות), (איסור עבודה בחומרים מסרטנים מסוימים), (גהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), כללי הבטיחות בעבודה (תמיסות צלולוזה).

18. תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב - 1992.
19. תקנות בריאות העם (תנאים תברואיים לקידוח מי שתייה), התשנ"ה - 1995.
20. תקנות הטיס (הובלת חומרים מסוכנים), התשמ"ד - 1983.
21. תקנות הנמלים, התשל"א - 1971 [פרקים 13 ו-14].
22. תקנות התאונות ומחלות משלח-היד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א - 1951.
23. תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה- רשימה נוספת), התש"ם - 1980.
24. תקנות מסילות הברזל (שינוע חומרים מסוכנים), התשנ"ט - 1999.
25. תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א - 2001.
26. צו הפיקוח על היצוא (ציוד לחימה וידע צבאי), התשל"ז-1977.
27. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצוא ציוד לחימה וידע בטחוני), 1986 ואכרזותיו.
28. צו חופש המידע (נושאים שרשות ציבורית לא תמסור מידע לגביהם), התשנ"ט - 1999.
29. הוראות מפקח כבאות ראשי (מכ"ר).
30. תקן ישראלי 129 (רשמי) - מטפים מטלטלים - תחזוקה (מאי 1995).
31. תקן ישראלי 158 (רשמי) - מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים, המסופקים בתוך מכלים מיטלטלים.
32. תקן ישראלי 365 (רשמי) - זרנוקים ומכללי זרנוקים אטומים וניתנים להשטחה למטרות כיבוי אש.
33. תקן ישראלי 448 - חלק 1 - הידרנט לכיבוי אש - ברז כיבוי.
34. תקן ישראלי 755 - חומרי בניה ותגובותיהם.
35. תקן ישראלי 921 - תגובות בשריפה של חומרי בניה.
36. תקן ישראלי 931 - עמידות אש של אלמנט בניין.
37. תקן ישראלי 1001 - בטיחות אש בבניינים.
38. תקן ישראלי 1173 - מערכות הגנה מפני פגיעות ברק למבנים ולמיתקנים.
39. תקן ישראלי 1190 - ציוד מגן אישי - מגני שמיעה.
40. תקן ישראלי 1212 - דלתות אש.
41. תקן ישראלי 1220 - גלאי עשן ומרכיביו.
42. תקן ישראלי 1596 - מערכות מתזים - התקנה.
43. תקן ישראלי 1839 - בטיחות במעבדות - מנדפים.
44. תקן ישראלי 2302 - סיווג אריזה תווי וסימון של חומרים מסוכנים (רשמי).
45. תקן ישראלי 4013 - התקני מגן נשימתיים.
46. תקן ישראלי 60079 - ציוד חשמלי לשימוש באטמוספירות נפיצות של גזים.
47. TLV & BEI Threshold Limit Values & Biological Exposure Indices .
48. ISO 31-8 Quantities and Units of Physical Chemistry and Molecular Physics.
49. ANSI Z400.1 Hazardous Industrial Chemicals - Material Safety Data Sheet – Preparation.

- בלמ"ס (ללא פרק ט') -
מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

50. ISO 11014-1 Safety Data Sheet for Chemical Products Part 1: Content and Order of Sections.
51. NFPA 11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam.
52. NFPA 12 Standard on Carbon Dioxide Extinguishing Systems.
53. NFPA 13 Standard for the Installing of Sprinkler Systems.
54. NFPA 14 Standard for the Installation of Standpipes and Hose Systems.
55. NFPA 15 Standard for Water Spray Fixed Systems for Fire Protection.
56. NFPA 16 Standard for the Installation of Foam-Water Sprinkler and Foam-Water Spray Systems.
57. NFPA 17 Standard for the Dry Chemical Extinguishing Systems.
58. NFPA 18 Standard on Wetting Agents.
59. NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection.
60. NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection.
61. NFPA 77 Recommended Practice on Static Electricity.
62. NFPA 101 Life Safety Code.
63. NFPA 495 Explosive Materials Code.
64. NFPA 654 Standard for the Prevention of Fire and Dust Explosions from the Manufacturing, Processing, and Handling of Combustible Particulate Solids.
65. NFPA 1124 Code for the Manufacture, Transportation, Storage, and Retail Sales of Fireworks and Pyrotechnic Articles.
66. NFPA 2001 Standard on Clean Agent Fire Extinguishing Systems.
67. Recommendations on the TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS : הספר הכתום
68. ADR - European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road.
69. IMDG Code - International Maritime Dangerous Goods Code.
70. Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air
71. Convention concerning International Carriage by Rail – RID
72. Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail
73. Approved Carriage List

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 2:

חוזר - חובת החזקת תעודת בדיקה של מעבדה מוסמכת על עמידת מתקן נפיצים במרחקי הפרדה
מב/9.3 - 3393, מתאריך 28 פברואר 2011, כ"ד אדר א', התשע"א

1. מסמכים ישימים:

- 1.1. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968, סעיפים:
 - 1.1.1. 6ד' – "מסמכים נוספים לפי דרישת רשות הרישוי או נותן האישור".
 - 1.1.2. 6ו' – "בדיקות עזר".
 - 1.1.3. 7 – "תנאי רשות הרישוי ונותני האישור" (תיקון 27 לחוק משנת 2010).
- 1.2. מפרט תנאים ברישיון עסק של מפעל ביטחוני העוסק בנפיצים, מהדורה עדכנית.
- 1.3. מפרט הסמכה של הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, I-TR-0014, בגרסה המעודכנת ביותר, המפורסם באתר האינטרנט של הרשות להסמכת מעבדות.

2. **מטרת החוזר**: מתווה לבדיקת עמידת מפעל ביטחוני בתנאי רישיון העסק למתקן נפיצים על פי מדד מרחקי הפרדה, באמצעות מעבדה מוסמכת.

3. הגדרות:

- 3.1. "נפיצים" - חומר נפץ, הדף או פירוטכניקה או פריטים המכילים חומרים אלו, המוגדרים כקבוצת סיכון 1, בספר הכתום, לרבות פסולת נפיצים.
- 3.2. "מתקן נפיצים", "מתקן" – מבנה או אתר במפעל ביטחוני שיש בו שלמות תפעולית, בו מאוחסנים באופן זמני או קבוע נפיצים או מבוצעת עבודה בנפיצים, אשר הוגדר במדויק על גבי "תרשים סביבה", "מפה מצבית" ו"תכנית העסק" שהגדרתם ב"מסמכי הבקשה לרישוי".
* הערה: סך כל המתקנים במפעל הנבדק, יכסה את כל פעילויותיו בנפיצים.
- 3.3. "מעבדה מוסמכת" - מעבדה שהוסמכה לבצע את סוג הבדיקות הנדרש על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות או על ידי רשות הסמכה אחרת, שהרשות הלאומית להסמכת מעבדות מכירה בה, על פי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997.

4. הוראה:

- 4.1. מפעל ביטחוני העוסק בנפיצים יחזיק בתעודת בדיקה תקפה של מעבדה מוסמכת לעמידה בתנאי רישיון העסק על פי מדד מרחקי הפרדה, לכל אחד ממתקני הנפיצים במפעל.
- 4.2. **תוקף תעודת הבדיקה**: 5 שנים, אלא אם חל שינוי במתקן או בפעילות בו קודם לכן.
- 4.3. סיווג ביטחוני לתעודת הבדיקה יקבע על ידי ממונה הביטחון של המפעל ולא פחות משמור.
- 4.4. **השלמת עמידה מלאה בהוראה זו בפעם הראשונה במתקני הנפיצים במפעל**:

מס'	שנה	פעילות נדרשת מהמפעל עד סוף שנה
א.	2011	הצגת תכנית כוללת לביצוע הבדיקות במתקני המפעל וקבלת אישור היחידה לתכנית. השלמת בדיקה ב- 3 מתקנים ממתקני המפעל.
ב.	2012	השלמת בדיקה ב- 20 מתקנים נוספים ממתקני הנפיצים במפעל.
ג.	2013	השלמת בדיקה ב- 40 מתקנים נוספים מכלל מתקני המפעל.
ד.	2014	השלמת בדיקה ב- 80 מתקנים נוספים מכלל מתקני המפעל.
ה.	2015	שאר מתקני הנפיצים במפעל.
ו.	משנת 2011	כל מתקן נפיצים חדש טרם הפעלתו, החל ממועד הפצת חוזר זה.

4.5. הדיווח הנדרש מהמפעל:

- 4.5.1. תכנית המפעל לעמידה בהוראה זו ומימושה, יוצגו במסגרת הדוח התקופתי בביקורות היחידה החל ממועד הוצאת חוזר זה.
- 4.5.2. תעודות הבדיקה יוצגו במלואן בביקורת התקופתית במפעל וכן על פי דרישת רשות הרישוי ונציגי השטח של משרד התמ"ת, שירותי הכבאות, פיקוד העורף והמשרד להגנת הסביבה.
- 4.6. **כאשר המעבדה המוסמכת מבצעת את הבדיקה היא חלק מהארגון שמתקניו נבדקים**:
 - 4.6.1. על הארגון לבצע 10% מבדיקות המתקנים על ידי מעבדה מוסמכת אחרת, שאינה שייכת לארגון.
 - 4.6.2. בקביעת 10% המתקנים תינתן עדיפות למתקנים אשר הסיכון מהם עלול להקרין אל מחוץ לגדר המפעל.
 - 4.6.3. רשימת מתקנים אלו תאושר על ידי היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים.
5. **היחידה תבצע באמצעות בודק מטעמה ולפי החלטתה, בדיקה חוזרת ובלתי תלויה של מתקן נפיצים במפעל, לרבות בדיקה מתואמת או בדיקת פתע.**
6. **תחולה**: תוקף הוראה זו מפרסומה (ראה סימוכין).

אבי רוזן
רשות הרישוי ומנהל היחידה
לרישוי מפעלים ביטחוניים

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

פרק ד' - תנאים להבטחת איכות נאותה של הסביבה ולמניעת מפגעים ומטרדים

מהדורת יולי 2013, החליפה את הפרק המקורי מ-2011. שינויים סומנו ברקע צהוב.
כן נוסף נספח תנאים לתקנות דלק.

1. חוקים ותקנות

- 1.1. על העסק לעמוד בחוקים ובתקנות הרלוונטיות לעיסוקו ובעדכוניהם.
- 1.2. בעל העסק יפעל לשמירה נאותה על איכות הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.
- 1.3. על העסק חלות הוראות תקנות שהוצאו מכוחו של **חוק רישוי עסקים**, התשכ"ח - 1968 וכן חוקים אחרים ותקנותיהם, הנוגעים למטרות חוק רישוי עסקים, לרבות אלה כמפורט להלן.
 - 1.4. תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976.
 - 1.5. תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1990.
 - 1.6. תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג - 1993.
 - 1.7. תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג-2003.
 - 1.8. תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001.
 - 1.9. תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"מ - 1980.
 - 1.10. **חוק החומרים המסוכנים**, התשנ"ג - 1993 והתקנות מכוחו והוראותיהם, בפרט:
 - א. תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996.
 - ב. תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד - 1994.
 - ג. תקנות החומרים המסוכנים (סילוק פסולת רדיואקטיבית), התשס"ב-2002.
 - 1.11. **החוק למניעת מפגעים**, התשכ"א - 1961 והתקנות מכוחו והוראותיהם, בפרט:
 - א. תקנות למניעת מפגעים (זיהום אוויר מחצרים), התשכ"ב-1962.
 - ב. תקנות למניעת מפגעים (פליטת חומר חלקיקי לאוויר), התשל"א-1972.
 - ג. תקנות מניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג - 1992.
 - ד. תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן-1990.
 - ה. תקנות מניעת מפגעים (שמן משומש), התשנ"ג - 1993.
 - ו. תקנות למניעת מפגעים (איכות אוויר), התשנ"ב-1992.
 - 1.12. **חוק המים**, התשי"ט-1959 והתקנות מכוחו והוראותיהם, בפרט:
 - א. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (איסור הזרמת תמלחת למקורות מים), התשנ"ח-1998.
 - ב. תקנות המים (מניעת זיהום מים, בריכות אידיוי ואגירה), התשנ"ז - 1997.
 - ג. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז - 1997.
 - ד. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (מתכות ומזהמים אחרים), התשס"א - 2000.
 - ה. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (בורות ספיגה ובורות רקב), התשנ"ב-1992.
 - ו. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה), התשס"ד-2003.
 - 1.13. **חוק אוויר נקי**, התשס"ח - 2008 ותקנותיו.
 - 1.14. **חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת)**, התשמ"ג-1983.
 - א. תקנות מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ד-1984.
 - 1.15. **חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים**, התשמ"ח-1988.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

א. תקנות מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התש"ן-1990.

1.16. חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התש"ח-1957.

1.17. חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.

1.18. פקודת מניעת זיהום מי-הים בשמן (נוסח חדש), התש"מ-1980.

1.19. תקנות בריאות העם (קביעת תקנים למי שפכים), התשנ"ב-1992.

1.20. חוק איסוף ופינוי פסולת למחזור, התשנ"ג-1993.

1.21. **שמירת דינים** - אין בקיום הוראות תנאים אלה בכדי לגרוע מחובת העסק מלקיים כל דין בעניין מניעת מפגעים ושמירה על איכות הסביבה.

2. הגדרות

2.1. כללי

א. "אסבסט", "אסבסט פריד", "אסבסט צמנט", "הוועדה" ו"המנהל" - כהגדרתם בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א - 2011

ב. "בעל העסק" - לצורך פרק זה, לרבות כל אחד מאלה:

(1) בעל העסק;

(2) המחזיק בעסק.

(3) בעל רישיון העסק או מבקש הרישיון, לפי העניין;

(4) האדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בניהולו פועל העסק;

ג. "בוצה" - תוצר לוואי של תהליכי טיפול בשפכים ותמלחות, לרבות משקעים המצטברים במיכלי ייצור, אחסון ובקווי ייצור והולכה.

ד. "העסק" - המפעל הביטחוני.

ה. "מעבדה מוסמכת" - מעבדה כמשמעותה בחוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997, שהוסמכה לבצע את הבדיקות הנדרשות בתנאים אלה;

ו. "נותן האישור" - נציג השר להגנת הסביבה ביחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, כמפורט בסעיף 29ב (א) (3) ובסעיף 29ד (1) לחוק רישוי עסקים.

ז. "מאצרה" - אמצעי קיבול העשוי משטח אטום מוקף דפנות, האטומים לחלחול החומר המאוחסן בו, שמטרתו לאגור שפך של חומרים המאוחסנים בו ולמנוע פיזורם לסביבה, לרבות אמצעי קיבול נייד;

ח. "מזיקים" - חרקים ופרוקי רגליים אחרים או מכרסמים או בעלי חוליות אחרים המטרידים אדם, המזיקים או עלולים להזיק לו.

ט. "משטחי התפעול" - כל המשטחים בעסק אליהם עלולים להגיע שפכים או תמלחות או שעליהם עלולים להיווצר תשטיפים, שפך דלקים, שמנים, חומרים מסוכנים וחומרי נפץ, לרבות המשטחים בעסק עליהם ממוקמים מתקני ייצור, שבהם מתקיימת פעילות תעשייתית לרבות: ייצור, תחזוקה, אחסון, פריקה וטעינה, מיתקן קדם הטיפול, מפריד דלק/שמן;

י. "נגר עילי מזוהם" - לרבות כל אחד מאלה:

(1) משקעים שבאו במגע עם מזהמים במשטחי תפעול לאחר תקופת עצירת גשמים של חודש ומעלה.

(2) משקעים שבאו במגע עם קרקע מזוהמת.

(3) נגר עילי שריכוז ה-TOC בהם עולה על 20 מ"ג/ליטר.

יא. "נגר עילי נקי" - משקעים שלא באו במגע עם מזהמים במשטחי התפעול ו/או עם קרקע מזוהמת.

2.2. שפכים

א. "בריכת אידוי" - בריכה המשמשת או המיועדת לשמש לסילוק שפכים וצמצום נפחם באמצעות אידוי.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ב. "בריכת אגירה" – בריכה, בנפח העולה על 10 מטרים מעוק', החפורה בקרקע והמכילה שפכים, תמלחות, חומר נוזלי המכיל חומר מסוכן, או חומר מוצק הנמס במים והמכיל חומר מסוכן, למעט דלק ומוצרי; ;
- ג. "דוגם שפכים מוסמך" - מי שהוסמך לפי כל דין לבצע דיגום שפכים או מי שעבר הכשרה לדיגום שפכים במתכונת שאושרה על ידי המשרד להגנת הסביבה או משרד הבריאות; (לעניין זה "שפכים" – לרבות מי קולחין); ;
- ד. "היתר הזרמה לים" - כמשמעותו לפי חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח - 1988; ;
- ה. "מחליף יונים" - מיתקן או מיתקנים להחלפת יונים, על גבי שרף.
- ו. "מיכל איסוף שפכים" - מיכל המיועד לאגירת תשטיפים או שפכים או תמלחות או נגר עילי מזוהם; ;
- ז. "מיתקן טיהור שפכים" או "מט"ש" - מיתקן לטיפול בשפכים, לרבות כל מאגר, אמצעי, או תהליך טיפול נוסף, אשר מיועד להפחתת ריכוז המזהמים שבשפכים; ;
- ח. "מיתקן קדם טיפול" - מיתקן, על מרכיביו השונים, לרבות כל אמצעי, או תהליך טיפול, שבו מטופלים שפכי המפעל או התמלחות לפני סילוקם ממנו לשם הורדת ריכוז המזהמים בשפכים, כולל מיתקן לטיפול בבוצה; ;
- ט. "מסוף מוסדר" - מתקן הזרמה לים, בעל היתר הזרמה או הטלה לים בתוקף, שניתן מאת הוועדה הבינמשרדית למתן היתרי הזרמת שפכים לים או הטלה לים על פי חוק; ;
- י. "מפריד שמן/ דלק ממים" - מתקן המשמש או המיועד לשמש להפרדת שמן או דלק ממים העומד בתקן EN 858 או בתקן DIN 1999 או תקן שווה ערך שאישר נתן האישר; ;
- יא. "קולחין" - שפכים שטוהרו במיתקן טיהור שפכים; ;
- יב. "שפכים" - פסולת המורחקת בהזרמה או פסולת נוזלית, לרבות מוצקים בתרחיף והמוצקים מומסים, לרבות שפכים סניטריים, תעשייתיים ותמלחות; ;
- יג. "שפכים סניטריים" - שפכים שמקורם בשירותים הסניטריים (לרבות: מכיורים, ממקלחות ומאסלות) של העסק והמוזרמים במערכת נפרדת מהשפכים התעשייתיים של העסק; ;
- יד. "שפכים תעשייתיים" - שפכים שמקורם מפעילות העסק, לרבות תשטיפים ונגר עילי מזוהם, למעט שפכים סניטריים; ;
- טו. "תמלחות" - לרבות כל אחד מאלה:
- 1) שפכים שמקורם בריענון מחליף יונים המשמש לריכוך מים בכמות העולה על שלוש טונות כלורידים לשנה או שתי טונות נתרן לשנה.
 - 2) שפכים המכילים מלח שמקורם בתהליך ייצור בתעשיית מזון או בורסקאות, הדורשים הוספת כלורידים או נתרן, בכמות העולה על שש טונות כלורידים לשנה או ארבע טונות נתרן לשנה, לכל סוג תמלחת.
 - 3) שפכים המכילים ריכוזי כלוריד, נתרן, פלואוריד ובורון, החורגים מהריכוזים המצויינים בתקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג- 2003 ובהתאם לאמור בהן.
 - טז. "תשטיפים" - נוזלים לרבות נגר עילי, שבאו במגע עם משטחי התפעול או עם שפכים, חומר מסוכן, דלק, שמן, קרקע מזוהמת, בוצה ופסולת או שנבעו מהם; ;
- 2.3. **קרקעות מזוהמות**
- א. "זיהום קרקע" - שחרור של חומר מזהם לקרקע באופן הגורם לכך שהקרקע תהיה קרקע מזוהמת; ואם היתה הקרקע מזוהמת טרם השחרור, יראו כל שחרור נוסף של חומר מזהם לקרקע, כזיהום קרקע; ;
- ב. "חומר מזהם" - חומר שהוא אחד או יותר מן המזהמים המנויים בחוברת רשימת ערכי הסף הראשוניים המפורסמת באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה או ברשימה אליה מפנה חוברת זו; ;
- ג. "ספי דיווח" - ספי הדיווח כפי שקבוע בהתאם לכל חומר ברשימת הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה המפורסמת בכתובת הבאה: www.epa.gov/oem/docs/er/302table01.pdf ולעניין TPH; ;
- סף הדיווח הינו 100 ליטר.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ד. "סקר היסטוריי" - זיהוי מקורות זיהום אפשריים בהווה ובעבר, לרבות מיקומם, כמותם, וזיהוי חומר מזהם קרקע בו נעשה שימוש בהווה ובעבר, והגורמים האפשריים לזיהום, על פי בדיקות במסמכים, רישומים, תמונות, תשאול גורמים רלוונטיים, צילומים, תצ"אות ותיעוד אחר, על פי ההנחיות המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה;
- ה. "סקר קרקע" - ביצוע סדרת פעולות בשלבים בידי דוגם קרקע/גז קרקע מוסמך, שמטרתן לאתר ולתחם את הזיהום, לפי ההנחיות המפורסמות באתר המשרד, כמפורט להלן:
- 1) תכנון הבדיקות – הכנת תוכנית לדיגום בקרקע ו/או בגזי קרקע ו/או במים, שמטרתה לזהות קיומו של חומר מזהם בקרקע, ובמים ובגז הקרקע, כמותו וריכוזו וכן בדיקת היקף הזיהום במרחב והגשתה לאישור נותן האישור;
- 2) ביצוע הדיגומים - ביצוע דיגום לפי תוכנית שאושרה על ידי נותן האישור;
- 3) דו"ח ממצאים - הכנת דו"ח ממצאי הסקר שבוצע לרבות מסקנות הסקר, אפשרויות השימוש בקרקע עד להשלמת הטיפול בה, ופירוט המשך הפעולות הנדרשות לטיפול בזיהום;
- ו. "דוגם קרקע/גז קרקע מוסמך" - מי שעוסק בביצוע דיגומי קרקע/גז קרקע וניתוחם, לפי העניין, ומתקיים לגביו אחד או יותר מאלה:
- 1) הוא הוסמך בידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות בהתאם לחוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז - 1997;
- 2) מעבדה מחוץ לישראל שאישר אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות במשרד לעניין זה;
- ז. "ערכי הסף הראשוניים" - ערכי הסף של חומרים מזהמים המנויים ברשימת ערכי הסף הראשוניים המפורסמת באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, או ברשימה אחרת אליה מפנה רשימה זו.
- ח. "קרקע" - תווך האדמה והמסלע הבלתי רוויים במים, לרבות פני הקרקע וגז הקרקע;
- ט. "קרקע מזוהמת" - קרקע שמצוי בה חומר מזהם הגורם לכך שהיא מהווה סכנה לבריאות הציבור או לסביבה, ויראו קרקע כקרקע מזוהמת אם ריכוז החומרים המזהמים בה עולה על ערכי הסף הראשוניים, אלא אם כן הוכח אחרת לנותן האישור, לרבות באמצעות ביצוע סקר סיכונים או אם הוכח כי הימצאות החומר המזהם בקרקע נובעת מדליפת חומר מזהם בכמות הקטנה מספי הדיווח.
- 2.4. **איכות אוויר**
- א. "ביומסה" - חומר צמחי נקי, בהרכבו האורגני המקורי, לרבות פסולת מחקלאות ויערנות, פסולת עץ ופסולת צמחית אורגנית מתעשיית עיבוד מזון, למעט פסולת כאמור שעברה טיפול בחומרים משמרים או חומרי ציפוי או פסולת שמכילה או עלולה להכיל שאריות קרקע, חומרים אורגניים הלוגנים ומתכות כבדות, או פסולת בניין כהגדרתה בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984;
- ב. "גז פליטה" - גז המשתחרר לאוויר לרבות חומרים מוצקים, נוזלים וגזים הנישאים בו או תערובת שלהם;
- ג. "דלק" - חומר בעירה מסוג מזוט ע"פ ת"י 116, סולר להסקה ע"פ ת"י 107 חלק 2, סולר לתחבורה ע"פ ת"י 107 חלק 1 ע"פ, גפ"מ ע"פ ת"י 1134 חלק 1, גז טבעי, ביומסה או חומר בעירה אחר שאושר לשימוש ע"פ נותן האישור;
- ד. "הספק תרמי" - ערך הנמדד במגוואט תרמי המחושב לפי סוג הדלק, צריכתו ליחידת זמן וערך ההיסק התחתון שלו;
- ה. "הספק תרמי מותקן" - ההספק התרמי הכולל במתקן ייצור אנרגיה המחושב לפי הנוסחה שבנספח 2 ב. ולפי הוראות היצרן ביחידות של מגוואט תרמי;
- ו. "חומר חלקיקי" - חומר המורכב מחלקיקים זעירים, למעט מים, הנישא או העשוי להינשא באוויר או בגז, לרבות בצורת אבק, עשן, או תרסיס;
- ז. "מתקן ייצור אנרגיה" - יחידה או מספר יחידות לייצור אנרגיה תרמית באמצעות שריפת דלק, לרבות באמצעות ייצור קיטור, חימום מים וחימום שמן, שהספקן התרמי המותקן הכולל אינו עולה על 50 מגוואט, ובלבד שהן מצויות בסמיכות אחת לשנייה ובעלות משותפת;
- ח. "מתקן גיבוי לייצור אנרגיה" - מתקן ייצור אנרגיה המשמש לגיבוי בעת תקלה, חירום או תחזוקה, הפועל לא יותר מ- 500 שעות בשנה והכולל מד שעות פעילות אוטומטי שיופעל בכל זמן הפעלת מתקן ייצור אנרגיה;
- ט. "לוח מיקרורינגלמן" - לוח המשמש לקביעת דרגת השחור של עשן;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

י. "מזהם אוויר" - חומר, לרבות חומר כימי או ביולוגי, וכן חומר מוצא לחומר כאמור, שנוכחותם באוויר גורמת או עלולה לגרום -

1) לסיכון או לפגיעה בחיי אדם, בבריאותם או באיכות חייהם של בני אדם, בנכס או בסביבה, לרבות בקרקע, במים, בחי ובצומח;

2) לשינוי באקלים, במזג האוויר או במידת הראות;

יא. "מתקן לטיפול בגז פליטה" - מתקן המשמש לטיפול במזהם אוויר בגז הפליטה, במטרה להפחית את פליטתו לסביבה, לרבות מסנן, משקע וסולקן;

יב. "מטר קוב תקני" או "מק"ת" - מטר מעוקב של אוויר לאחר המרה לתנאים תקניים: גז יבש; טמפרטורה 273.15K; לחץ 101.3KPa;

יג. "ממסים אורגניים" - כל חומר אורגני נדיף בעל לחץ אדים של 0.01 קילופסקל או יותר, בטמפרטורה של 25 מ"צ או בעל נדיפות דומה בתנאי התפעול, שנעשה בו שימוש לבד או בתערובת עם חומרים אחרים בלי שעבר שינוי כימי.

יד. "נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה" - "נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה, 2002" שפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה על עדכוניו מעת לעת;

טו. "נוהל ניטור רציף בארובה" - נוהל ניטור רציף ואבטחת איכות של נתוני ניטור רציף בארובה המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה בנוסחו המעודכן מעת לעת.

טז. "ניטור רציף" - מדידה ורישום אוטומטיים באמצעות מכשיר למדידה רציפה של ערכים נמדדים;

יז. "ערכי פליטה" - ריכוז או כמות מרביים, של מזהם אוויר או קבוצת מזהמי אוויר, הנמדדים בפרקי זמן נתונים, בגז פליטה בתנאים תקניים שפליטתם מותרת ממקור פליטה כפי שנקבע בתנאים אלה או על פי כל הוראות כל דין;

יח. "פליטה לא מוקדית" - פליטת מזהם אוויר ממקור שאינו ארובה;

יט. "צריכת ממסים שנתית" - משקל (בק"ג) של הממסים האורגניים לרבות, ממסים הנמצאים בצבעים, דבקים, חומרי ניקוי ומדללים שנעשה בהם שימוש בשנה הקלנדרית האחרונה

כ. "TA Luft 2002" - תרגומו לאנגלית של מסמך ההנחיות הטכניות לשמירת איכות אוויר (TA Luft), מה-24 ביולי 2002, של המיניסטרונין הפדראלי לאיכות הסביבה בגרמניה, בהתאם לסעיף 48 של החוק הפדראלי לבקרת מזהמי אוויר שפורסם ב-14 למאי 1990, המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

2.5. חומרים מסוכנים

א. "אירוע חומרים מסוכנים" - התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או עלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה.

ב. "אתר פסולת רעילה" - המפעל לנטרול וטיפול בפסולת תעשייתית ופסולת חומרים מסוכנים שברמת חובב;

ג. "חומר מסוכן" - כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג - 1993;

ד. "פסולת חומר מסוכן" - כהגדרת "פסולת" בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א-1990;

ה. "שמן משומש" - שמן שנעשה בלתי ראוי לשימוש לצרכי סיכה, בידוד וכיוצא באלה, כתוצאה משימוש, אחסנה, טלטול או סיבה דומה אחרת, ולרבות שאריות שמן שנאגרו במסנן משומש.

2.6. פסולת מוצקה

א. "אתר לטיפול בפסולת" - מקום המשמש לטיפול בפסולת, לרבות מחזור, השבתה עיבודה, והמורשה על פי כל דין;

ב. "מחזור" - תהליך עיבוד או השבה של חומרים או מוצרים לשימוש חוזר לאותה מטרה אשר לה יועדו בראשונה או כחמרי גלם.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

2.7. קרינה

- א. "חומר רדיואקטיבי" - חומר הפולט באופן ספונטני קרינה מייננת ואשר האקטיביות הסגולית שלו עולה על 0.002 מיקרוקירי (μCi) לגרם.
- ב. "פסולת רדיואקטיבית" - חומר מכל סוג או צורה, המכיל חומר רדיואקטיבי או שמקורו בחומר רדיואקטיבי ושמתיקיים בו אחד מאלה:
- 1) העוסק בו חייב בהיתר, לפי תקנות היסודות הרדיואקטיביים והוא הפסיק לעשות בו שימוש;
 - 2) המיועד לסילוק בידי המחזיק בו;
 - 3) שיש לסלקו לפי הוראת הממונה, בשל סיכון שבו לאדם ולסביבה, ובלבד שהוראה כאמור ניתנה לאחר התייעצות עם ראש אגף הבטיחות בועדה לאנרגיה אטומית;

3. תנאים מוקדמים למתן אישור המשרד להגנת הסביבה לרישיון עסק לפי סעיף 7(א) לחוק

על בעל העסק לקיים את הדרישות הבאות, כתנאי למתן האישור לרישיון עסק או היתר זמני:

- 3.1. בעל העסק יגיש לנותן האישור עם הגשת הבקשה לרישיון עסק/היתר זמני את המידע הסביבתי העדכני, הנחוץ לבדיקת הבקשה לפי המפורט במסמך "מידע סביבתי לצורך בדיקת בקשה לרישיון עסק/היתר זמני" המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, להלן קישור: www.sviva.gov.il (דף הבית) נושאים סביבתיים < תעשיות ורישוי עסקים > הליך הטיפול ברישוי עסקים).
- מידע זה הינו בנוסף למסמכים הנדרשים לפי חוק רישוי עסקים.

3.2. בעסק יותקנו מערכות איסוף נפרדות:

- א. לשפכים סניטריים;
- ב. לשפכים תעשייתיים, לתשטיפים ולנגר עילי מזוהם;
- ג. לתמלחות;
- ד. לנגר עילי נקי.

3.3. בעסק יותקנו משטחי תפעול אשר יעמדו בדרישות המפורטות להלן:

- א. אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם.
 - ב. מופרדים משאר שטחי העסק באופן שתימנע הגעתם של תשטיפים לסביבה.
 - ג. מנוקזים למערכת האיסוף וטיפול בשפכים תעשייתיים.
 - ד. מקורים על פי דרישת נותן האישור.
- 3.4. בעל העסק יתקין ארובות של מתקני ייצור בעסק בהתאם לתהליכי הייצור הקיימים או מתוכננים בעסק וכמפורט להלן:
- א. גובה הארובות יקבע לפי סעיף 5.5. ב- TA-Luft 2002, ארובות אשר קוטרן נמוך מ-0.2 מ' יחושבו כאילו שקוטרן הוא 0.2 מ'.
 - ב. גובה הארובות יהיה 10 מטר לפחות מעל לקרקע, הארובה תבלוט 3 מטר לפחות מעל קו גובה גג העסק וקו גובה הגגות הסמוכים. בכל מקרה גובה הארובה לא יעלה על פי שניים מגובה מבנה העסק.
 - ג. על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), רשאי בעל העסק להפעיל מתקן ייצור המחובר לארובה שאינה עומדת בדרישות סעיף זה, ובלבד שקיבל אישור נותן האישור מראש ובכתב והוא פועל על פי תנאיו.
- 3.5. בעל העסק יתקין ארובות של מתקני ייצור אנרגיה תרמית בהתאם להוראות סעיף 5.5.3 ב- TA-Luft 2002, ארובות אשר קוטרן נמוך מ-0.2 מ' יחושבו כאילו שקוטרן הוא 0.2 מ'. על אף האמור, רשאי בעל העסק להתקין ארובה שאינה עומדת בדרישה זו ובלבד שיתקיימו שני התנאים הבאים במצטבר:
- א. הדלק המשמש להפעלת מתקן ליצור אנרגיה הוא סולר או גז.
 - ב. ניתן אישור נותן האישור מראש ובכתב.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

4. כללי

- 4.1. היה וקיימים בעסק עיסוקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) כגון: מוסך, תחנת תדלוק, שטיפת רכבים, מסגריה וכדומה, יחולו עליהם התנאים הספציפיים לעסקים מסוגם והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם. בכל מקרה של סתירה, התנאים הספציפיים - גוברים.
- 4.2. בעל העסק יפעיל את העסק תוך שמירה על איכות נאותה של הסביבה ובאופן שאינו גורם למטרדים או למפגעים לסביבה.
- 4.3. כל פעילות העסק, לרבות אחסון קבוע או זמני, פריקה וטעינה תתבצע בשטח העסק על גבי משטחי תפעול בלבד אשר יהיו מנוקזים אל אחת ממערכות האיסוף, לפי העניין.
- 4.4. בעל העסק ישמור על ניקיון כל שטח העסק והדרכים הפנימיות בעסק וימנע פיזור מזהמים סביבתיים אל מחוץ לתחומי העסק.

4.5. אופן אחסון

- א. חומרים מסוכנים יאוחסנו לפי התנאים כמפורט בפרק חומרים מסוכנים שלהלן.
 - ב. חומרים העשויים להתפזר בסביבה יאוחסנו באופן שימנע פליטת אבק וחלקיקים מהעסק, לרבות בתאים ייעודיים סגורים תוך בשימוש באמצעי הרטבה וערפול.
 - ג. חומרים נדיפים, לרבות ממיסים, חומצות וחומרי ניקוי, יאוחסנו במכלים שישמרו סגורים בכל עת, פרט לזמני מילוי או ריקון, למניעת התנדפות לאוויר.
 - ד. מלח מוצק יאוחסן באריזות תקינות וסגורות על גבי משטחי תפעול מקורים באופן שימנע את פיזורו לסביבה.
 - ה. נשמת סעיף "בעל העסק ישמור על ניקיון כל שטח העסק והדרכים הפנימיות בעסק, וימנע פיזור מזהמים סביבתיים אל מחוץ לתחומי העסק.
- 4.6. אין להשתמש בתמלחות, רכז אוסמוזה הפוכה (RO) ובשמן שרוף לצורך הידוק וייצוב קרקעות או לצורך מניעת מטרדי אבק.

4.7. רישום ודיווח

- א. בעל העסק ינהל יומן אירועים סביבתיים (להלן - היומן).
 - ב. ביומן ירשמו כל האירועים האלה:
 - 1) תקלות באמצעים למניעת מפגעים סביבתיים (לרבות במתקני טיפול בשפכים, מתקני הובלה ופינוי של שפכים, מתקני טיפול בפליטות לאוויר).
 - 2) פליטת מזהם אוויר ומטרדי ריח.
 - 3) הזרמת שפכים למערכת הביוב הציבורית באיכויות החורגות מהנדרש על פי כל דין ובתנאים אלה.
 - ג. הרישומים ביומן יכללו את הפרטים הבאים לפחות:
 - 1) תאריך ושעת גילוי האירוע, התלונה, התקלה או החריגה.
 - 2) מהות האירוע או נושא התלונה ותיאורו המפורט כולל מיקומו.
 - 3) הפעולות והאמצעים שננקטו לטיפול באירוע.
 - 4) תאריך ושעת סיום האירוע/תקלה/חריגה.
 - 5) חתימת איש הקשר.
 - ד. רישומי היומן ישמרו בעסק 3 שנים לפחות ויעמדו לעיון או יימסרו לנותן האישור, על פי דרישתו.
- 4.8. על פי דרישת נותן האישור, יעביר בעל העסק פרטים ומידע בדבר חומרים שנפלטו, נשפכו, סולקו או הושלכו לסביבה מתוך העסק או עקב פעילותו העסקית של העסק, בתוך פרק הזמן שיקבע.
- 4.9. במקרה של סגירה או העתקת העסק, על בעל העסק לבצע את כל אלה:
- א. לדווח על ההחלטה בדבר סגירת העסק או העתקתו לנותן האישור בכתב, מיד עם קבלתה, תוך ציון לוח הזמנים לביצוע.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ב. להגיש לאישור נותן האישור רשימת חומרים המיועדים לפינוי מהעסק, לרבות חומרים מסוכנים, שמנים, דלקים, שפכים, אריזות ומיכלי אחסון. יש לפרט כמויות חומרים, יעדי סילוק מתוכננים ולו"ז מתוכנן לביצוע.
- ג. פינוי החומרים, אריזות ומיכלי אחסון משטח העסק יבוצע בהתאם להוראות נותן האישור.
- ד. בעל העסק ישמור אסמכתאות המעידות על פינוי וקליטת החומרים המפונים משטח העסק.
- 4.10. חובת הגשת מסמכים למפעלים החייבים בהגשת בקשה להיתר פליטה לאוויר מכח חוק אוויר נקי.
- א. הגדרה: "מסמכי יחוס" - כמשמעותם בתקנות אוויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע – 2010.
- ב. בעל העסק יגיש לנותן האישור, באמצעות רשות הרישוי, במועד להגשת בקשתו להיתר פליטה לאוויר, גם את המסמכים הנוספים המפורטים להלן, באופן שישלים את המידע שיגיש למידע הנדרש להליך משולב (אינטגרטיבי) להסדרה סביבתית (להלן – מסמכים המשלימים את הבקשה להיתר).
- ג. המסמכים המשלימים את הבקשה להיתר יוגשו לפי "הנחיות המשרד למסירת מידע לצורך הסדרה סביבתית משולבת (אינטגרטיבית)" בנוסח הנמצא לעיון במשרדים המחוזיים של המשרד בשעות העבודה המקובלות וכן באתר האינטרנט של המשרד, ולפי הבהרות שיוציא נותן האישור בכתב, ככל שיידרש, לשם דיוק והתאמה של ההנחיות לסוגיות שתעלינה (להלן - הנחיות המשרד).
- 1) המסמכים המשלימים את הבקשה להיתר פליטה יוגשו לנותן האישור באמצעות רשות הרישוי, יחד עם מסמכי הבקשה להיתר, תוך ציון שחלק זה במסמכים המוגשים מיועד לנציגי השטח המוסמכים של נותן האישור.
- 2) ניתן לפנות בדוא"ל אל נותן האישור לכל בירור שיידרש.
- ד. המסמכים שיוגשו:
- 1) **סקר תהליכים**: סקר התהליכים שהוגש במסגרת הבקשה להיתר פליטה לאוויר ישמש כסקר תהליכים גם לצורך המסמכים המשלימים את הבקשה להיתר.
- 2) **סקר פליטות**: יוגשו מסמכים וטפסים שישלימו את סקר הפליטות המוגש במסגרת הבקשה להיתר פליטה לאוויר ואשר בהם יפורט אפיון הפליטות מהעסק שאינן פליטות לאוויר.
- 3) מקום בו נדרשים דיגומים או מדידות בכדי למלא את המידע הנדרש ולא קיימים בידי העסק תוצאות של דיגומים או מדידות שהם עדכניים, אמינים ומאפיינים, יבצע בעל העסק את הדיגומים או המדידות ככל הנדרש, בהתאם לשיטות ולנהלים לדיגום המפורטים בהנחיות המשרד, בכדי שהנתונים שיוגשו על ידו יהיו אמינים ומדויקים.
- 4) **סקר פערים**: יוגש סקר פערים לטכניקה המיטבית (BAT Gap Analysis) מלא, שישלים את סקר הפערים שהוגש במסגרת הבקשה להיתר פליטה לאוויר ויתייחס באופן מלא לכלל ההיבטים המפורטים במסמכי הייחוס. לגבי אותם מסמכי ייחוס לגביהם פרסם המשרד טבלאות בסיס לסקר פערים, באתר האינטרנט של המשרד, יוגש הסקר על גבי טבלאות המשרד.
- 5) **תוכנית גישור פערים**: תוגש תוכנית לגישור הפערים שאותרו בסקר הפערים ושאינם מפורטים במסגרת הבקשה להיתר פליטה לאוויר, שתכלול לכל הפחות:
- א) פירוט הטכניקה הזמינה המיטבית שמוצע ליישם בהתייחס לכל אחד מהפערים שאותרו בסקר הפערים, לרבות מדיניות ניהול סביבתית, נהלים ותחזוקה, טיפול בתקלות ואירועים חריגים, פעולות לדיגום, ניטור ודיווח.
- ב) פירוט תוכנית ליישום, כולל לוחות זמנים;
- 6) **בחינת השפעות חוצות מדיה**: ביחד עם תוכנית גישור הפערים לעיל תוגש עבור כל אחת מהטכנולוגיות המוצעות בחינה של השפעות חוצות מדיה של האמצעים אשר מוצע ליישם, בהתאם למסמך הייחוס על היבטים כלכליים וחוצי מדיה (ECM BREF).
- 7) **השוואת חלופות וניתוח עלויות ותועלות כלכליות וסביבתיות**: במקרה בו בעל העסק מעוניין להציע בתוכנית גישור הפערים שיגיש חלופה שאינה מביאה להפחתה מרבית של פליטת המזהמים לסביבה מבין כל הטכניקות הזמינות המיטביות האפשריות, עליו להגיש במצורף לתוכנית גישור הפערים השוואה וניתוח של עלויות ותועלות כלכליות וסביבתיות בין החלופה המוצעת לבין כל אחת מהחלופות המוצעות במסמכי הייחוס, בהתאם למסמך הייחוס על היבטים כלכליים וחוצי מדיה (ECM BREF).

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

8) סקר מצב עתידי: ביחד עם תוכנית גישור הפערים שלעיל יגיש בעל העסק סקר מצב עתידי הכולל אפיון פליטות צפויים מהעסק כפי שתהיינה לאחר יישום מלא של התוכנית, ואפיון השפעות אותן פליטות על הסביבה.

9) התאמת תוכנית גישור פערים לממצאי סקר מצב עתידי :

א) בעל העסק יציע את הטכניקה המיטבית ואמצעים נוספים כך שסקר מצב עתידי יראה שלא צפויה כתוצאה מפעילות העסק חריגה מתקני איכות סביבה הרלוונטיים ליעד הפליטות, לפי העניין.

ב) מצא בעל העסק כי גם לאחר נקיטה בטכניקה המיטבית מצביע סקר מצב עתידי על חריגה צפויה מתקן איכות סביבה כתוצאה מפעילות העסק, יציע בעל העסק, במסגרת תוכנית גישור הפערים, יישום טכניקות מעבר לטכניקה המיטבית או יישום אמצעים אחרים, שיביאו להפחתת הפליטות ולמניעת החריגה והפגיעה הצפויה.

ג) במידה ולדעת בעל העסק אין אפשרות כזו או שהיא אינה ישימה או אינה כלכלית, יגיש בקשה מנומקת בכתב לנותן האישור לאישור התוכנית המוצעת על אף החריגה הצפויה מתקני סביבה. הבקשה תכלול ניתוח עלויות ותועלות, כלכליות וסביבתיות, שיערך בהתאם למסמך הייחוס על היבטים כלכליים וחוצי מדיה (ECM BREF).

ה. אופן ההגשה

המסמכים יוגשו במצורף למסמכי הבקשה להיתר פליטה לאוויר בשלושה עותקים מודפסים ושלושה עותקים בפורמאט דיגיטאלי, וכן, אם דרש זאת נותן האישור בהוראה בכתב, בעותקים נוספים ובאופן ממוחשב שיאפשר עיבוד ממוחשב של המידע.

ו. לוחות זמנים להגשה

1) בעל העסק יגיש את המסמכים במלואם, באופן העונה לכל דרישות והנחיות המשרד ובלי חסרים או השמטות, עד ולא יאוחר מהמועדים הקבועים בחוק אוויר נקי.

2) הודיע נותן האישור לבעל העסק כי המסמכים אינם כוללים את הפרטים הנדרשים לשם קבלת החלטה וכי יש להשלים, יגיש בעל העסק את ההשלמות הנדרשות בהתאם לדרישת נותן האישור בכתב, במועד שקבע נותן האישור ואם לא קבע - תוך שלשה שבועות קלנדאריים מקבלת הדרישה להשלמות.

ז. סוד מסחרי

1) במידה ולדעת בעל העסק חלקים במסמכים המשלימים את הבקשה להיתר פליטה לאוויר מכילים סוד מסחרי כהגדרתו בחוק אוויר נקי, יגיש בעל העסק את המסמכים כלהלן:

א) המסמכים שעליו להגיש לפי תנאים אלו יוגשו בעותקים קשיחים מלאים בהם יסומנו באופן ברור וקריא, החלקים שלדעת בעל העסק מהווים סוד מסחרי, ובשלושה עותקים דיגיטאליים.

ב) ביחד עם המסמכים יגיש בעל העסק בקשה לשמירת סודיות החלקים במסמכים שמהווים סוד מסחרי לדעת בעל העסק. לבקשה יצורפו מסמכים וחוות דעת התומכים בטענה זו ותצהיר של בעל העסק המאמת את העובדות המפורטות במסמכים ובחוות הדעת.

ח. סוד בטחוני

1) במידה וחלקים במסמכים המשלימים את הבקשה להיתר פליטה לאוויר מכילים מידע שגילויו עלול לפגוע בביטחון המדינה, יגיש בעל העסק את המסמכים כלהלן:

א) המסמכים שעליו להגיש לפי תנאים אלו יוגשו בעותקים קשיחים מלאים בהם יסומנו באופן ברור וקריא החלקים שלפי אישור הגורם הביטחוני הבכיר מהווים סוד בטחוני, ובשלושה עותקים דיגיטאליים.

ב) ביחד עם המסמכים יגיש בעל העסק אישור של גורם בטחוני בכיר כהגדרתו בחוק אוויר נקי לפיו פרסום המידע עלול לפגוע בביטחון המדינה.

ט. בקשה לדחייה בלוחות זמנים

1) מצא בעל העסק כי למרות שנקט בכל האמצעים הנדרשים לא יוכל לעמוד בלוחות הזמנים הנקובים בתנאים אלו, באפשרותו להגיש בקשה מנומקת בכתב לנותן האישור בהתאם למפורט להלן (במצטבר):

א) הבקשה תוגש לפחות חודש קלנדארי לפני המועד שנקבע בתנאים;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

(ב) הבקשה תציע לוח זמנים חלופי לביצוע הנדרש.

(2) אין בהגשת הבקשה או בדיון בה בכדי לעכב או להקפיא את תוקפם של התנאים או המועדים הקבועים בהם (בין ככלל ובין לגבי כל תנאי ותנאי) לא במפורש ולא ממכללא.

(3) קבע נותן האישור בכתב מועדים דחויים בעקבות בקשה כאמור, יחולו מועדים אלו.

י. איש קשר

בעל העסק יודיע לנותן האישור את שמם של האנשים שהתמנו להיות אנשי קשר בינו לבין נותן האישור (להלן - איש קשר) ואת דרכי ההתקשרות עימם, ויסמיכם בסמכויות הנדרשות לשם יישום תנאים אלה במפעל.

יא. ביצוע תוכנית גישור הפערים

לאחר אישור התוכנית, יוציא בעל העסק לפועל את התוכנית שאושרה, על פי לוח הזמנים שנקבע בה.

יב. תחילה

בתוקף סמכות נותן האישור לפי סעיף 7 (ב) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968, נקבע כי תחילתם של תנאים אלה היא מיידית.

5. שפכים סניטריים, שפכים תעשייתיים, נגר עילי נקי ונגר עילי מזוהם

5.1. בעסק יהיו מערכות איסוף נפרדות:

א. לשפכים סניטריים.

ב. לשפכים תעשייתיים, לתשטיפים ולנגר עילי מזוהם.

ג. לתמלחות.

ד. לנגר עילי נקי.

5.2. בעסק יהיו משטחי תפעול אשר יעמדו בכל אלה:

א. אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם.

ב. מופרדים משאר שטחי העסק באופן שתימנע הגעתם של שפכים ותשטיפים לסביבה.

ג. מנוקזים למערכת האיסוף וטיפול בשפכים, כמפורט בסעיף 5.1 לפרק זה.

ד. משטחי התפעול יהיו מקורים על פי דרישת נותן האישור.

5.3. שפכים סניטריים

א. שפכים סניטריים יסולקו באחת מהדרכים הבאות:

(1) למערכת הביוב הציבורית.

(2) היה ולא קיימת מערכת ביוב ציבורית יפוננו למיכל איסוף סגור ואטום לחלחול שתכולתו תפונה על ידי מוביל שפכים מורשה לפי כל דין למיתקן טיפול בשפכים מאושר לפי כל דין, ובלבד שניתן לכך אישור מראש ובכתב מאת נותן האישור;

(3) בדרך אחרת בכפוף לאישור מראש בכתב מאת נותן האישור.

ב. במקרה של פינוי שפכים סניטריים באמצעות מוביל שפכים, ישמור בעל העסק בעסק קבלות על פינוי וקליטת השפכים במתקן טיפול בשפכים, לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.

5.4. שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם.

א. שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם יטופלו ויסולקו באופן הבא:

(1) למערכת הביוב הציבורית ישירות או לאחר שעברו טיפול במתקן קדם טיפול ובלבד שריכוזי המזהמים שבהם עומדים בערכים המופיעים בטבלה שבנספח מספר 1 לתנאים אלה. לעניין זה, נקודת הדיגום לבדיקת עמידה בערכים המופיעים בנספח מספר 1 הינה כמפורט בסעיף 5.10.1.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 2) **למיכל איסוף שפכים** אטום וממנו למיתקן לטיפול בשפכים מחוץ לשטח העסק מאושר על פי כל דין לקליטת סוג השפכים המפונים. בכפוף לאישור מראש בכתב מאת נותן האישור. מיכל איסוף שפכים תת קרקעי יצויד באמצעים למניעת גלישת שפכים לסביבה.
- 3) **לבריכת אידוי או לבריכת אגירה לשפכים**, בהתאם להוראות תקנות המים (מניעת זיהום מים) (בריכות אידוי ואגירה), התשנ"ז – 1997, בכפוף לקבלת אישור מראש בכתב מהממונה על תקנות אלו.
- 4) **לים**, בכפוף להיתר הזרמה לים תקף ובהתאם לתנאיו, עפ"י חוק מניעת זיהום ים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח - 1988 ;
- 5) **לנחל**, בכפוף לצו הרשאה תקף להזרמה לנחל ובהתאם לתנאיו, עפ"י סעיף 20יא לחוק המים, התשי"ט-1959.
- 6) **להשקיה**, בכפוף להיתרי השקיה תקפים שניתנו על פי כל דין.
- 7) **פתרון אחר באישור מראש ובכתב של נותן האישור.**
- ב. חל איסור להזרים או להמטיר או להחדיר באמצעות באר או קידוח או בור או לשחרר לסביבה בכל דרך שהיא שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם, לרבות שפכים העלולים להכיל שאריות חומרי נפץ.
- ג. בהתאם ליעדי סילוק הקולחין והבוצה ובהתאם לתרומת העסק לכלל השפכים המגיעים למתקן טיפול בשפכים או בנסיבות אחרות שימצאו מוצדקות, ידרש בעל העסק, לפי החלטת נותן האישור לעמוד בערכים שונים עבור הפרמטרים המופיעים בטבלה בנספח מספר 1.
- ד. בעל העסק לא ימהל במים או בשפכים את השפכים התעשייתיים, התשטיפים, נגר עילי מזוהם והתמלחות, לפני ו/או אחרי טיפול, ולא יגדיל את צריכת המים על מנת להקטין את ריכוזי המזהמים בשפכים.
- ה. **שפכים המכילים דלקים ושמנים.**

- 1) בעל העסק יתקין מפריד שמן/דלק ממים. נפח מפריד שמן/דלק ממים יהיה על פי הוראות יצרן בהתבסס על ספיקות המים הנוצרות בעסק, ובהתאם לטבלה שלהלן:

שטח משטחי התפעול בעסק (מ"ר)	נפח מפריד דלק/שמן מינימלי נדרש (ליטר)
עד 500	600
500-1,500	1,100
1,500-3,000	2,100
מעל 3,000	4,400

- 2) בעל העסק יציג לנותן האישור מסמך המאשר התקנת מפריד שמן/דלק ממים לרבות ציון סוג המפריד והדגם שהותקן. נותן האישור רשאי לפטור מדרישה זו במקרים בהם שוכנע כי המסמך אינו ניתן להשגה.
- 3) מערכת איסוף לשפכים המכילים דלקים ושמנים תחובר למפריד שמן/דלק ממים.
- 4) מתקן מפריד שמן/דלק ממים יתוחזק על פי הוראות היצרן. תדירות פינוי מפריד שמן/דלק ממים תהיה על פי הוראות היצרן ובכל מקרה לא תפחת מפעם אחת ברבעון. נותן האישור רשאי לאשר תדירות פינוי שונה ובתנאי שיוצגו לו ספיקות מוכחות בהתאם לנפח המפריד.
- 5) פינוי תכולת מפריד שמן/דלק ממים יעשה למתקן לטיפול ייעודי לשפכים מסוג זה המורשה על פי כל דין. הפינוי יעשה באמצעות מיכלית ייעודית למטרה זו בלבד ועל ידי אדם בעל רישיון עסק להובלת שפכים.
- 6) העתקים של תעודות משלוח השפכים ותעודות קבלה חתומות על ידי יעד הפינוי יישמרו במשרדי העסק למשך שלוש שנים לפחות ויוצגו או ימסרו לנותן האישור, לפי דרישתו.
- 7) בעסק בו הותקן מפריד שמן / דלק ישתמש בעל העסק בחומרי ניקוי מהירי פירוק ולא יעשה שימוש בחומרי ניקוי היוצרים אמוולסיות. מידע לגבי חומרי ניקוי מותרים לשימוש מתפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה (דף הבית < נושאים סביבתיים < שפכים < שפכי תעשייה < מרכיבי הזיהום < שמנים ושומנים).
- 8) במוצא המפריד יהיה פתח דיגום שיאפשר דיגום השפכים בצורה נוחה. פתח הדיגום יהיה מכוסה במכסה קל ונוח להרמה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

5.5. תמלחות

- א. בעל העסק יאגור ויאסוף תמלחות במיכל ייעודי.
- ב. בעל העסק יפנה את התמלחות שנוצרות כתוצאה מפעילות העסק ולפי האמור בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (איסור הזרמת תמלחת למקורות מים), התשנ"ח-1998 (להלן – תקנות איסור הזרמת תמלחת).
- ג. פינוי תמלחות ייעשה באחת או יותר מהאפשרויות הבאות:
 - 1) בהזרמה או בהטלה לים:
 - א) על פי היתר הזרמה או הטלה לים תקף ובהתאם לתנאיו.
 - ב) תמלחות נקיות שמקורן מרענון שרפים או תמלחות מזון על פי אישור בכתב לפינוי תמלחות למסוף ימי, ובהתאם לתנאיו, שנתן נציג אגף שפכי תעשייה במחוז המשרד להגנת הסביבה, והכל בהתאם לנוהל "פינוי תמלחות", המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה כעדכונו מזמן לזמן.
 - 2) למיתקן טיפול בתמלחות המאושר על פי כל דין.
 - 3) לבריכת אידוי או בריכת אגירה לתמלחות בהתאם להוראות תקנות המים (מניעת זיהום מים) בריכות אידוי ואגירה), התשנ"ז 1997 בכפוף לקבלת אישור מראש בכתב מהממונה על תקנות אלו.
- ד. מלח מוצק-
 - 1) מלח מוצק יפונה מהעסק באמצעות הזרמה או הטלה לים ובלבד שנעשה לפי היתר הזרמה/ הטלה לים בר תוקף שניתן לפי חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 ובהתאם לתנאיו. אין לפנות מלח מוצק לאתרי סילוק פסולת מוצקה.
 - 2) בעל העסק ישמור קבלות המעידות על פינוי וקליטת מלח מוצק ותמלחות ביעד הסילוק למשך שלוש שנים לפחות ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.
 - 3) **רישום ודיווח על צריכת מלח**
 - א) קבלות על כמויות המלח הנצרכות בעסק יישמרו במשרדי העסק למשך שלוש שנים לפחות ויוצגו ו/או ימסרו לנותן האישור, לפי דרישתו.
 - ב) בעל העסק יגיש לנותן האישור אישור מאת רואה חשבון על צריכת המלח השנתית של העסק על פי דרישתו.

5.6. נגר עילי נקי

- א. בעל העסק יפעל למניעת זיהום נגר עילי נקי.
- ב. נגר עילי נקי לרבות מגגות המבנים והמרזבים ינוקז למערכת הניקוז הציבורית. ובהעדר אפשרות להתחברות למערכת ניקוז ציבורית ינוקז למערכת הניקוז הטבעית.

5.7. מתקני קדם טיפול בשפכים תעשייתיים ותמלחות

- א. המתקנים יתוכננו בהתאם לאמצעים הטכנולוגיים הטובים (BAT) ביותר לצורך עמידה בערכים המצוינים בטבלה שבנספח 1 למסמך תנאים אלה, לכל הפחות.
- ב. המתקנים והצנרת יסומנו באופן בולט לעין בהתאם ל:
 - 1) סוג השפכים.
 - 2) כיווני זרימה.
- ג. מיתקן קדם טיפול יהיה תקין בכל עת, יתופעל ויתוחזק על פי הוראות היצרן.
- ד. בעל העסק יתקין ביציאה ממתקן קדם טיפול בשפכים מיכל דיגום שקיבולתו ככמות ספיקת הקולחין משך שעתיים, או 10 מ"ק, לפי הקטן יותר ואשר לא יפחת מ 500 ליטר. בעל העסק יכול שלא להתקין מיכל דיגום אם קיים פתח או ברז דיגום המאפשר לקיחת דגימה מייצגת של השפכים.
- ה. קבלות בגין תחזוקה שוטפת של מיתקן קדם טיפול, ישמרו בעסק למשך 3 שנים לפחות ויוצגו או ימסרו לנותן האישור, על פי דרישתו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ו. בעל העסק יכין ויגיש לנותן האישור תוך חודש מקבלת תנאים אלה תוכנית פעולה למניעת זיהום הסביבה משפכי העסק במקרה של תחזוקה ובמקרה של תקלה במתקן קדם טיפול בשפכים או תקלה בהעברת השפכים למערכת הביוב הציבורית.
- ז. בוצה ממתקן קדם טיפול תאסף במיכל איסוף ייעודי ותפונה בהתאם לסוג הבוצה ועל פי הוראות כל דין.
- ח. בוצה לא תפונה ליישום על הקרקע ו/או דישון גם אם היא עומדת בהוראות תקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה), התשס"ד – 2004, אם מכילה שאריות חומרי נפץ.
- ט. פינוי בוצה שאין מניעה על פי הוראות כל דין להעבירה לאתר סילוק פסולת מורשה, יעשה לאחר מיצוק הבוצה לריכוז של 25% מוצקים לפחות.
- י. קבלות חתומות על הובלת בוצה ממיתקן הקדם טיפול וקליטתה ביעד הסילוק ישמרו בעסק למשך תקופה של לפחות שלוש שנים ויוצגו או יימסרו לנותן האישור, על פי דרישתו.

5.8. ניטור רציף

א. ביציאה ממיתקן קדם טיפול יותקנו ויופעלו המדדים הבאים:

- 1) מד ספיקה
- 2) מד ערך הגבה
- 3) מד עכירות
- 4) מד מוליכות

ב. המדדים השונים יהיו בעלי רשמים דיגיטליים או סרטים ניידים, על פי דרישת נותן האישור ובהתאם להנחיותיו.

ג. תוצאות המדידות ישמרו בעסק למשך תקופה של לפחות שלוש שנים ויוצגו או יימסרו לנותן האישור על פי דרישתו, לרבות באמצעות מדיה אלקטרונית, בפורמט כפי שיפורסם באתר המשרד להגנת הסביבה – שפכי תעשייה וקרקעות מזוהמות – טופס דיווח מדי ניטור רציפים.

ד. בעל העסק יבטיח את פעולתם התקינה של מדי הניטור. מדי הניטור יהיו מכוילים בכל עת, יתוחזקו ויופעלו על פי הוראות היצרן.

ה. קבלות על תחזוקה וכיולים של המדדים ישמרו בעסק למשך תקופה של לפחות שלוש שנים ויוצגו או יימסרו לנותן האישור על פי דרישתו.

5.9. דיגום

"דיגום חטף" – דיגום אקראי (Grab Sampling) על פי הספר;

"ספר שיטות סטנדרטיות" –

מהדורה אחרונה של הספר Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater, בעריכת ובהוצאת American Public Health Association, American Water Works Association, Water Environment Federation,

שעותק ממנו מצוי בספרייה לרפואה ציבורית ע"ש ד"ר זימן במשרד הבריאות, ירושלים, באגף מים ונחלים במשרד להגנת הסביבה, ירושלים, ובאגף שפכי תעשייה וקרקעות מזוהמות במשרד להגנת הסביבה, קריית הממשלה ת"א, וזמין לעיון הציבור בשעות העבודה.

"דיגום מורכב יומי" – דיגום, פרופורציונלי לספיקת הקולחין, שפכים או תמלחות, המתבצע על ידי איסוף דגימות, בתדירות של אחת לשעה לפחות, במשך 24 שעות רצופות, כאשר כל דגימה נאספת לכלי מקורר נפרד, ואשר בסיומו מצורפות הדגימות לכלי איסוף מקורר יחיד או כאשר איסוף כל הדגימות נעשה לכלי מקורר אחד;

א. בעל העסק יבצע דיגום חטף ו/או דיגום מורכב יומי של שפכי העסק בהתאם לדרישת נותן האישור ועל פי הנחיותיו בדבר: פרמטרים ומועד הדיגום.

ב. הבדיקות בשפכים יתבצעו על פי ספר שיטות סטנדרטיות או בשיטה אחרת שאושרה מראש ובכתב ע"י נותן האישור.

ג. הדיגום יבוצע על ידי דוגם שפכים מוסמך והדגימה תיבדק במעבדה מוסמכת לפרמטרים הנדרשים.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ד. לעניין דיגום שפכים העלולים להכיל שאריות חומרי נפץ, על בעל העסק לקבל אישור מראש מאת נותן האישור לשיטות האנליטיות ולמעבדה המיועדת לביצוע האנליזות.
- ה. תוצאות הדיגום ישמרו בעסק למשך תקופה של לפחות שלוש שנים ויוצגו או יימסרו לנותן האישור, על פי דרישתו במדיה אלקטרונית בפורמט כפי שיפורסם באתר המשרד להגנת הסביבה – שפכי תעשייה וקרקעות מזוהמות.
- ו. הדיגום יבוצע כמפורט להלן:
- 1) כאשר העסק מחובר למערכת הביוב הציבורית הדיגום יבוצע בכל אחת מהנקודות הבאות:
 - א) במקרים בהם קיימים מתקני קדם טיפול - בנקודות היציאה מהם.
 - ב) במקרים בהם לא קיימים מתקני קדם טיפול- לפני נקודת חיבור זרם השפכים התעשייתיים עם שפכים סניטרים או זרם אחר.
 - 2) תדירות הדיגום בנקודות אלו תהיה עפ"י המפורט להלן:
 - א) בצריכת מים מעל 200,000 מ"ק לשנה, תדירות הדיגום תהיה אחת לשבועיים;
 - ב) בצריכה בין 100,000-200,000 מ"ק לשנה, תדירות הדיגום תהיה אחת לחודש;
 - ג) בצריכה בין 50,000-100,000 מ"ק לשנה, תדירות הדיגום תהיה אחת לחודשיים;
 - ד) בצריכת מים בין 25,000-50,000 מ"ק לשנה, תדירות הדיגום תהיה אחת לשלושה חודשים;
 - ה) בצריכת מים מתחת ל- 25,000 מ"ק לשנה, תדירות הדיגום תהיה אחת לשישה חודשים;
 - 3) כאשר העסק אינו מחובר למערכת ביוב ציבורית הדיגום יבוצע במיכל איסוף השפכים. תדירות הדיגום תהיה אחת לשישה חודשים או בתדירות אחרת כפי שיקבע נותן האישור.
 - 4) במקרים בהם מסולקים מהעסק שפכים או קולחים לנחל או לים, או במקרים בהם איכות השפכים עלולה לגרום לסכנה לאדם ו/או לסביבה, ידרש בעל העסק, לפי החלטת נותן האישור, לבצע דיגום בתדירות שונה מהמפורט לעיל.
- בעל העסק יהיה רשאי להציג לנותן האישור דיגומים, לפי סעיף זה, שבוצעו על ידי הרשות המקומית או תאגיד מים וביוב בעל רישיון לפי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, או כל גורם אחר שאישר נותן האישור, ובלבד שבוצעו בהתאם לתנאים אלה, לרבות לעניין תדירות ופרמטרים.

6. מניעת זיהום קרקע ובדיקה וטיפול בקרקעות מזוהמות

- 6.1 בעל העסק לא יגרום לזיהום קרקע במישרין או בעקיפין, מיד או בחלוף זמן.
- 6.2 בעל העסק לא יסלק חומר מזהם לקרקע, לא יבצע כל פעולה העלולה לגרום לזיהום קרקע, וימנע מכל פעולה כאמור;
לעניין זה, יראו כסילוק כל העברה של חומר מזהם לקרקע, לרבות אחסונו אם נעשה שלא על פי כל דין, שלא על מנת לבצע בו שימוש.
ואולם, לא יראו את הפעולות שלהלן כסילוק או כפעולה העלולה לגרום לזיהום קרקע:
 - א. הדברה בתכשיר הדברה הרשום לפי כל דין, המבוצעת בהתאם לתנאי הרישום של התכשיר;
 - ב. דישון קרקע, ובלבד שאם חלות על דישון כאמור הוראות לפי כל דין – קוימו הוראות אותו דין;
 - ג. פעולה המתבצעת בהתאם לרישיון, להיתר או לצו שניתנו לפי חוק המים;
 - ד. שימוש במים שסופקו לפי הוראות חוק המים, ובלבד שאם חלות על שימוש כאמור הוראות לפי כל דין – קוימו הוראות אותו דין;
- 6.3 בעל העסק יאחסן ויוליך חומר מזהם במתקנים, מכלים או צנרות אטומים לחלחול ועמידים לחומר המזהם ובאופן בו תימנע כל דליפה וזיהום קרקע.
- 6.4 בעל העסק ינקוט אמצעים למניעת שחרור של חומר מזהם לקרקע, בהתחשב בסוג החומר המזהם ובסיכונים שהוא עלול ליצור לבריאות הציבור או לסביבה, ובכלל זה:
 - א. התקנת אמצעי בקרה וניטור או ביצוע בדיקות מתאימות;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ב. שמירה על תחזוקה נאותה של התשתיות והמתקנים המשמשים לפעילות בחומר מזהם ;

ג. הכנת נהלים למניעה ולטיפול באירועי שחרור חומר מזהם לקרקע ויישומם.

6.5. בעל העסק יחזיק בשטח העסק במקום נגיש ומסומן, ומוכן לשימוש בכל עת, ציוד ספיגה ושאובה המתאימים לטיפול במקרה של שפך של חומר מזהם קרקע ומיכל לאיסוף חומר ספיגה שהזדהם.

6.6. בעל העסק יתחזק שוחות תת-קרקעיות כך שיהיו אטומות לחלחול הנוזלים המאוחסנים העלולים להתנקז אליהן ויבשות בכל עת.

6.7. תשתיות על-קרקעיות המכילות חומר מזהם קרקע

א. בעל העסק יציב מיכלים וכלי אצירה המכילים חומר מזהם במאצרה העומדת בדרישות הבאות :

1) אטומה לחלחול של חומר מזהם המאוחסן בה.

2) קיבולת המאצרה תהיה לפחות 110% מנפח המכל המאוחסן בה.

3) במידה ולמאצרה פתח ניקוז הפתח יהיה סגור למעט לשם ריקון יזום בהתאם לסעיף 6.8 ב להלן.

4) פתח מילוי המיכל יותקן בתחומי המאצרה.

5) כשהיא ריקה, נקייה ותקינה בכל עת.

ב. בעל העסק ירוקן את תכולת המאצרה לפי המפורט להלן :

1) שפך של החומר המאוחסן במאצרה ישאב ויאסף במיכלים אטומים לחומר האגור בהם.

2) השפך יועבר בהתאם לתכונותיו הכימיות ליעד מתאים המאושר על פי כל דין.

3) מי גשם שהצטברו במאצרה ייבדקו בידי מעבדה מוסמכת טרם פינויים, לקביעת יעד סילוק מתאים המאושר על פי כל דין.

ג. בעל העסק יבצע בדיקה חודשית בהתאם לנוהל שיכין שמטרתו לוודא את תקינות מערכות האחסון או ההובלה ולוודא שלא נוצר או עלול להיווצר זיהום קרקע מהם. בעל העסק יתעד את ביצוע הבדיקה החודשית, ישמור את התיעוד למשך שלוש שנים לפחות ויציגו יחד עם הנהל, לנותן האישור על פי דרישתו.

ד. בעל העסק ידווח על ממצאים המעידים על אי תקינות מערכות האחסון או ההובלה או על קרקע החשודה כמזוהמת תוך שבוע לנותן האישור, לרבות דיווח על כל ממצאי בדיקות המכלים והצנרת עם קבלתם ממעבדה מוסמכת לנותן האישור.

6.8. צנרת ומכלים המכילים דלקים

א. **מכלים וצנרת עיליים :**

1) בעל העסק יבנה ויצב מיכלים עיליים אנכיים בהתאם לתקן API 650 ומכלים אופקיים על פי תקן DIN 6616, לפי העניין.

2) בעל העסק יבדוק ויתקן מכלים עיליים אנכיים המכילים דלקים שנבנו לפי תקן API 650 באמצעות בודק מוסמך בהתאם להוראות תקן API 653.

3) מכלים אופקיים בהם ניתן לראות את תחתית המיכל וצנרת על קרקעית, יבדקו ויזואלית אחת לחודש לפחות.

4) בעל העסק יתקין אמצעי התראה למניעת מילוי יתר למיכלים על קרקעיים אנכיים בהתאם לאמור בתקן API 2610, על עדכונו מעת לעת.

ב. **צנרת ומכלים תת קרקעיים :**

1) מכלים חדשים לדלקים יבנו על פי ת"י 4571 חלק 1.

א) במקומות בהם מצויה קרקע חרסיתית, העלולה לפגוע במתקנים תת-קרקעיים כתוצאה מתזוזות, על בעל העסק לייצב את המיכלים והצנרות המחוברות אליהם באופן שתימנע פגיעה בהם, באמצעים המותאמים למטרה זו, כגון- על ידי יישום חומר מילוי יציב סביבם.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- (ב) התקנת המכלים והצנרת תעשה עפ"י הנחיות היצרן. אטימות המכלים והצנרת תיבדק בעת ההתקנה באמצעות מעבדה מוסמכת ולאחר מכן בתדירות שלא תפחת מפעם בחמש שנים.
- (2) בעל העסק יזרים דלקים בצנרת לא מתכתית בהתאם לתקן UL 971 או בצנרת מתכתית עם הגנה קתודית ובהתאם להוראותיו של מהנדס שעיסוקו בכך.
- (3) בעל העסק יתקין אמצעים מאושרים על ידי ארגון ה UL או תקנים שווי ערך למניעת מילוי יתר של מכלים העומדים באחת מהדרישות הבאות:
- (א) הפסקה אוטומטית של הזרימה למיכל עם מילוי 95% ממנו.
- (ב) אזעקת המפעיל עם מילוי 90% מהמכל.
- (4) בעל העסק יתקין אמצעי מאושר על ידי ארגון ה UL לאיסוף שפיכות בעת מילוי המכלים שיהיה עמיד לחומר המאוחסן בו, ינקז את עודפי החומר אל המכל ויכוסה למניעת חדירת מי גשם.
- (5) לגבי מכלים אשר נבנו ללא מיכול משני, או מכלים תת-קרקעיים אשר המיכול המשני שלהם לא הוכח כאטום, יתקין בעל העסק תוך שנה מיום קבלת התנאי לראשונה, שני פיאזומטרים, לפחות, משני צידי מיכל או מכלים תת-קרקעיים קיימים.
- הפיאזומטרים יותקנו בהתאם לתקנה 8(ג) בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז – 1997 ועל פי מפרט המשרד להגנת הסביבה להתקנת פיאזומטרים, המופיע באתר האינטרנט של המשרד והמתעדכן מעת לעת.
- (6) אחת לחמש שנים יבצע בעל העסק בדיקות אטימות. הבדיקות יעשו באמצעות מעבדה מוסמכת, למכלים, לצנרת, לשוחות ולכל תשתית תת-קרקעית אחרת בה מצויים או משונעים דלקים (להלן – בדיקת אטימות תקופתית) ובהתאם להנחיות אגף שפכי תעשייה "הנחיות ממונה לבדיקת אטימות רב שנתית במכלים וצנרת תת-קרקעיים", המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. הבדיקות יוגשו לנותן האישור.
- (7) במקרים חריגים (כגון: קרקע או מים החשודים כמזוהמים) יבצע בעל העסק בדיקות אטימות נוספות בהתאם לדרישת נותן האישור.
- (8) בעל העסק יבצע ניטור חודשי למתקנים, לרבות בפיאזומטרים, בהתאם להנחיות אשר מפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ויעביר דיווח על ממצאים המצביעים על כשל בבדיקה או על חשש לזיהום קרקע לנותן האישור, כפי שהוגדרו בתכנית הניטור, בתוך שבוע מקבלתם.
- במקרים בהם לחץ האדים של החומר המאוחסן הינו כמו של סולר פחות 10% רשאי נותן האישור לפטור את העסק מניטור אדים בפיאזומטר.**
- (9) בעל העסק ישמור תוצאות בדיקת אטימות תקופתית וניטור חודשי לפרק זמן שלא יפחת מחמש שנים ויצגן לנותן האישור עפ"י דרישתו.
- (10) בתוך 9 חודשים מקבלת תנאים אלו לראשונה ופעם בשנה לאחר מכן (או מועד אחר על פי הנחיות נותן האישור), יבצע בעל העסק בדיקת פוטנציאלים בין המתקנים התת-קרקעיים בתחומו לבין הקרקע.
- על פי הממצאים ובהתאם להמלצות של מהנדס שעיסוקו בהגנה קתודית, יתקין בעל העסק מערכת הגנה קתודית למכלים ולצנרת התת-קרקעיים, על מנת למנוע קורוזיה וסכנת דליפת דלק לסביבה. ההגנה הקתודית תהיה בהתאם לעקרונות ביצוע ההגנה הקתודית המפורטים בת"י 4571 או בכל תקן אחר על פי אישור הממונה.
- בעל ההיתר יתפעל ויתחזק את מערכת ההגנה הקתודית בהתאם לנדרש בתקן האמור ובהתאמה להמלצות של מהנדס שעיסוקו בכך;
- (11) מעברי צנרת (לרבות צנרת חשמל) בשוחות של מנפקות ומכלים תת-קרקעיים אלה, יעברו דרך אטמים ייעודיים (Bulk head).
- (12) משטחי מילוי והנפקה יהיו אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם ויתוחמו באבני שפה ותעלות ניקוז למניעת התפשטות הזיהום בסביבה.
- (13) בעל העסק יעביר לנותן האישור, אישור לאטימותו של חומר או ציוד מסוים למעבר דלקים, שנבדק ע"י מעבדה מוסמכת.
- (14) למפעלים בעלי קווי הולכת דלקים: בכל סוף שנה ולא יאוחר מ – 31.12 של אותה שנה, יוגש לנותן האישור דו"ח מסכם שנתי לעבודות תחזוקה ושדרוג של תשתיות תת-קרקעיות לרבות צנרת ואביזרי צנרת ועל ממצאי זיהום או חשד לזיהום בקרקע ו/או במים, אם נתגלו, תוכנית לביצוע סקר קרקע

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

לאישור נותן האישור ודו"ח טיפול בזיהום.

15) בעל העסק יפעל בהתאם לדרישות המפורטות בפרק צנרת ומכלים המכילים דלקים אלא אם כן קיבל פטור מראש ובכתב מאת הממונה על מניעת זיהום מים מדלקים במשרד, על פי סמכותו בדין.

6.9. בקרה על קרקע הנחשפת בעבודות תחזוקה במפעלים בהם קווים המזרימים חומרים מזהמי קרקע, לרבות: חומרים מסוכנים, פסולת חומרים מסוכנים, דלקים.

א. בעל העסק יודיע לנותן האישור 14 ימים מראש לפני ביצוע עבודות חפירה בקרקע, לרבות פירוט תאריכי העבודות, מקום העבודה המתוכנן ומהות עבודת החפירה, וידווח לנותן האישור על הימצאות חומר מזהם בקרקע שהתגלה במהלך ביצוע העבודות כאמור.

ב. במקרה בו נחשפו צנרת או מיכל תת-קרקעי או מתקן תת-קרקעי אחר, המשמשים או שימשו לאחסנה או להזרמה של: חומרים מסוכנים, פסולת חומר מסוכן, דלקים, חומר מזהם, יערוך בעל העסק בדיקה ויזואלית ובאמצעות מכשיר למדידת שדה כגון PID, לבדיקת תקינות המתקנים ואיתור קרקע מזהמת. במקרה שקיים חשש לדעת נותן האישור כי נגרם זיהום קרקע, יבצע בעל העסק סקר היסטורי או סקר קרקע או בדיקות בקרקע על פי דרישת נותן האישור ולפי תוכנית שאישר נותן האישור.

6.10. פעולות לביצוע בעת גילוי או חשש לזיהום קרקע

א. אירע במהלך פעילותו של בעל העסק שחרור של חומר מזהם לקרקע בין אם כתוצאה מתקלה, לרבות כתוצאה מדליפה, שפך, שאיבה, פליטה, ריקון, הזרמה, החדרה, המטרה, הזרקה, פריצה, השלכה, חלחול, קריסה של מכל או מתקן ופריצה ובין אם כתוצאה מסיבה שאינה בשליטתו, (בתנאים אלה – אירוע), יבצע בעל העסק פעולות מיידיות לטיפול באירוע ולהשבת המצב לקדמותו, כמפורט להלן, ככל שפעולות אלו הן ביכולתו ובשליטתו:

1) הפסקת הפעילות הגורמת לזיהום או עצירת התפשטות החומר המזהם ממקור הזיהום;

2) איסוף או שאיבה של החומר המזהם שדלף, נשפך, או סולק לקרקע, או נקווה על הקרקע; לרבות כל הקרקע שבאה במגע עם החומר המזהם;

6.11. דיווח על גילוי דליפה או זיהום קרקע

א. התעורר אצל בעל העסק חשש כי אירוע כאמור בסעיף 6.10 גרם לשחרור דלק בכמות העולה על 100 ליטר, או של חומר מזהם בכמות העולה על המפורט ברשימת ספי דיווח המפורסמת באתר האינטרנט של המשרד, במהלך יממה אחת ויותר, ידווח על כך לנותן האישור באופן מיידי (למרכז מידע טלפון *6911) ולא יאוחר מ- 24 שעות מהמועד שבו נודע לו על האירוע.

ב. בעל העסק ימסור לנותן האישור תוך 48 שעות מגילוי דליפה כאמור לעיל, דו"ח בכתב על פרטי הזיהום. הדו"ח יכלול את שם בעל העסק, שם העסק בו אירעה הדליפה, מיקומו ונ.צ., התאריך והשעה בהם אירעה או התגלתה הדליפה, סיבת הדליפה, תיאורה ואופן גילוייה, סוג החומר המזהם שדלף וכמותו, שטח הקרקע שזוהם, הפעולות שנקטו להפסקת הדליפה ואופן הטיפול בזיהום.

ג. אירעו בעסק במהלך שנה קלנדרית אירועי שחרור חומר מזהם, כאמור בסעיף 6.10 שהביאו לכך שבאופן מצטבר כמות החומר המזהם שדלף, נשפך, סולק או נקווה על הקרקע עלה על סף הדיווח, ימסור בעל העסק לנותן האישור דיווח שנתי, לא יאוחר מהראשון בחודש מרץ בשנה שלאחר מכן, ובו יפרט את הדברים הבאים:

1) מועדי האירועים כאמור.

2) כמות החומר המזהם שדלפה בכל אחד מהאירועים.

3) כמות החומרים המזהמים שדלפה בכל האירועים באופן מצטבר.

6.12. בעל העסק יתכנן ויבצע סקר היסטורי וסקר קרקע במקרים הבאים:

א. על פי דרישת נותן האישור;

ב. העסק או חלק ממנו מפסיק את פעילותו או משנה את סוג פעילותו, ובתנאי שבעסק נעשה שימוש בחומר מזהם, אלא אם כן ביקש בעל העסק לפטור אותו מכך ונותן האישור אישר זאת מראש ובכתב.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

6.13. תוכנית לשיקום קרקע מזוהמת

א. נמצא זיהום בקרקע, יגיש בעל העסק לפי דרישת נותן האישור, תוכנית לשיקום הקרקע. התוכנית תוכן ותוגש לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד. התוכנית תכלול אבני דרך ולוחות זמנים ואת שיטת השיקום. בעל העסק יבצע את השיקום לאחר קבלת אישור בכתב לתוכנית השיקום מנותן האישור ובכפוף לתנאי האישור, וישמור אסמכתאות המעידות על פינוי וקליטת החומרים שפוננו.

6.14. זיהום מים לרבות מי ים

א. בעל העסק לא יגרום לזיהום מקור מים, וימנע מכל פעולה המזהמת מקור מים או עלולה לגרום לזיהום מקור מים, במישרין או בעקיפין, מייד או בחלוף זמן. לעניין פרק זה "מקור מים" כהגדרתו בסעיף 20א לחוק המים, תשי"ט – 1959.

ב. במקרה של פעילות שנעשתה בעסק העלולה לגרום לזיהום מקור מים או מי ים או במקרה של זיהום מקור מים או ים הנובע מפעילות העסק, יודיע בעל העסק מיידית לנותן האישור ויפעל עפ"י הוראות כל דין.

7. איכות אוויר

7.1. הוראות אלה באות להוסיף על הוראות כל דין לעניין מניעת זיהום אוויר לרבות הוראות לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח- 2008 והוראות אישיות שניתנו לפי סעיף 8 לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961.

7.2. תנאים אלה ניתנים גם לפי סעיף 33 לחוק אוויר נקי.

7.3. בעל עסק המחזיק בהיתר פליטה בתוקף לפי חוק אוויר נקי לא יחולו עליו התנאים שבפרק זה, אלא יראו את התנאים שבהיתר הפליטה כתנאים ברישיון זה.

7.4. בעל העסק ישמור על ניקיונם של המשטחים והדרכים הפנימיות בעסק, וימנע פיזור מזהמי אוויר אל מחוץ לתחומי העסק.

7.5. סקר תהליכים ופליטות

א. בעל העסק יבצע סקר תהליכים ופליטות של מוקדי זיהום אוויר בעסק לפי מסמך הנחיות לסקר פליטות לאוויר ועדכוניו שפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ועל פי הנחיות והערות נותן האישור.

ב. בעל העסק יגיש את סקר התהליכים והפליטות לנותן האישור תוך חודשיים מקבלת תנאים אלה. נותן האישור יהיה רשאי להורות על תיקון או השלמה של סקר הפליטות.

ג. נותן האישור רשאי לפטור את בעל עסק מביצוע סקר תהליכים ופליטות כאמור, בהתאם להיקף הפעילות בעסק ורגישות האזור;

ד. בעל העסק יעדכן את סקר התהליכים והפליטות לאחר כל שינוי בהיקף או באופי פעילות העסק העשויים להשפיע על פליטת מזהמי אוויר, או על פי דרישת נותן האישור.

7.6. גזי פליטה מתהליכי הייצור ותהליכי שרפת דלקים בעסק יאספו ויפלטו דרך ארובות בלבד, אלא אם אישר נותן האישור אחרת, מראש ובכתב, על פי בקשה מנומקת בכתב מבעל העסק.

7.7. גובה הארובות של מתקני ייצור בעסק יהיה בהתאם לתהליכי הייצור הקיימים או מתוכננים בעסק וכמפורט בדרישות תת סעיפים א' ו- ב' בסעיף זה.

א. גובה הארובות יקבע לפי סעיף 5.5 ל- TA-Luft 2002, ארובות אשר קוטרן נמוך מ-0.2 מ' יחושבו כאילו שקוטרן הוא 0.2 מ'.

ב. גובה הארובות יהיה 10 מטר לפחות מעל לקרקע, הארובה תבלוט 3 מטר לפחות מעל קו גובה גג העסק ומעל גגות סמוכים, כל עוד גובה הארובה לא יעלה על פי שניים מגובה מבנה העסק

ג. לארובה שגובהה נקבע לפי סעיף 5.5 ל- TA-Luft 2002 - בעל העסק יגיש לנותן האישור חישובי התאמה בין מפרט הארובה ונתוני הפליטות לפי סעיף 5.5.3 ל- TA-Luft 2002 בתוך חודשיים מביצוע דיגום אוויר בארובה.

ד. על אף האמור בסעיפים קטנים א' ו- ב', רשאי בעל העסק להפעיל מתקן ייצור המחובר לארובה שאינה עומדת בדרישות סעיף זה, ובלבד שקיבל אישור נותן האישור מראש ובכתב והוא פועל על פי תנאיו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

7.8. קצבי הפליטה וריכוזי מזהמי האוויר בארובות מתקני היצור לא יחרגו מערכי פליטה המפורטים להלן כפי שנקבעו על ידי נותן האישור, בהתבסס על ה-TA-Luft 2002 על עדכוניו או על המלצות והנחיות האיחוד האירופאי, מסמכי מדינות האיחוד וארגון ה-OECD.

7.9. לא יפלטו לאוויר מארובות מתקני הייצור מזהמי אוויר המפורטים בטור א', בריכוז העולה על ערכי הפליטה המפורטים בטור ב', כמפורט בטבלאות שלהלן:

א. ציפוי ועיבוד פני שטח של מתכות:

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
תהליכי גליון חם			
1.	חומר חלקיקי	5	-
2.	כלור, תרכובות אנאורגניות גזיות	10	-
תהליכי ניקוי או הברקה באמצעות חומצה חנקתית או חומצה הידרופלואורית			
1.	כלל תחמוצות חנקן (כולל חומצה חנקתית)	350	1.8
2.	פלוואר ותרכובותיו הגזיות *	3	0.015
תהליכי ציפוי או עיבוד מתכות שלא מצוינים לעיל			
1.	חומר חלקיקי	20	0.2
2.	סה"כ חומר חלקיקי בקבוצת סיווג I	0.05	0.00025
3.	סה"כ חומר חלקיקי בקבוצת סיווג II	0.5	0.0025
4.	סה"כ חומר חלקיקי בקבוצת סיווג III	1	0.005
5.	סה"כ גזים אנאורגניים בקבוצת סיווג II	3	0.015
6.	סה"כ גזים אנאורגניים בקבוצת סיווג III	30	0.15
7.	סה"כ חומרים מסרטנים בקבוצת סיווג I	0.05	0.00015
תהליכי ניקוי באמצעות ממסים בצריכה שנתית העולה על 1 טון בשנה			
1.	סך כל חומרים אורגניים (TOC)	75	-
2.	חומרים אורגניים בסיווג I	20	0.1
3.	חומרים אורגניים בסיווג II	100	0.5

ב. יישום ציפויים אורגניים (כגון פריימר, צבע, לכה וכדומה):

טור א'	טור ב'	טור ג'
סוג מזהם	צריכת ממסים בטון/שנה	ריכוז (מ"ג/מק"ט)
חומר חלקיקי	צביעה בהתזה גדולה מ-15	3 או 15 גרם/שעה
	צביעה בהתזה גדולה 5-15	10
סה"כ חומרים אורגניים (TOC)	5-15	100
	גדולה מ-15	50

ג. צביעה באבקה אלקטרוסטטית:

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
1.	חומר חלקיקי	10	

ד. ניקוי בחול או בכדוריות מתכת

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
1.	חומר חלקיקי	20	*0.2

ה. תרכוב חומרי נפץ:

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
1.	דו תחמוצת גופרית	350	1.8
2.	תחמוצות חנקן	350	1.8
3.	חומצה חנקתית	30	0.15

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ו. ערכי פליטה לארסן ופוספין (לתעשיות בהן רלוונטי) :

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
1.	חומרים אנאורגניים מקבוצה I (סעיף 5.2.4)	0.5	0.0025

ז. ערכי פליטה לזיקוק חומצות :

טור	א'	ב'	ג'
מספר מזהם	סוג המזהם וקבוצת סיווג כמפורט בסעיף 5.2 ב-T.A Luft 2002	ריכוז (מ"ג/מק"ט)	קצב פליטה (ק"ג/שעה)
1.	חומרים אנאורגניים מקבוצה I (סעיף 5.2.4)	0.5	0.0025
	חומרים אנאורגניים מקבוצה II (סעיף 5.2.4)	3	0.015
	חומרים אנאורגניים מקבוצה II (סעיף 5.2.4)	30	0.15
	הערכים ינתנו ע"י נותן האישור בהתאם לסוג החומצה המזוקקת.		

ח. לקבלת ערכים לתהליכים אחרים יש לפנות לנותן האישור עם הנתונים כדוגמת המפורט להלן :

1) לתהליכי יציקה :

(א) המתכת אותה יוצקים.

(ב) סוג הכבשן והדלק הנשרף בו.

(ג) הספק הכבשן.

7.10. על אף האמור בסעיף 7.7 יחולו על העסק ערכי הפליטה לפי קצב פליטה כאמור בטור ג' בטבלת ערכי הפליטה ולא לפי ריכוז כאמור בטור ב', ובלבד שהתקיימו כל אלה :

א. בעל העסק הגיש בקשה בכתב ומראש לנותן האישור, והראה כי קצב הפליטה המרבי בארובות העסק אינו עולה על הערכים המפורטים בטור ג' בטבלת ערכי הפליטה ;

ב. נדרש בעל העסק לעמוד בערכי פליטה לחומר חלקיקי, לא יפלט חומר חלקיקי בריכוז העולה על 150 מ"ג/מק"ט ;

ג. נותן האישור אישר בכתב את הבקשה.

ד. בעל עסק שאושרה לו עמידה בערכי פליטה לפי קצב פליטה, לא יוכל לבקש לעמוד בערכי פליטה לפי ריכוז.

7.11. קצב הפליטה יחושב כסך כל קצבי הפליטה של פליטת מזהמי האוויר, מכל הארובות בעסק של מתקנים בהם מתבצע תהליך ייצור דומה.

7.12. בחישוב ריכוז מזהמי האוויר, לא יובא בחשבון האוויר המוזן לארובה במטרה לדלל או לקרר את גזי הפליטה.

7.13. בעל העסק יכין נוהל תחזוקה והפעלה של מערכות היניקה ומתקני הטיפול בגזי הפליטה, הנוהל יוכן בהתאם להנחיות היצרן. בעל העסק יתחזק את המערכות והמתקנים בהתאם לנוהל ולהנחיות היצרן כך שיפעלו באופן תקין בכל עת ;

7.14. במקרה של חריגה מערכי פליטה, יפעל בעל העסק באופן מיידי להפסקת החריגה וידווח לנותן האישור בתוך שבועיים על החריגה, נסיבותיה, והפעולות שנקט להפסקתה.

7.15. עשן שחור :

א. לא יפלט עשן שחור בגוון מס' 1 בלוח מיקרורניגלמן או גוון כהה ממנו מארובות העסק במשך למעלה מ-5 דקות מצטברות בשעתיים.

ב. נפלט עשן שחור באופן החורג מהמותר, ידווח בעל העסק לנותן האישור על החריגה, משך זמן החריגה והצעדים שנקטו להפסקתה. דיווח כאמור יימסר לנותן האישור בכתב תוך שבועיים ממועד החריגה.

7.16. בעל העסק ינקוט בפעולות הנחוצות לצמצום ולמניעת ופליטות לא מוקדיות של מזהמים וריחות משטח העסק לרבות משטחי אחסון, מערכות הולכה (כגון : צנרת, שסתומים, משאבות), פריקה וטעינה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

7.17. ריחות

א. בעל העסק יבטיח כי העסק לא יגרום בפעילותו לריח חזק או בלתי סביר לפי חוק למניעת מפגעים, התשכ"א 1961.

ב. בעל העסק ינקוט בפעולות הנדרשות למניעה וצמצום פליטת ריחות, לרבות פעולות אלה:

- 1) העברת גזים בעלי ריח דרך מערכות איסוף, יניקה ונטרול;
- 2) הגבלת השימוש בחומרי גלם בעלי ריח;
- 3) הגבלה וצמצום של פעילויות יוצרות ריח;
- 4) אחסון חומרים בעלי ריח בתנאים מבוקרים;
- 5) בקרת תנאי תהליך לצמצום פליטת הריח;
- 6) אופטימיזציה תנאי הביצוע של מערכות ההפחתה;
- 7) מעקב, בקרה ותחזוקה שוטפים של מתקני היצור ומתקני הטיפול בפליטות.

ג. בעל העסק יבצע סקר ריחות בהתאם לסוג מקור הריח במקרים של חשש לריח חזק או בלתי סביר, לדעת נותן האישור, לפי דרישתו ובהתאם להנחיותיו.

7.18. ניטור ודיגום

א. בעל העסק יערוך בדיקות תקופתיות בארובות מתקני היצור, לקביעת ריכוז וקצב פליטה של מזהמי אוויר עבור כל מקורות הפליטה בעסק בתדירות המפורטת להלן או על פי דרישת נותן האישור:

- 1) אחת לשנתיים- כאשר קצב האוורור שלה קטן מ-10,000 מ"ק אוויר לשעה;
- 2) אחת לשנה- כאשר קצב האוורור שלה הוא בין 10,000 ל-50,000 מ"ק אוויר לשעה.
- 3) אחת לשישה חודשים- כאשר קצב האוורור שלה עולה על 50,000 מ"ק אוויר לשעה.

ב. הבדיקות יבוצעו על פי נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה, לרבות:

- 1) הגשת תוכנית דיגום, לפני ביצוע, לאישור נותן האישור.
- 2) הודעה על מועד הדיגום 14 יום לפני ביצועו.

3) ביצוע הדיגום והאנליזה על ידי חברות דיגום ומעבדות העומדות בדרישות המשרד, ושהוסמכו ע"י הרשות הלאומית להסמכת מעבדות לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז – 1997, כאמור בפרק 6 של נוהל בדיקת ארובות.

ג. בעל העסק יבצע בדיקה של ריכוז מזהמי אוויר בסביבה לפי דרישת נותן האישור ועל פי הנחיותיו.

7.14. מתקני ייצור אנרגיה

א. לא יפלטו מזהמי אוויר בגז פליטה, הנפלט ממתקן ייצור אנרגיה, וממתקן גיבוי לייצור אנרגיה, בריכוז העולה על ערכי הפליטה הקבועים בטור ג' בטבלאות א'-ז' בנספח 2א' לפי ההספק התרמי המותקן וסוג הדלק של מתקן ייצור אנרגיה, הקבועים בטורים א' ו-ב' לצידם.

ב. לא יפעיל בעל עסק מתקן ייצור אנרגיה באמצעות חומר שאינו דלק כהגדרתו בתנאים אלה, אלא אם קיבל לכך אישור מראש ובכתב מאת נותן האישור.

ג. אישר נותן האישור שימוש בדלק שהוא חומר בעירה אחר, לא יפלטו מזהמי אוויר בגז הפליטה הנפלט ממתקן ייצור אנרגיה, בריכוז העולה על ערכי הפליטה אשר יקבעו על ידי נותן האישור.

ד. לא ישרוף בעל עסק דלק מסוג מזוט במתקן ייצור אנרגיה שהספקו התרמי המותקן קטן מ-1 מגוואט תרמי, למעט אם קיבל אישור נותן האישור, מראש ובכתב, על פי בקשה מנומקת בכתב מבעל העסק.

ה. בעל העסק יעביר לנותן האישור לפי דרישתו אנליזה של הדלק הנמצא בשימוש במתקן ייצור אנרגיה. לדלקים תקינים האנליזה תתבצע בהתאם לשיטות הבדיקה ודרישות האיכות המופיעות בתקן.

ו. בעל העסק יתקין ויפעיל על מתקני גיבוי לייצור אנרגיה התקן לרישום שעות הפעלת המתקן. ההתקן יחובר לרשם, נתוני הרישום ישמרו לתקופה של 3 שנים ויוצגו על פי דרישת נותן האישור.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ז. שריפה רב דלקית:

- 1) שריפה של מספר סוגי דלק בו זמנית, תעשה לאחר הגשת בקשה בכתב של בעל העסק ולאחר אישור מראש ובכתב של נותן האישור.
- 2) בשריפה של מספר סוגי דלק בו זמנית, ייקבע ערך הפליטה המרבי המותר על פי נספח 3.
- 3) הוכיח בעל העסק כי נקט את כל האמצעים ואין באפשרותו לעמוד בערך הפליטה המרבי לשריפה של מספר סוגי דלק בו זמנית, כאמור בסעיף 19.7.2, רשאי נותן האישור, לבקשת בעל העסק, ובתנאי ששוכנע בצורך לקבוע ערך פליטה אחר, להורות לבעל העסק להגיש לאישורו:
א) תכנית ניסוי לקביעת ערך מרבי מותר אחר, שיארך בין חמישה לעשרה ימים ויתבצע בנוכחות נותן האישור.
ב) את תוצאות הניסוי, שיהוו בסיס לקביעת ערך הפליטה המרבי המותר על ידי נותן האישור.

ח. קביעת גובה ארובה:

- 1) גובה ארובות של מתקני ייצור אנרגיה יקבע לפי סעיף 5.5.3 ל- TA-Luft 2002, ארובות אשר קוטרן נמוך מ-0.2 מ' יחושבו כאילו שקוטרן הוא 0.2 מ'.
- 2) לארובה שגובהה נקבע לפי סעיף 5.5.3 ל- TA-Luft 2002 - בעל העסק יגיש לנותן האישור חישובי התאמה בין מפרט הארובה ונתוני הפליטות לפי סעיף 5.5.3 ל- TA-Luft 2002 בתוך חודשיים מקבלת תנאים אלה.
- 3) על אף האמור בסעיף 19.8.1, רשאי בעל העסק להפעיל מתקן ייצור אנרגיה המחובר ארובה שאינה עומדת בדרישות הסעיף האמור, ובלבד שהתקיימו שני התנאים הבאים:
א) הדלק המשמש להפעלת מתקן לייצור אנרגיה הוא סולר או גז.
ב) קיבל אישור נותן האישור מראש ובכתב.

ט. ניטור ודיגום-

- 1) בעל העסק יערוך דיגום תקופתי לקביעת ריכוז מזהמי אוויר בארובות מתקני ייצור אנרגיה בעסק בתדירות המפורטת להלן:
א) אחת לשנתיים- כאשר ההספק התרמי המותקן הוא בין 1 ל- 10 מגוואט תרמי.
ב) אחת לשנה- כאשר ההספק התרמי המותקן הוא בין 10 ל- 50 מגוואט תרמי.
ג) תדירות אחרת – על פי דרישת נותן האישור, אם אישר שימוש בדלק שהוא חומר בעירה אחר או אם קיים לדעתו חשש לגרימת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר.
2) דיגום בארובות מתקן גיבוי לייצור אנרגיה ייעשה על פי דרישת נותן האישור.
3) נותן האישור רשאי לפטור בעל מתקן ייצור אנרגיה מדיגום של אחד או יותר מהמזהמים כמפורט בנספח (1) או להוריד תדירות דיגום, לאחר קבלת בקשה בכתב, וזאת בהסתמך על תוצאות דיגומה שהראתה כי פליטת המזהמים נמוכה באופן משמעותי מערכי הפליטה המרביים.
4) הבדיקות יבוצעו על פי נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה.
5) לצורך חישוב הריכוז יש להשתמש בנפח חמצן בגזי הפליטה באחוזים הבאים: 11% למתקנים השורפים דלק מוצק לרבות ביומסה, 3% למתקנים השורפים מזוט, סולר וגז.
6) מתקן לייצור אנרגיה יעבוד בתנאי שריפה מיטביים בהתאם להוראות היצרן. בעל העסק יחזיק בעסק את הוראות היצרן של מתקן ייצור אנרגיה המופעל בעסק בכל עת.
7) נצילות הבעירה ובדיקת נצילות הבעירה במתקן ייצור אנרגיה שהוא דוד קיטור, תהיה ותעשה לפי הוראות תקנות 2 ו-3 לתקנות מקורות אנרגיה (שיפור נצילות הבעירה בדודי קיטור המוסקים בדלק), התשס"ד – 2004.
- 8) **ניטור רציף למתקני ייצור ומתקני ייצור אנרגיה ע"פ דרישת נותן אישור**

- א) בעל העסק יתקין ויפעיל מכשירים לניטור רציף בארובות מתקני ייצור אנרגיה השורפים דלק מוצק או דלק נוזלי, למעט סולר, כמפורט להלן:
 - 1) מד אטימות לניטור חלקיקים- במתקנים שהספקם התרמי המותקן הוא גדול מ- 10 וקטן או שווה ל- 25 מגוואט תרמי;
 - 2) מד ריכוז חלקיקים- למתקנים שהספקם התרמי המותקן הוא גדול מ- 25 וקטן או שווה ל- 50 מגוואט תרמי;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- (3) מד תחמוצות חנקן- למתקנים שהספקם התרמי המותקן הוא גדול מ- 25 וקטן או שווה ל- 50 מגוואט תרמי וקצב פליטת תחמוצות החנקן עולה על 30 ;
- ב) בעל העסק יתקין ויפעיל מכשירים לניטור רציף בארובות מתקני ייצור ומתקני ייצור אנרגיה, בהתאם למפורט בנוהל ניטור רציף בארובה.
- ג) תוצאות הניטור הרציף יחושבו בהתאם למפורט בנוהל ניטור רציף בארובה.
- ד) תוצאות הניטור הרציף יחושבו כעומדות בערכי הפליטה המרביים המותרים כאשר במדידה רציפה שנעשתה בשעות העבודה של המתקן המנוטר התקיימו כל אלה :
- (1) הממוצעים החצי שעתיים של תוצאות הניטור לא יעלו על פי שתיים מערכי הפליטה המרביים.
- (2) הממוצע היומי של כל הממוצעים החצי שעתיים לא יעלה על ערכי הפליטה המרביים ; לעניין זה ייראו ממוצע יומי כממוצע של תוצאות הניטור שהתקבלו בשעות העבודה של המתקן המנוטר.
- (3) על אף האמור בסעיף קטן (2), אם נמצאה בדיגום חריגה מערכי הפליטה המרביים המותרים, אף שתוצאות ניטור רציף שנערך בעת הדיגום לא הצביעו על חריגה כאמור או שקיימת סיבה אחרת להניח כי תוצאות הניטור הרציף אינן מהימנות, לא יראו בחישוב תוצאות ניטור רציף לפי סעיף זה הגנה לעניין חריגה מערכי הפליטה המותרים.
- ה) בעל העסק יחזיק את מערכת הניטור הרציף במצב תקין בכל עת, וינקוט בכל האמצעים הדרושים לתיקונה באופן מיידי, ולא יאוחר מ- 72 שעות מגילוי תקלה, למעט מקרים חריגים שיאושרו מראש ובכתב על ידי נותן האישור.
- ו) בעל העסק יודיע בכתב, לנותן האישור וליחידה הסביבתית, 24 שעות לפחות לפני תחילת ביצוע עבודות אחזקה יזומות במתקני העסק, העלולות להשפיע על הנתונים המתקבלים ממערכת הניטור. ההודעה תכלול הסבר קצר על מהות העבודה היזומה, מועד תחילתה וסיומה.
- ז) בעל העסק יבצע כיוול ובדיקות אמינות הכיול של מכשירי ניטור רציף לפי נוהל ניטור רציף בארובות.
- ח) בעל העסק יתחזק ויתפעל מכשירי ניטור רציף כאמור בסעיף זה באופן שיספק נתונים אמינים בכל עת.

7.15. טיפול בתקלות

- א. אירעה תקלה, ינקוט בעל העסק באופן מיידי בכל האמצעים הדרושים לתיקון התקלה לשם מניעת חריגות מערכי פליטה או זיהום אוויר חזק או בלתי סביר ובכלל זה השבתת מתקני ייצור או מתקני ייצור אנרגיה .
- ב. במקרה של תקלה במתקני ייצור, מתקן ייצור אנרגיה או במתקן לטיפול בגזי פליטה, הגורמת או העלולה לגרום לחריגה מערכי הפליטה המותרים או זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, ידווח בעל העסק באופן מיידי לנותן האישור על התקלה.
- ג. סמוך, ככל האפשר, למועד התקלה ולא יאוחר משבועיים לאחריה, ידווח בעל העסק לנותן האישור בכתב על התקלה תוך פירוט מועדה, סיבתה, משכה והפעולות שנקטו לתיקונה, לפי העניין.
- ד. במקרה של חריגה מערכי פליטה, ידווח בעל העסק לנותן האישור בתוך שבועיים על החריגה, נסיבותיה, והפעולות שנקט להפסקתה.

7.16. רישום דיווח

- א. בעל העסק יגיש לנותן האישור דו"ח בדיקות תקופתיות על פי נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה בתוך 30 יום ממועד ביצוע בדיקה תקופתית. הדו"ח יוגש באופן הבא :
- (1) במדיה אלקטרונית ובדו"ח מודפס חתום ע"י בעל העסק.
- (2) בטופס דיווח ממוחשב בהתאם להנחיות נותן האישור.
- ב. בעל העסק ינהל רישום מלא ומסודר, בכתב ובאופן ממוחשב, של הנושאים הבאים :
- (1) תוצאות של כל בדיקות מזהמי האוויר שנעשו בארובות או בסביבה ;
- (2) תוצאות ניטור רציף גולמיות לא מנורמלות, חישוב ריכוז ממוצעים החצי שעתיים והיומיים, וחישוב קצבי פליטה ממוצעים שעתיים ויומיים ; לדבר עם גיא על הניסוח.
- (3) תוצאות כיוול תקופתי ובדיקת אמינות הכיול של מערכות הניטור הרציף, הדיגום והאנליזה, וכן מועדי הכיול והבדיקות האמורות ;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 4) כמות הדלק הנשרף במהלך כל חודש, סוגו וערך ההיסק התחתון שלו;
- 5) רישום של שעות הפעלת מתקנים לייצור אנרגיה, לרבות במתקן גיבוי לייצור אנרגיה;
- 6) מועדי מעבר משריפת סוג דלק אחד לשריפת סוג דלק אחר;
- 7) תיאור תקלות, מועד התרחשותן, משכן, סיבתן ואמצעים שננקטו לטיפול בהן עד לתיקון;
- ג. בעל העסק יגיש לנותן האישור דיווחים לעניין ניטור רציף:
 - 1) דוחות חצי שנתיים, יוגשו לא יאוחר מיום 31 ביולי ומיום 31 במרץ, לגבי חצי השנה שחלפה (ינואר-יוני, יולי-דצמבר).
 - 2) הדו"ח החצי שנתי יכלול פרטים מדויקים, מלאים ומעודכנים של תוצאות הניטור הרציף לרבות:
 - א) נתונים גולמיים לא מנורמלים ותנאים בארובה שנמדדו במערכת הניטור הרציף;
 - ב) ריכוזים חצי שעתיים מנורמלים וקצבי פליטה שעתיים מנורמלים;
 - ג) ריכוז תוצאות יומי הכולל:
 - 1) ריכוזים יממתיים מנורמלים וקצבי פליטה יממתיים מנורמלים;
 - 2) ריכוזים חצי שעתיים מנורמלים מרביים ומזעריים עבור כל יום.
 - 3) קצבי פליטה שעתיים מנורמלים מרביים ומזעריים עבור כל יום.
 - ד) פירוט חריגות ונתונים שגויים שנמדדו במערכת הניטור הרציף ואופן הטיפול בהן;
 - ה) פירוט תקלות במערכת הניטור הרציף ואופן הטיפול בהן;
- 3) דו"ח שנתי מסכם - יוגש לא יאוחר מיום 31 במרץ לגבי השנה הקלנדרית שחלפה. הדו"ח יעשה על פי הנחיות נוהל ניטור רציף בארובה.
- ד. בעל העסק ישמור במשרדיו את הרישומים והדוחות במשך שלוש שנים לפחות, ויאפשר לנותן האישור לעיין ברישומים ועל פי דרישתו ימסור לו העתק שלהם.

8. חומרים מסוכנים

- 8.1. בעל העסק יפעיל את העסק כאשר בידיו היתר רעלים בר תוקף מכוח חוק חומרים מסוכנים, לעיסוק נשוא הרישיון **אלא אם כן** הכמויות והריכוזים של החומרים המסוכנים שהוא עוסק בהם פטורים מחובת החזקת היתר רעלים לפי כל דין.
- 8.2. האמור בתנאים אלה לא יגרע מהתנאים בהיתר הרעלים שנתנו לעסק. במקרה של סתירה בין הוראות פרק זה לבין התנאים שניתנו בהיתר רעלים - גוברות הוראות היתר הרעלים.
- 8.3. בעל העסק יבטיח כי שינוע חומר מסוכן אל העסק וממנו יעשה על ידי מוביל מורשה על פי הוראות כל דין.
- 8.4. בעל העסק יחזיק לכל החומרים המסוכנים בעסק גיליונות בטיחות (MATERIAL SAFETY DATA SHEETS) מעודכנים, המכילים מידע לגבי החומר המסוכן, תכונותיו, השפעותיו סיכונים הנובעים ממנו ודרכי מניעתם, לפי הוראות תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות), התשנ"ח-1998.

8.5. תשתיות

- א. אתרי אחסון חומרים מסוכנים יהיו סגורים ונעולים באופן שתותר כניסת אנשים מורשים בלבד.
- ב. רצפת אתרי האחסון והשימוש תצופה בחומר איטום מתאים למניעת לחחול החומרים המצויים במקום.
- ג. חומר מסוכן, פסולת חומר מסוכן וכל המתקנים בהם עוסקים בחומר מסוכן, יסומנו וישולטו. הכיתוב יהיה קריא וברור ויעשה על חומר עמיד מכנית וכימית. שילוט חומר מסוכן יכיל את הפרטים הבאים:
השם הכימי של החומר המאוחסן באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ם, קבוצת סיכון, ציון הסיכון וקוד חירום. היה ומאוחסנים בעמדה מסוימת מספר חומרים מסוכנים, ניתן לשלטם בשלט משותף. במקרה זה, יצוין על השלט שם הקבוצה, ציון הסיכון וקוד החירום המחמיר.
- ד. בעל העסק יפריד בין חומרים מסוכנים העלולים להגיב ביניהם, לרבות פסולת חומר מסוכן, בהתאם לקבוצות הסיכון, קוד החירום וגיליונות הבטיחות. כאשר חומרים מאותה קבוצת סיכון עלולים להגיב ביניהם באופן המהווה סכנה לסביבה לרבות התלקחות, התנדפות גז ואדים, יש לאחסנם בנפרד (כך שימנע כל מגע בין החומרים המאוחסנים עצמם ובין שפך אפשרי של חומרים אלה).
- ה. חומר מסוכן נוזלי יאוחסן במיכל המוצב במאצרה. על המאצרה לעמוד בדרישות לפי המפורט בפרק

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

תשתיות על-קרקעיות המכילות חומר מזהם קרקע .

8.6. פסולת חומר מסוכן

- א. בעל העסק יקים עמדה ייעודית לאחסון פסולת חומר מסוכן, לרבות: חומרי ספיגה ששמשו לטיפול בשפך, בוצות ופחם פעיל, חומרי גלם מסוכנים מקולקלים או שפג תוקפם ואריזות ריקות עם שאריות חומר מסוכן. האחסון בעמדת הפסולת המסוכנת יהיה תוך הקפדה על כללי אחסון בטיחותי כולל הפרדה בין חומרים העלולים להגיב ביניהם.
- ב. בעל העסק יפנה פסולת חומר מסוכן לאתר הפסולת הרעילה ברמת חובב. פינוי לכל אתר אחר יעשה רק באישור מראש ובכתב של המנהל, כהגדרתו תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990, ובהתאם להנחיותיו.
- ג. כל פינוי של פסולת חומר מסוכן יעשה באמצעות מוביל פסולת חומר מסוכן מורשה על פי כל דין.
- ד. בעל העסק ישמור למשך 3 שנים לפחות מסמכים אלה:
 - 1) העתקים של כל "אישורי המנהל" לפינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק.
 - 2) העתקים של "טפסי מלווה" של פסולת חומר מסוכן שהועברה לטיפול, המלווה את הפסולת עם צאתה ועליה חתומים המשלח, המוביל, תחנת מעבר (אם עברה שם) וקולט הפסולת ביעד הסופי.
 - ה. בעל העסק ינהל רישום של פסולת חומר מסוכן המפונה מהעסק ביומן שיכלול פרטים אלה:
 - 1) סיווג הפסולת על פי: קטלוג הפסולות האירופאי בתרגומו לעברית כפי שמפורסם באתר המשרד להגנת הסביבה, מאפייני הסיכון, קוד הטיפול וקוד על פי אמנת בזל.
 - 2) הכמות שפונתה.
 - 3) תאריך הפינוי.
 - 4) יעד הפינוי;
 - 5) מספר הקבלה של המפנה;
 - 6) מספר טופס מלווה לפסולת חומר מסוכן.

ו. בעל העסק יעמיד לעיון או ימסור את המסמכים המפורטים בסעיף 8.6 ה בפרק זה לנותן האישור או מי מטעמו לפי פורמט שייקבע ע"י נותן האישור, באמצעי אלקטרוני או בפקסימיליה או בדואר רגיל/רשום, הכל לפי דרישתו.

8.7. פסולת נפיצים, לרבות חומרי נפץ ופריטי תחמושת, אריזות משומשות, כפפות, חלוקים ואמצעי עזר אחרים - להלן "פסולת נפיצים".

- א. פסולת נפיצים תאוחסן, במתקן ייעודי העומד בכל הדרישות ממתקן אחסון נפיצים. המתקן ישולט בשלט ברור - "פסולת נפיצים", בנוסף לשילוט הנדרש לכל מתקן נפיצים.
- ב. בעל העסק יפנה כל פסולת נפיצים שמצויה במפעל או מקורה בו, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מששה חודשים ממועד היווצרותה.
- ג. לא יפנה בעל העסק ולא ירשה לאחר לפנות פסולת נפיצים ממפעלו, אלא לאתר שיש לו רישיון לעיסוק בנפיצים ולאחר קבלת אישור מראש ובכתב מאת רשות הרישוי ונותן האישור.
- ד. בעל העסק יציג או ימסור לרשות הרישוי ולנותן האישור, לפי דרישתם, אישורים המעידים על פינוי פסולת הנפיצים כנדרש; אישורים אלה יישמרו בעסק למשך 3 שנים לפחות.
- ה. יבוא/יצוא פסולת נפיצים יעשה על פי האמור בתקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים) התשנ"ד, 1994.

ו. טיפול בפסולת נפיצים:

- 1) פסולת נפיצים תטופל ע"פ סדרי העדיפות הבאים:
 - א) הפחתה במקור.
 - ב) מחזור/הנצלה/שימוש חוזר.
 - ג) סילוק, לרבות השמדה, בתנאים מבוקרים, תוך עמידה בערכי הסף ובהוראות פרק זה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 2) בעל העסק יציג תכנית כוללת לניהול הטיפול בכל סוגי פסולת הנפיצים הנוצרת או מצויה בעסק. התכנית תפרט לגבי כל סוג פסולת את הנתונים הבאים: כמות הנוצרת לשנה, יעדי הפחתה ע"פ סדרי העדיפות לטיפול בפסולת נפיצים, לוח משוער לביצוע. התכנית תוגש לרשות הרישוי תוך חודשיים מיום קבלת תנאים אלו לראשונה ותעודכן עם כל שינוי במפעל המשפיע על אופן הטיפול בפסולת נפיצים ובכל מקרה אחת לשנה.
- 3) לא תסולק פסולת נפיצים על ידי הטמנה, הטבעה, שפיכה של פסולת מומסת.
- 4) פסולת נפיצים לא תסולק בשריפה פתוחה או בפיצוץ פתוח החל מיום 1.1.2014. עד למועד זה, בעל עסק יסלק פסולת נפיצים על פי סדרי העדיפות לטיפול בפסולת כמפורט בסעיף 8.7 ו' לעיל, ובכל מקרה אם סילק את הפסולת האמורה בשריפה או בפיצוץ – יעשה כן בכמות שאינה עולה על 5 טון ליום ובאופן שאינו גורם לזיהום אויר חזק או בלתי סביר.
- 5) הטיפול בפסולת הנפיצים יבוצע על פי נוהל שיוכן במפעל ויכלול את שיטות הטיפול וכל שלבי הפעילות מהיווצרותה/קבלתה ועד לסיום הטיפול בה או קבלתה על ידי גורם מורשה אחר. הנוהל יוצג לפי דרישה לנותן האישור ורשות הרישוי.
- 6) טיפול בפסולת נפיצים יבוצע במתקן ייעודי מתאים לכך, באופן שימנע זיהום אוויר, מים וקרקע מהפעילות ותוצריה, לרבות אפר ובהתקיים תנאים אלה -
- א) הטיפול יבוצע על ידי מי שיש לו רישיון לכך;
- ב) הטיפול יבוצע באתר שיש לו רישיון לכך.
- ז. בעל עסק יחזיק בהיתר פליטה בתוקף לפי חוק אוויר נקי לצורך הקמתו או הפעלתו של מתקן לסילוק פסולת נפיצים, המטפל בכמות העולה על 10 טון ליום.
- ח. בעל עסק שלו מתקן לסילוק פסולת נפיצים המטפל בכמות קטנה מ 10 טון ליום, יפעיל אותו לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה, המבוססות על הדירקטיבה האירופאית לשריפת פסולת WID 2000/76/EC, והקבועות במסמך "הנחיות בנושא זיהום אוויר למתקנים השריפים פסולת" המופיע באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה (איכות האוויר < זיהום אוויר ממשרפות ומתקני פסולת לאנרגיה).
- הנחיות כוללות: ערכי פליטה מרביים מותרים למוזהמי אוויר, תנאי תפעול והבטחת יעילות השריפה, הנחיות לניטור רציף ודיגום תקופתי בארובות, אופן ביצוע חישוב העמידה בערכי הפליטה המרביים המותרים, הנחיות לרישום ודיווח.

8.8. הערכות לחירום-

- א. בעל העסק יחזיק בכל עת ציוד מיגון אישי לרבות כפפות, מגפים, משקפי מגן ואמצעים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים לרבות פנס וחומרי ספיגה, אשר מתאימים לחומרים שבשימוש העסק. בעל העסק יתחזק את כל הציוד האמור במצב תקין בהתאם להוראות היצרן. בעל העסק יחזיק ציוד כאמור בכמות מספקת, ובאופן שיהיה זמין לעובדי העסק.
- ב. בעל העסק יכין נוהל חירום שיגדיר את האחריות, הסמכויות והפעולות לביצוע בעת אירוע חומרים מסוכנים. נוהל חירום יכיל לפחות פרטים אלה:
- 1) תרשים העסק כולל מיפוי אזורי אחסון החומרים המסוכנים, אזורי התפעול, כניסות ויציאות.
 - 2) תרחישים אפשריים של אירועים ואופן הטיפול המתאים לכל אחד מהם (מקרים ותגובות);
 - 3) מיפוי ופרוט האמצעים הטכניים והציוד לטיפול באירוע ומיקומם, לרבות אמצעי התראה ואמצעי ספיגה;
 - 4) רשימת גופי החירום וגופי ההצלה ומספרי הטלפון שלהם;
 - 5) רשימת רצפטורים ציבוריים קרובים לרבות, מבני ציבור, מגורים, מוסדות חינוך, ודרכי ההתקשרות עמם.
 - 6) רשימת אנשי צוות חירום ודרכי ההתקשרות עמם 24 שעות ביממה;
 - 7) פרוט ציוד המיגון האישי ומיקומו.

ג. בעל העסק יעדכן את נוהל החירום עם כל שינוי החל באחד מסעיפיו, ובכל מקרה אחת לשנה. בעל העסק ידריך את עובדיו בפרטי הנוהל, יתרגל אותו אחת לשנה לפחות ויפעל על פי הנוהל בעת אירוע חומרים מסוכנים. תאריך העדכון האחרון ירשם על גבי העמוד הראשון של הנוהל.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ד. נוהל החירום יוחזק בשער העסק ובמשרדיו.

ה. בכל מקרה של אירוע חומרים מסוכנים, ידווח בעל העסק באופן מיידי ולא יאוחר מ- 5 דקות לאחר גילוי האירוע, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה בטלפון – 08-9253321 או *6911. (במכשירים ללא כוכבית פעילה: 1222-6911).

8.9. הערכות לחרום לרבות התגוננות בפני רעידות אדמה

א. בעל העסק יכין תוך שלושה חודשים מיום קבלת תנאים אלה לראשונה נוהל חירום או יוסיף פרק לנוהל חירום קיים לעניין טיפול בעת אירוע רעידת אדמה. הנוהל יתייחס לכל המצבים החריגים ובכלל זה: חוסר קשר ותקשורת, אי יכולת הגעת כוחות חירום, צוות חירום חלקי ועוד.

ב. בעל העסק יקבע בנוהל צוות תגובה מיידי לאירוע רעידת אדמה אשר ינהל את העסק בשעת האירוע לצורך מניעת הפגיעה באדם ובסביבה. הנוהל יגדיר את תפקידי כל אחד מאנשי הצוות במצבים החריגים).

ג. בעל העסק ידריך את עובדיו בדבר דרך ההתנהלות בעסק בזמן אירוע רעידת אדמה.

ד. בעל העסק יחזיק אמצעי איגום, שאיבה, ספיחה ואיסוף למקרה של קריסת תשתיות.

ה. בעל העסק יוודא אחזקת אמצעי קשר שרידים, להעברת תמונת מצב עדכנית בעת רעידת אדמה.

ו. בעל העסק יוודא כי בעסק קיימים אמצעי מיגון אישיים לעובדים המתאימים לחומרים המצויים בעסק.

ז. בעל העסק יתרגל את הנוהל על כל חלקיו תרגול תקופתי ובכל מקרה אחת לשנה.

ח. בעל העסק יעדכן את הנוהל עם כל שנוי בעסק ובכל מקרה אחת לשנה בהתאם לדרישות המתעדכנות באתר המשרד להגנת הסביבה.

ט. הוראות לעניין טיפול בשפכים במצב חירום והתקנת אוגר חרום.

לעניין זה "חרום" – קריסת מערכת הביוב הציבורית או קריסה של מיתקן קדם טיפול בשפכים של העסק בין כתוצאה מתקלה ובין כתוצאה מרעידת אדמה או מצב חירום אחר.

1) למפעלים חיוניים (כהגדרתם ע"י משרד התמ"ת):

א) בעל עסק יתקין בעסק אוגר חירום בנפח המספיק לאגירת השפכים התעשייתיים של העסק במשך 24 שעות; אוגר החרום יישמר ריק ותקין לשימוש בכל עת.

ב) בעל העסק רשאי שלא להתקין אוגר חירום, אם הציג בפני נותן האישור פתרון אחר לפינוי השפכים במקרה של חירום, וקיבל על כך אישור מראש ובכתב מאת נותן האישור.

ג) במצב חרום הגורם לכך שלא ניתן לסלק שפכים מהעסק באופן שלא ייגרמו מפגעים סביבתיים, יפנה בעל העסק את השפכים התעשייתיים לאוגר החירום וממנו למתקן טיפול בשפכים; לא ניתן לפנות למתקן טיפול בשפכים – יפנה בעל העסק את השפכים התעשייתיים ליעד אחר, לאחר שקיבל את אישור הרשות המקומית או תאגיד המים והביוב, לפי העניין, או את אישור נותן האישור.

ד) בעל העסק יכין נוהל פעולה לסילוק השפכים במצב חרום ויפעל על פיו; הנוהל יוגש לנותן האישור לפי דרישתו.

2) הוראות לעניין טיפול בשפכים במצב חירום - למפעלים שאינם מוגדרים כמפעלים חיוניים:

א) במצב חרום הגורם לכך שלא ניתן לסלק שפכים מהעסק באופן שלא ייגרמו מפגעים סביבתיים, יפנה בעל העסק את השפכים התעשייתיים בהתאם לאחת מהאפשרויות הבאות:

(1) לאוגר החירום, אם קיים בעסק, וממנו למתקן טיפול בשפכים;

(2) למתקן טיפול בשפכים המאושר על פי כל דין בהתאם לסוג השפכים המפונים;

(3) ליעד אחר, לאחר שקיבל את אישור הרשות המקומית או תאגיד המים והביוב, לפי העניין, או את אישור נותן האישור.

ב) במקרה בו לא יכול בעל העסק לפנות את השפכים כאמור בסעיף 2 (לענין מפעלים שאינם מוגדרים כחיוניים), יפסיק בעל העסק את פעילות היצור המייצרת שפכים עד להסדרת פינוי השפכים באופן שלא ייגרמו מפגעים סביבתיים.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

9. פסולת מוצקה

- 9.1. בעל העסק יאחסן פסולת מוצקה בעסק במיכלים המותאמים לסוג הפסולת וכמותה ובאופן שימנע מפגעים לסביבה לרבות, מטרדי ריח, מזיקים, ו/או פיזור פסולת ותשטיפים לסביבה.
- 9.2. בעל העסק יאסוף ויפנה פסולת מוצקה מהעסק על פי כל דין בתדירות אשר תמנע מפגעים סביבתיים.
- 9.3. בעל העסק יפנה פסולת מוצקה מהעסק למפעל מחזור, אתר סילוק פסולת או לתחנת מעבר לפסולת מוצקה, המורשים על פי כל דין.
- 9.4. אין לבצע שריפת פסולת בשטח פתוח בתחום העסק או מחוצה לו, שלא במיתקן ייעודי לשריפת פסולת המאושר על פי כל דין.

10. אסבסט

- 10.1. בפרק זה: "החוק" - חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.
- 10.2. בעל עסק לא יתקין אסבסט, מוצר המכיל אסבסט או פסולת אסבסט ולא יבנה באסבסט בין אם לשימוש חדש ובין לצורך תיקון, שיפוץ או חידוש לשימוש קיים.
- 10.3. בעל העסק לא ימכור, לא יסחור ולא ימסור לאחר אסבסט ו/או פסולת אסבסט.
- 10.4. אסבסט פריך שהותקן לצורך בידוד תרמי - בעל העסק יפעל בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק, לרבות:
 - א. יפסיק שימוש באסבסט פריך, יסירו ויטמינו לא יאוחר מתאריך 4.8.2021;
 - ב. יערוך באמצעות מפקח אסבסט פריך בדיקה לאיתור שימוש קיים באסבסט במתקן תעשייתי (דוד, צנרת וכדומה, פעיל או לא, בשטח המפעל או מחוצה לו) שיש בו בידוד תרמי שהותקן עד תום שנת 1990;
 - ג. יערוך רישום של ממצאי הבדיקה, יסמן את המתקנים שיש בהם אסבסט ויעדכן את הרישום והסימון מעת לעת.
 - ד. ידווח למנהל באופן מיידי על נוכחות אסבסט פריך בעסק.
 - ה. יבצע כל פעולה נדרשת אחרת למניעת מפגע אסבסט, ובכלל זה יתחזק את החיץ שבין האסבסט לאוויר באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לאויר.
- 10.5. בעל העסק המחזיק במבנה המכיל אסבסט צמנט, יחזיק את מבנה האסבסט במצב תקין, ללא שברים וסדקים.
- 10.6. בעל העסק לא יבצע פעולות קידוח, חיתוך, שיוף, ליטוש, ניסור, חיתוך והשחזה, במוצרים ובמבנים המכילים אסבסט.
- 10.7. נמצאו בעסק לוחות אסבסט צמנט פגומים (במצב מתפורר, סדוק או שבור) יפעל בעל העסק בתוך 3 חודשים מרגע גילויים באחת האפשרויות הבאות:
 - א. לתיקון האסבסט ולאיתום הסדקים והשברים;
 - ב. להסרת האסבסט ולסילוקו לפי הוראות החוק, באמצעות קבלן אסבסט צמנט, לאחר שהגיש בקשה להיתר עבודה באסבסט ובהתאם לתנאי ההיתר.
- 10.8. בעל העסק ינהל יומן רישום של עבודה באסבסט שהתבצעה בשטח העסק וישמור העתק בקשה להיתר עבודה באסבסט, היתר העבודה באסבסט, ודו"ח מסכם של קבלן האסבסט. בעל העסק ישמור את המסמכים האמורים בעסק למשך תקופה של 3 שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור על פי דרישתו.
- 10.9. בעל העסק ידווח באופן מיידי במקרה של שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה, בטלפון: 9253321 - 08 או 6911* ויפעל בהתאם להנחיות המשרד.

11. מזיקים

- 11.1. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרום למטרדי מזיקים.
- 11.2. בעל העסק יבצע ניטור תקופתי לבדיקת הימצאות מזיקים ובתי גידול למזיקים.
- 11.3. בעל העסק ירשום וישמור את ממצאי הניטור למשך שנה לפחות.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

11.4. במקרה ונמצאו מזיקים או בתי גידול למזיקים, בעל העסק ינקוט באמצעים לסילוק בתי הגידול ובפעולות להדברת מזיקים.

11.5. פעולות הדברה באמצעות תכשירי הדברה יבוצעו על ידי מדביר מוסמך מכוח תקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), התשל"ה - 1975.

11.6. העתק של רישום פעולות ההדברה בחתימת המדביר ישמרו בעסק למשך שנתיים לפחות. פעולות ההדברה יבוצעו בתכשירי הדברה שאושרו לפי תקנות החומרים המסוכנים (רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשנ"ד - 1994.

12. רעש

12.1. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם רעש בלתי סביר כהגדרתו בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן - 1990.

12.2. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם מטרד רעש כאמור בתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג - 1992.

13. קרינה

13.1. בעל העסק יחזיק בהיתרי עיסוק בחומר רדיואקטיבי או במוצר המכיל חומר רדיואקטיבי או במיתקן הפולט קרינה מייננת או בלתי מייננת מעודכנים ותקפים.

13.2. בעל העסק יפעל בהתאם לתנאים שבהיתרי העיסוק.

13.3. בעל העסק יסלק חומר רדיואקטיבי ופסולת רדיואקטיבית בהתאם לתקנות החומרים המסוכנים (סילוק פסולת רדיואקטיבית), התשס"ב - 2002.

13.4. בעל העסק יפנה חומר ופסולת רדיואקטיבית מחוץ לתחומי העסק רק בהתאם לתנאי היתרי העיסוק.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 1: ריכוז מזהמים למערכת הביוב

המזהם	ריכוז מרבי של מזהמים (מיליגרם/ ליטר) * למעט אם צוין אחרת	הערות
דטרגנטים רכים (אניוניים)	40	
דטרגנטים קשים (נוניוניים)	1	
ריכוז שמנים ושומנים כללי	250	
ריכוז שומנים הניתנים להפרדה	100	שומן הצף גרביטציונית במקטע העליון של משפך מפריד בדגימה בנפח של 1 ליטר לפחות במשך 15 דקות.
שמן מינרלי	20	
כלל מוצקים אנאורגניים ומינרלים, מומסים ולא מומסים	3500	
כלל מוצקים מרחפים (למעט מפעלי ציפוי מתכות)	1000	
כלל מוצקים מרחפים למפעלי ציפוי מתכות	30	
סולפידיים	1	
כלורידים	430	נותן האישור רשאי להתיר ריכוז מזהמים השונה מהמפורט על פי האמור בתקנה 4 לתקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג - 2003.
נתרן	230	-"-
פלואוריד	6	-"-
בורון	1.5	-"-
סולפאטים	500	
כלור חפשי	0.5	
ערך הגבה (pH)	10-6	נותן האישור רשאי להתיר ערכי הגבה החורגים מהמפורט, על פי האמור בתקנה 4 לתקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה), התשס"ד - 2003.
ארסן	0.1	
אבץ	3	או הריכוז במים המסופקים למפעל בתוספת 3 מג"ל
בדיל	2	
אלומיניום (חמרון)	25	
כסף	0.1	
כספית	0.05	
כרום שלוש ערכי	0.5	
כרום שש ערכי	0.1	
מוליבדן	0.15	
מנגן	1	או הריכוז במים המסופקים למפעל בתוספת 0.5 מג"ל לפי הגבוה בין השניים.
נחושת	1	או הריכוז במים המסופקים למפעל בתוספת 1 מג"ל לפי הגבוה בין השניים.
ניקל	0.5	
עופרת	0.5	
קדמיום	0.1	
קובלט	1	
כלל פחמימנים הלוגניים מומסים (DOX)	1	
ציאנידים כללי	0.5	
צריכת חמצן כימית COD	800	
	ערך אחר	ניתן לאשר ערך אחר אם הוכיח בעל העסק כי: 1. השפכים פריקים ויחס COD/ BOD בהם קטן

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

המזהם	ריכוז מרבי של מזהמים (מיליגרם / ליטר) * למעט אם צוין אחרת	הערות
		מ- 4 וריכוז ה-VSS בהם גדול מ- 70% מריכוז ה-TSS; ו- 2. השפכים ניתנים לטיפול במט"ש; והכל בהתאם לנוהל עבודה של אגף שפכי תעשייה הקובע מדדים אחידים ושוויוניים למתן ערכים אחרים מעל ה- 800/2000
יחס COD / BOD	נמוך מ- 4	
יחס VSS / TSS	ריכוז VSS נמוך מ- 70% מריכוז ה-TSS.	
ממסים אורגניים		ערך זה יינתן על ידי נותן האישור בהתאם לצורך בהתאם להנחיות אגף שפכי תעשייה
TNT	4 מיקרוגרם / ליטר	לגבי מפעלים חייבים בהיתר פליטה לאוויר והסדרה סביבתית משולבת יבחן ערך זה במסגרת התהליך המשולב.
RDX	0.03	"
HMX	0.03	"
DNT 2,4	0.0007	"
כלל שאריות חומרי נפץ בשפכים (TNB, HMX, RDX, TNT)	0.1	

בכל מקרה חל איסור מוחלט להזרים למערכת הולכת השפכים הציבורית, כל נוזל, מוצק או גז או חומרים העלולים ליצור גזים או אדים מתפוצצים או לגרום להתהוות תנאי בעירה או פיצוץ במערכת הביוב.

חל איסור להזרים למערכת הולכת השפכים הציבורית, שפכים בעלי טמפרטורת הבזקה **נמוכה** מ- 60.5°C (closed cup test) או 65.5°C (open cup test)

חל איסור להזרים למערכת הולכת השפכים הציבורית שפכים העלולים לגרום לריכוז אדים או גזים דליקים בריכוזים הגבוהים מ- 5% מה-LEL (גבול פיצוץ תחתון) בסביבה מעל השפכים מכפי שיימדד ע"י טכנאי מוסמך עם מכשיר למדידת כושר התפוצצות (מד פציצים - explosimeter).
הגדרות:

טמפ' ההבזקה (FP-Flash Point) שהיא הטמפ' הנמוכה ביותר בה נוזל דליק מייצר "מספיק" אדים ליצירת תערובת מתלקחת עם האוויר, קרוב לפני הנוזל, כאשר בטמפ' הבזקה הבעירה אינה נמשכת.

טמפ' ההבזקה תיקבע במעבדה מוסמכת באמצעות מבחן כוסות: ASTM D93, ASTM D56, ASTM D1310, ASTM D3279 או מבחן סטנדרטי אחר שקיבל את אישור המשרד להגנת הסביבה.

גבול פיצוץ תחתון- Lower Explosion Limit (LEL): גבול LEL של תרכובת מסויימת הוא הריכוז המינימלי של תרכובת זו באוויר (אדים, נמדד באחוזי נפח) שיידלק וימשך לבעור כאשר קיים מקור הצתה ואספקת חמצן.

**- בלמ"ס (ללא פרק ט') -
מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני**

נספח 2א. – ערכי פליטה לעניין מזהמי אוויר

טבלה (א) : דו תחמוצת גופרית

טור ג	טור ב		טור א
ערכי פליטה (במ"ג/מק"ת)	סוג הדלק		הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)
200	ביומסה	מוצק	$5 \leq P < 50$
170	סולר	נוזל	
1700 - עד ליום 31.12.2014 850 - החל מיום 1.1.2015	מזוט		
35		גז	$1 \leq P < 5$
200	ביומסה	מוצק	
170	סולר	נוזל	
1700 - עד ליום 31.12.2016 850 - החל מיום 1.1.2017	מזוט		
35		גז	

טבלה (ב) : תחמוצות חנקן (מבוטאות כ- דו תחמוצת חנקן)

טור ג	טור ב		טור א
ערכי פליטה (מ"ג/מק"ת)	סוג דלק		הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)
400	ביומסה	מוצק	$10 \leq P < 50$
250	סולר		
700 - עד ליום 31.12.2014 350 - החל מיום 1.1.2015	מזוט	נוזל	
200		גז	$5 \leq P < 10$
500	ביומסה	מוצק	
350	סולר	נוזל	
700 - עד ליום 31.12.2014 350 - החל מיום 1.1.2015	מזוט		
200		גז	$1 \leq P < 5$
500	ביומסה	מוצק	
700	סולר/מזוט	נוזל	
200		גז	

טבלה (ג) : חומר חלקיקי

טור ג	טור ב		טור א
ערכי פליטה (מ"ג/מק"ת)	סוג דלק		הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)
10	סולר		$5 \leq P < 50$
100 - עד ליום 31.12.2014 50 - החל מיום 1.1.2015	מזוט	נוזל	
5		גז	
10	סולר		$1 \leq P < 5$
100 - עד ליום 31.12.2016 50 - החל מיום 1.1.2017	מזוט	נוזל	
5		גז	
20	ביומסה	מוצק	$5 \leq P < 50$
50			$1 \leq P < 5$

טבלה (ד) : חד תחמוצת הפחמן

טור ג	טור ב		טור א
ערכי פליטה (מ"ג/מק"ת)	סוג דלק		הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)
*150	ביומסה	מוצק	$1 \leq P < 50$
80	סולר/מזוט	נוזל	
50		גז	

* למתקני ייצור אנרגיה בעלי הספק תרמי עד 2.5 מגוואט תרמי התקן תקף רק בעבודה בעומס מרבי.

- בלמ"ס (ללא פרק ט') -

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

טבלה (ה) : אמוניה

טור א	טור ב	טור ג
הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)	סוג דלק	ערכי פליטה (מ"ג/מק"ת)
$*1 \leq P < 50$	מוצק	30
	נוזל	
	גז	

*מתקן ייצור אנרגיה שהותקן בו מיתקן לטיפול בגז פליטה מתחמוצת חנקן תוך שימוש באמוניה או באוריאה.

טבלה (ו) : חומרים אורגניים*

טור א'	טור ב'	טור ג'
הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)	סוג דלק	ערכי פליטה (מ"ג/מק"ת)
$*1 \leq P < 50$	מוצק	10
	ביומסה	

* יוצג כסך כל פחמן.

טבלה (ז) : דיאוקסינים ופוראנים

טור א'	טור ב'	טור ג'
הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)	סוג דלק	ערכי פליטה (ננוגרם/מק"ת)
$1 \leq P < 50$	מוצק	0.1
	ביומסה	

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח ב2- חישוב הספק תרמי מותקן

חישוב הספק תרמי מותקן של מתקן ייצור אנרגיה יערך באמצעות הנוסחה הבאה:

$$\text{שטח הסקה (מ}^2) = \frac{744 * 30 * \text{הספק תרמי מותקן (מגוואט תרמי)}}{1,000,000}$$

נתונים לצורך שימוש בנוסחה:

- 2 מ (שטח הסקה) = לתפוקה של 30-35 ק"ג קיטור
- 1 ק"ג דלק שווה ערך 12 ק"ג קיטור
- 1 ק"ג קיטור = 640 קילוקלריות
- 8601 Kw/h = קילוקלריות
- 1 ק"ג קיטור = w/h744
- צריכת דלק שעתית (ק"ג לשעה) = תפוקת קיטור * 0.833.
- צריכת דלק שעתית (שעה/1) = צריכת דלק שעתית (ק"ג לשעה) * 0.98.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 3: קביעת ערכי פליטה לשריפה רב דלקית.

לצורך קביעת ערכי פליטה לשריפה של מספר סוגי דלק בו זמנית יבוצעו הפעולות הבאות:

- (א) ייבחרו ערכי הפליטה המרביים המותרים לפי סוג הדלק והספק תרמי המותקן של המתקן כמפורט בנספח 2א ;
- (ב) ערכי הפליטה האמורים של כל סוג דלק, יוכפלו בצריכת הדלק ובערך ההיסק התחתון של אותו סוג דלק ; סכום המכפלות שהתקבלו יחולק בסכום המכפלות של צריכת הדלק בערך ההיסק התחתון של כל סוגי הדלק, כפי שמפורט בנוסחה בסעיף (ג) :

(ג) כאשר מתקיימת שריפה מעורבת של דלקים, יחושב ערך הפליטה המרבי באמצעות הנוסחה הבאה :

$$C_{MAX}^* = \frac{Q_a \times St_a \times C_a + Q_b \times St_b \times C_b}{Q_a \times C_a + Q_b \times C_b}$$

Q_a = צריכת דלק א' בטון לשעה.

Q_b = צריכת דלק ב' בטון לשעה.

St_a = ערך פליטה מרבי למוזהם משרפת דלק א' במ"ג למק"ת.

St_b = ערך פליטה מרבי למוזהם משרפת דלק ב' במ"ג למק"ת.

C_a = ערך היסק תחתון של דלק א' בקילו קלוריות לק"ג.

C_b = ערך היסק תחתון של דלק ב' בקילו קלוריות לק"ג.

C_{max} = ערך פליטה מרבי מחושב.

נספח 4: תנאי מסגרת לפריט 2.2 א- תחנת דלק ותדלוק

1. הגדרות	
מהנדס קורוזיה בעל ניסיון בתכנון ובבדיקות של מערכות הגנה קתודית שאושר על ידי הממונה ואשר עומד באחד מהתנאים הבאים:	"בודק הגנה קטודית" –
(1) טכנאי או מהנדס שהוסמך על ידי הארגון הבינלאומי NACE כמומחה להגנה קתודית לבצע בדיקות.	
(2) טכנאי או מהנדס בעל ניסיון של 15 שנה לפחות בתכנון ובבדיקות של מערכות הגנה קתודית.	
(3) טכנאי או מהנדס בעל ניסיון של 10 שנים לפחות בתכנון ובבדיקות של מערכות הגנה קתודית ושעבד תחת פיקוחו של מומחה כפי שמוגדר בסעיפים 1, ו-2 לעיל.	
לרבות כל אחד מאלה: (1). בעל תחנת התדלוק; (2). המחזיק בתחנה; (3). מי שבהשגחתו, בפיקוח או בניהולו פועלת התחנה; (4). בעל רישיון העסק או מבקש הרישיון;	"בעל העסק"
כהגדרתו בתקנות;	"דלק" –
חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968;	"החוק"
אישור לאטימותו של חומר או ציוד מסוים למעבר דלקים שנבדק בעבר על ידי מעבדה בלתי תלויה בהתאם לתקן UL או תקן אחר אשר אושר בכתב על ידי המשרד להגנת הסביבה, כמפורט, בין השאר, בתקנה 4 לתקנות.	"מאושר" –
מים שלא באו במגע ואינם עלולים לבוא במגע עם דלק או תשטיפים.	"מי נגר" –
מכל או צנרת הובלה מאושרים המשמשים או המיועדים לשמש לאחסון דלק או להובלתו בתחום תחנת הדלק;	"מיתקן דלק" –
כהגדרתו בתקנות;	"מכל" –
כהגדרתו בתקנות;	"ממונה" –
מתקן מאושר המשמש או המיועד לשמש להפרדת דלק ממים;	"מפריד דלק" –
משטחי תדלוק כלי הרכב ומשטחי מילוי מכלי הדלק;	"משטחים" –
Total Petroleum Hydrocarbons, כלל פחמימיני הדלק (TPH);	"פחמימיני דלק" –
צנרת מאושרת המובילה דלק לרבות צנרת ניפוק דלק וצנרת מילוי מכלים.	"צנרת" –
כהגדרת "תחנת דלק" בתקנות.	"תחנת תדלוק" או "תחנת דלק" או "התחנה"
תקנות המים (מניעת זיהום מים)(תחנות דלק), התשנ"ז - 1997;	"תקנות" –
נוזלים שבאו במגע, או עלולים לבוא במגע, עם דלק.	"תשטיפים" –
התקינה הגרמנית בנושא:	"21 BImSchV"
"Air Pollution Control Regulation on the Restriction of Hydrocarbon Emissions During Vehicle Refueling of 7 October 1992, as amended by Article 1 of the Regulation of 6 May 2002".	
התקינה של מדינת קליפורניה בנושא:	"CARB 2000"
California Air Resources Board Vapor Recovery Certification Procedure, CP-201 Amended 28 April 2000 or later.	
הארגון הגרמני:	"TÜV"
בגרמנית - Technischer Überwachungs-Verein	

באנגלית - Technical Monitoring Association

"NSW 2009" התקינה האוסטרלית:

New South Wales regulation number 533 - Protection of the Environment Operations (Clean Air) Amendment (Vapour Recovery) Regulation 2009.

ארגון תקינה אמריקאי המהווה צד שלישי הבודק ומאשר התאמת מכשירים לייעודם. - "UL" (Underwriter Laboratory)

2. כללי

בעל העסק יעביר לנותן האישור בכל מקרה של שינוי מתוכנן במבני התחנה ומתקניה, נתונים מפורטים לגבי תשתיות העסק לרבות מספר מכלי הדלק, מיקומם, נפח מכלי הדלק ותוצאות בדיקות האטימות למתקני הדלק (הן הבדיקות החודשיות והן הבדיקות הרב שנתיות).

3. תשתיות

3.1 בתחנות שהוקמו החל מדצמבר 1997 ואילך - יותקנו ויופעלו מערכות ניקוז ואיסוף נפרדות:

(1) לשפכים סניטריים.

(2) לתשטיפים.

(3) למי נגר

3.2 בתחנות שהוקמו לפני דצמבר 1997 – לא נדרש להתקין ולהחזיק מערכת ניקוז נפרדות לתשטיפים ולמי נגר, אם מי נגר מהגגות מנוקזים למפריד דלק, אשר הנפח שלו תואם את ספיקות המים בעסק בהתאם להוראות היצרן, על פי תקן EN 858 (חלקים 1 ו 2), ובהתאם לפרק 5.8 במסמך "נוהל: מפרט טכני להקמה של תחנת דלק חדשה", המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה (דף הבית <אגף שפכי תעשייה קרקעות מזוהמות ודלקים>תחנות דלק, צנרת דלק וחוות מכלים זיהומי קרקע ומים מדלקים>הנחיות מקצועיות נוספות להקמה ותפעול של תחנות דלק.

3.2.1 תעלות הניקוז לתשטיפים יכוסו בשבכות ויובילו אל מפריד הדלק.

3.2.2 תעלות הניקוז למי נגר ינקזו את כל שטח התחנה למעט המשטחים, ולרבות גגות ומרזבים ויובילו את מי הנגר אל מערכת הניקוז הציבורית או אל מחוץ לשטח התחנה או אל יעד אחר באישור נותן האישור.

3.3 המשטחים -

3.3.1 יהיו אטומים ועמידים בפני פחמימני דלק, לרבות החיבורים בין אבני השפה, תפרי ההתפשטות ואיי משאבות הדלק.

3.3.2 יופרדו מיתר שטחי התחנה על ידי תעלות ניקוז לתשטיפים או בשיטה הנדסית אחרת שאושרה על ידי נותן האישור ויהיו בשיפועים המובילים את התשטיפים למפריד דלק.

3.4 השפכים הסניטריים של התחנה וכן מים שהופרדו מדלק במפריד הדלק, יוזרמו למערכת ביוב ציבורית או שיסולקו בדרך אחרת שאושרה על ידי נותן האישור.

3.5 במקרה בו נתגלה זיהום, או חשד לזיהום בתחנה, שמקורו עלול להיות בעמדות המילוי. יהיו פתחי המילוי של מכלי הדלק -

3.5.1 נתונים בשוחה אטומה מאושרת בעלת ציפוי עמיד בפני פחמימנים בה ייאסף דלק במקרה של גלישה. טרם ההתקנה תסולק כל הקרקע המזוהמת, כאמור בתקנה 13 לתקנות המים (מניעת זיהום מים)(תחנות דלק)- התשנ"ז-1997.

(תנאי זה אינו חל במקרים בהם מסיבות הנדסיות לא ניתן לבצע את הדרישה המפורטת בסעיף זה, ובכפוף לקבלת אישור מראש ובכתב מאת הממונה הפוסט את בעל העסק מביצוע דרישה זו).

3.5.2 מצוידים באמצעי מאושר לאיסוף שפיכות בעת מילוי המכלים, שיהיה עמיד לדלקים, ינקז את עודפי המוצר אל המכלים, יכוסה למניעת חדירת מי גשם ויוגן מפני קורוזיה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 3.6 תפעול שוטף
- 3.6.1 מתקני הדלק יתופעלו בזהירות המתבקשת תוך נקיטת כל האמצעים הסבירים כדי למנוע שפיכת דלקים.
- 3.6.2 הגישה למתקני הדלק, עמדת הפריקה, אמצעי הנטור ומפריד הדלק תהיה פנויה ונגישה.
- 3.6.3 מפתחות שוחות המנפקות (דיספנסרים) יוחזקו בעסק באופן בו ניתן יהיה לבצע בדיקה חזותית של השוחה. במקרים בהם לא ניתן להשאיר ברשות התחנה מפתחות, תבוצע הבדיקה בתיאום מראש.
- 3.6.4 פתחי המילוי של מכלי הדלק יהיו סגורים למעט בזמן פריקת מכליות תדלוק או ביצוע עבודות תחזוקה.
- 3.6.5 ריכוז פחמימני הדלק בשפכים במוצא מפריד הדלק לא יעלה על 10 מ"ג/ליטר (10 PPM).
- 3.7 בעל העסק יטפל בקרקע מזוהמת שנתגלתה בתחנה עקב דליפת דלק, על פי האמור בתקנות 11 ו-13 לתקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז-1997.
- 3.8 בכל אחד מהמקרים הבאים, יבצע בעל העסק סקר גז קרקע, סקר קרקע, ועפ"י העניין סקר מי תהום ובכפוף לממצאים, יבצע שיקום קרקע, בהתאם לסעיפים 3.8.1 עד 3.8.3, בהתאם ללוחות זמנים שיקבע נותן האישור ועפ"י תוכניות שאושרו מראש ע"י נותן האישור:
- (1) קיים חשד לזיהום קרקע מדלק שמקורו בתחנה ;
- (2) קיים זיהום או חשד לזיהום מי תהום מדלק בשטח התחנה או בסמיכות לו.
- (3) במקרה בו מתבצעת חשיפה של הקרקע כתוצאה מהסרת תשתיות או התקנתן, (כגון: שוחות, מיכלים, צנרת);
- (4) על פי דרישת נותן האישור עקב אינדיקציה אחרת לזיהום שמקורו בתחנה.
- 3.8.1 בעל העסק יבצע סקר גזי קרקע, סקר קרקע ו/או מי תהום על פי ההנחיות העדכניות של המשרד להגנת הסביבה ועל פי תוכנית שאושרה על ידי נותן האישור. לוחות הזמנים לביצוע הסקר על כל שלביו יהיו בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה לתכנון וביצוע של סקרי קרקע ושיקום קרקע בתחנות הדלק, והמתעדכנות מעת לעת.
- 3.8.2 על בעל העסק לשקם את הקרקע המזוהמת ולהביא את המזהמים לריכוזים המפורטים בחוברת "ערכי סף ראשוניים למזהמים בקרקעות" המפורסמת באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. נותן האישור רשאי לאשר ערכי סף שונים המבוססים על סקר הערכת סיכונים כמפורט במסמך הנ"ל, ואשר ביצעו אושר מראש על ידי נותן האישור.
- שיקום הקרקע יתחיל בתוך 60 יום ממועד אישור תכנית השיקום
- שיקום הקרקע בלו"ז שונה בכפוף לאישור מראש בכתב מנותן האישור.**
- 3.8.3 בכל מקרה של זיהוי שכבת דלק הצפה על פני מי תהום יש לשאוב את שכבת הדלק הצפה עד להיעלמותה. פעולות לשאיבת הדלק יחלו בתוך 60 יום מזיהוי השכבה הצפה.
- 3.9 במקרה בו נתגלה זיהום, או חשד לזיהום בתחנה, שמקורו עלול להיות בעמדות המילוי, בעל העסק יתקין מערכת למניעת מילוי יתר של המכלים העומדת באחת מהדרישות הבאות:
- 3.9.1 מפסיקה אוטומטית את הזרימה למיכל עם מילוי 95% ממנו.
- 3.9.2 מזעיקה את המפעיל עם מילוי 90% מהמכל.
- 3.9.3 במכלים שזמן המילוי שלהם הוא מעל שעתיים בלבד - מגבילה זרימה 30 דקות לפני מילוי יתר, או מפעילה אזעקה דקה לפני מילוי יתר או מפסיקה זרימה כך שהציוד שבראש המכל לא ייחשף למוצר.
- 3.10 כל השוחות התת-קרקעיות בעסק (שוחות מכלי דלק ושוחות מנפקות הדלקים - דיספנסרים) -
- 3.10.1 יהיו יבשות וניתנות לפתיחה לצורך ביקורת בכל עת או בתיאום מראש.
- 3.10.2 במקרה בו נתגלה זיהום, או חשד לזיהום בתחנה, שמקורו עלול להיות בשוחות תת-קרקעיות, ייאטמו השוחות באמצעים מאושרים או יותקנו בהן אמצעים מאושרים.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

3.11. בכל אחד מהמקרים הבאים, יפעל בעל העסק לביצוע בדיקות והתקנת מתקנים בהתאם לסעיף זה, ובהתאם ללוחות זמנים שיקבע נותן האישור:

(1) נתגלה זיהום, או חשד לזיהום בתחנה, שמקורו יכול להיות בקורוזיה של מתקני התחנה;

(2) על פי דרישת נותן האישור, במקרים מיוחדים כגון מיקום רגיש של התחנה וגילה המתקדם.

3.11.1. בעל העסק יבצע בדיקת פוטנציאלים בין המתקנים התת-קרקעיים של התחנה לבין הקרקע.

3.11.2. על פי הממצאים ובהתאם להמלצות של בודק הגנה קתודית, יתקין העסק הגנה קתודית למכלים ולצנרת התת-קרקעיים, על מנת למנוע קורוזיה וסכנת דליפת דלקים לסביבה. ההגנה הקתודית תהיה בהתאם למפורט בת"י 4571 או בכל תקן אחר על פי אישור נותן האישור.

3.11.3. העסק יתפעל ויתחזק את מערכת ההגנה הקתודית בהתאם לנדרש בתקן האמור ובהתאמה להמלצות בודק הגנה קתודית.

3.12. בעל העסק יתקין שוחה במוצא מפריד הדלק, לפני ההתחברות למערכת הביוב הציבורית, המאפשרת דיגום נוח של השפכים היוצאים מהמפריד.

3.13. בעת הוצאת מתקן דלק או חלקו ממקומו, תבוצע בדיקת קרקע מתחת למתקן הדלק שהוצא. הבדיקה והטיפול בקרקע המזוהמת אם תמצא תבוצע על פי הנהלים האמורים בתנאי 6 להלן. דו"ח ממצאי הבדיקה יועבר לנותן האישור בתוך 30 יום מהוצאת מתקן הדלק.

3.14. **Dripless Nozzle** - בעל העסק יתקין פיות תדלוק שאינן מטפטפות (dripless nozzle) בעמדות ניפוק הסולר שאינן ממוקמות על משטחי תפעול אטומים ו/או משטחים שאינם מנוקזים למפריד.

4. איכות אויר

4.1. בעל העסק יחזיק את מתקני הדלק בתחנת התדלוק, לרבות מתקני האחסון, השינוע ואספקת הדלק, מחברים ואטמים, פתחי מילוי ומדידים, סגורים ואטומים בכל עת שאינם בשימוש, כך שתמנע יציאת דלק ואדי דלק לאוויר.

4.2. על אף האמור בסעיף 4.1, רשאי בעל העסק להתקין על מכלי אחסון הדלק אמצעי אוורור, כגון שסתום פריקת לחץ, העומד בדרישות תקינת ה-CARB 2000 או ה-NSW 2009 ונושא אישור המעיד על כך מה-CARB, ה-TUV או ה-UL, או אמצעי אוורור אחר שהוכח כפועל באותה היעילות ואשר מראש ובכתב על ידי נותן האישור.

4.3. פתחי אמצעי האוורור המאושרים לפי סעיף 4.2 ימוקמו בגובה של 3 מטרים לפחות מעל הקרקע ובמרחק גדול ככל הניתן מחלונות או מפתחי כניסת אוויר של מבנים סמוכים.

4.4. בעל העסק יבצע בדיקות תקופתיות לבדיקת דליפות אדים ממתקני הדלק ותקינות אמצעי האוורור בהתאם למפורט בהנחיות לבדיקת מערכות מישוב אדים על עדכוניהן מעת לעת כפי שמפורסמות באתר האינטרנט המשרד להגנת הסביבה (בתנאים אלו – "הנחיות לבדיקת מערכות מישוב אדים").

4.5. בעל העסק לא יפעיל ולא ירשה לאחר להפעיל מתקן דלק שנמצאה בו תקלה, בעת ביצוע בדיקות התקופתיות שנעשו לפי סעיף 4.4 או בכל זמן אחר, ולא תוקנה תוך שבעה ימים מיום ביצוע הבדיקות התקופתיות כאמור או מיום שנמצאה התקלה, לפי העניין.

4.6. על אף האמור בסעיף 4.4, יהיה בעל עסק פטור מביצוע בדיקות תקופתיות כאמור באותו הסעיף, אם התקין מערכת בקרת לחץ אוטומטית לניטור רציף של רמת הלחץ במתקני הדלק כמפורט להלן:

4.6.1. מערכת בקרת הלחץ תזהה ותתריע לבעל העסק על מצבים בהם מדידות הלחץ מעידות על פליטה של אדי דלק ממתקני הדלק לאוויר, ועל תקלות במערכת בקרת הלחץ.

4.6.2. מערכת בקרת הלחץ תעמוד בדרישות תקינת ה-NSW 2009 ותתריע על תקלות בהתאם לתקינה זו. בעל העסק יחזיק באישור מטעם ה-TÜV המעיד על עמידה של מערכת בקרת הלחץ בדרישות תקינת ה-NSW 2009.

4.6.3. בעל העסק יתקן כל תקלה עליה התריעה מערכת בקרת הלחץ תוך שבעה ימים או שלושים ימים בהתאם לדרישות תקינת ה-NSW 2009. לא תוקנה התקלה בתוך התקופה האמורה, תנתק מערכת בקרת הלחץ באופן אוטומטי את מערכת אספקת הדלק ממתקן הדלק בו נרשמה התקלה.

4.6.4. בעל העסק לא יפעיל ולא ירשה לאחר להפעיל מתקן דלק אשר נתגלתה בו תקלה על ידי מערכת בקרת לחץ, שלא תוקנה כאמור בסעיף קטן 4.6.3.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

4.6.5. נתוני מערכת בקרת הלחץ ירשמו וישמרו בעסק לתקופה של 12 חודשים לפחות ויוצגו או ימסרו לנותן האישור על פי דרישתו.

מערכת להשבת אדי דלק Stage I

4.7. בכל מכל בנוזין בתחנת התדלוק, תותקן ותופעל מערכת להשבת אדי דלק, למיכלית או מיכל המספקים דלק בנוזין לתחנה, בעת מילוי מכלי דלק בתחנת התדלוק (בתנאים אלו- מערכת Stage I).

4.8. מערכת Stage I תופעל בכל זמן מילוי מכלי הבנוזין של תחנת התדלוק, בעל העסק לא ימלא ולא ירשה לאחר למלא את מכלי הדלק בתחנת התדלוק, ממכלית דלק או מכל מיכל אחר אם הוא אינו מחובר למערכת השבת אדי דלק והפתחים העליונים של מיכלית הדלק אינם סגורים, או אם מערכת השבת האדים אינה פועלת או אינה תקינה.

מערכת להשבת אדי דלק Stage II

4.9. בעל העסק יתקין ויפעיל בכל עמדות התדלוק של העסק, המשמשות לתדלוק כלי רכב בדלק בנוזין, מערכת להשבת אדי דלק למיכלי הדלק של התחנה, בעת תדלוק כלי הרכב (בתנאים אלו- מערכת Stage II).

4.10. מערכות Stage II על כל מרכיביהן יעמדו בדרישות תקינת ה- 21 BImSchV וישאו אישור מטעם ה- TÜV כי הן עונות לדרישות תקינה זו.

4.11. על אף האמור בסעיף 4.10, יהיה בעל העסק רשאי להתקין אמצעים אחרים למניעת פליטת אדי דלק בעת התדלוק שאינם עונים על הדרישה בסעיף האמור, המוכחים כפועלים באותה היעילות, באישור מראש ובכתב על ידי נותן האישור.

4.12. בעל העסק יסמן באופן ברור ובולט לעין את עמדות תדלוק בהן מותקנת מערכת מסוג Stage II באמצעות מדבקה או שלט המציינים כי בעמדה זו מותקנת מערכת להשבת אדי דלק.

4.13. כל רכיבי מערכת Stage II לרבות צנרת דלק, צנרת ואקום, מחברים, אטמים, שאינם חלק מקורי של המערכת יותאמו לדרישות הטכניות של החברה המייצרת את מערכת Stage II שהותקנה בעמדת התדלוק.

4.14. בעל העסק יתקין ויפעיל מערכות בקרה אוטומטיות אשר ינטרו ויבקרו באופן רציף את פעילותן של כל מערכות מישוב האדים מסוג Stage II הקיימות בעסק. מערכות הבקרה יזהו באופן אוטומטי תקלות הן במערכת Stage II והן במערכת הבקרה האוטומטית, יתריעו עליהן לבעל העסק וינהלו רישום באופן המאפשר מעקב אחר מועד הופעת התקלה ומועד חזרתה של המערכת לפעולה תקינה (בתנאים אלו- מערכת בקרה).

4.15. מערכות הבקרה וכל מרכיביהן יעמדו בדרישות תקינת ה- 21 BImSchV ויתריעו על תקלות בהתאם למאפיינים המפורטים בתקינה זו. בעל העסק יחזיק באישור מטעם ה- TÜV כי מערכות הבקרה עונות לדרישות תקינה זו.

4.16. במקרה שמערכת הבקרה מתריעה על תקלה במערכת Stage II, בעל העסק ירשום את המועד המדויק שבו התגלתה התקלה ויפעל לתיקון התקלה תוך שבעה ימים.

4.17. לא תוקנה תקלה במערכת Stage II תוך שבעה ימים כאמור בסעיף 4.16, מערכת הבקרה תנתק באופן אוטומטי את פעילות עמדות התדלוק בהן נרשמה התקלה, בעל העסק לא יפעיל ולא ירשה לאחר להפעיל עמדת תדלוק שלא תוקנה בה תקלה כאמור בתוך שבעה ימים.

4.18. בעל העסק יבצע בדיקות תקופתיות לתפקוד ויעילות מערכות Stage II בהתאם ללוחות הזמנים, השיטות והדרישות כמפורט בהנחיות לבדיקות מערכות מישוב אדים. ממצאי הבדיקות יישמרו בתחנת התדלוק לתקופה של 24 חודשים לפחות ויוצגו או ימסרו לנותן האישור על פי דרישתו.

4.19. סעיפים 4.9 עד 4.18 יחולו על בעל העסק החל מיום _____

(יושלם ע"י נותן האישור בהתאם ללו"ז שנקבע ליישום הדרגתי :
31.3.2012 ; 31.12.2013 ; 1.1.2016 ; עבור תחנה חדשה יישום מיידי)

מערכות Stage II שהותקנו בתחנות תדלוק עד ליום מסירת תנאים אלו לבעל העסק

4.20. על אף האמור בסעיפים 4.10 ו- 4.15, הותקנה עד ליום 28/04/2011 בתחנת תדלוק, מערכת Stage II אחרת שלא כאמור בסעיף 4.10, רשאי בעל העסק להמשיך להפעילה בכפוף למפורט להלן :

א. בעל העסק קיבל אישור מראש ובכתב מנותן האישור ;

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ב. עד ליום 31.12.2015 תותקן ותופעל בתחנת התדלוק מערכת ניטור ובקרה כאמור בסעיף 4.15 ;
- ג. קיום הוראות אלו לרבות ביצוע הדרישות כמפורט בהנחיות לבדיקת מערכות מישוב אדים המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה והמתעדכן מעת לעת.
- 4.21. על אף האמור בסעיפים 4.10 ו- 4.15, הותקנו עד ליום מסירת תנאים אלו בתחנת תדלוק, על פי תנאים קודמים שניתנו לבעל העסק לפי סעיף 7 לחוק, מערכת Stage II ומערכת בקרה העומדות בדרישת תקינת CARB 2000 והנושאות אישור מטעם ה-CARB המעיד על כך, יהיה רשאי בעל העסק להמשיך להפעילן שלא לפי הסעיפים האמורים, לאחר שקיבל אישור לכך מנותן האישור, שיינתן בכפוף לדיווח של בעל העסק כי הותקנו המערכות כאמור.
- 4.22. בעל העסק יחזיק בשטח העסק בכל עת את המסמכים הבאים:
- א. עותק של תנאי רישיון העסק אשר הוצאו לו על ידי נותן האישור ואשר לפיהם הותקנה מערכת Stage II בתחנת התדלוק כאמור בסעיף 4.21.
- ב. אישור נותן האישור כאמור בסעיף 4.21.
- ג. כל מסמך המעיד על מועד התקנת המערכות כאמור בסעיפים 4.20 ו- 4.21.

תחזוקה, שמירת נתונים ודיווח

- 4.23. לאחר התקנת מערכות מישוב אדים ומערכות בקרה על בעל העסק לבצע בדיקות תקינות של המערכות על כל מרכיביהן כמפורט בהנחיות לבדיקת מערכות מישוב אדים.
- 4.24. בעל העסק יפעיל ויתחזק את מערכות השבת האדים ומערכות הבקרה המותקנות בתחנת התדלוק בהתאם להנחיות היצרן, ובאופן תקין בכל עת.
- 4.25. בעל העסק ישמור בשטח העסק בכל עת את המסמכים הבאים:
- (1) רישום של המידע כמפורט להלן שם האחראי על התחנה, שם האחראי על התקנת מערכות השבת האדים;
- (2) תיאור של מערכות השבת האדים לרבות דגם ומס' סידורי ושל נתוני התפעול והתחזוקה של מערכות השבת האדים לרבות תיקונים שבוצעו בהן, תוצאות בדיקות ידניות ופרטי מבצע הבדיקה ורישום של תקלות ותיקונן.
- (3) ממצאי ניטור רציף למשך 24 חודשים לפחות.
- (4) העתק האישורים המעידים על עמידה של מערכות השבת האדים ומערכות הבקרה האוטומטיות בתקינה כנדרש בתנאים אלו.
- (5) בעל העסק יציג או ימסור את המסמכים הנ"ל לנותן האישור על פי דרישתו.
- 4.26. בעל העסק ידווח בכתב לנותן האישור על כל תקלה, במערכות מישוב האדים או במערכות הבקרה, שלא תוקנה תוך שבוע ימים.

5. פסולת מוצקה

- 5.1. בעל העסק יתקין מתקני אשפה בכמות ובנפח מתאימה לכמות הפסולת הנאגרת בתחנה. הפסולת תפונה לאתר סילוק פסולת מורשה על פי כל דין.
- 5.2. בעל העסק יתקין מתקן לאיסוף אריזות ריקות. המתקן יתאים לנפח האריזות הריקות בתחנה ולא יפחת מנפח של 1 מ"ק.

6. דיווח ונהלים

- 6.1. בתחנת הדלק יהיו ויופעלו נהלים כתובים ומסמכים בנושאים שלהלן:
- (1) נוהל פינוי תוצרי מפריד הדלק.
- (2) נוהל טיפול במקרה של דליפה או חשש לדליפה.
- (3) נוהל בדיקת אמצעי הניטור, לרבות הפיאזומטרים.
- (4) נוהלי הפעלה, תחזוקה ובדיקת תקינות מערכות מישוב אדים STAGE 1 ו-STAGE 2.
- (5) קבלות המעידות על פינוי תכולת מפריד למתקן טיפול או מיחזור הרשאי לקבל סוג זה של שפכים,

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ישמרו בעסק למשך שנה לפחות.

- (6) העתקי הנהלים והמסמכים הרלוונטיים ישמרו בעסק ויוצגו או יימסרו לנותן האישור, על פי דרישתו.
- (7) על אחראי המשמרת להכיר את הנוהל המוזכר בתת סעיף 2 על בוריו.
- (8) על מנהל תחנת התדלוק להכיר את כל הנהלים המוזכרים לעיל על בוריים.
- 6.2 בעל העסק יקיים הדרכות לעובדי תחנת התדלוק בכל הנוגע למניעת מפגעים סביבתיים. בעל העסק יעביר לעיון נותן האישור, בכל עת בה יתבקש, את תכנית ההדרכה, אופייה ותכניה, שמות המודרכים, תפקידיהם בעסק ותדירות קיום ההדרכות. תנאי זה בא להוסיף על חובות ההדרכה המוטלות בהקשר זה על בעל העסק במסגרת הדין הכללי ולא לגרוע ממנו.
- 6.3 בכל מקרה של ביצוע בדיקת מי תהום בעסק, ידווח בעל העסק לנותן האישור על ביצוע הבדיקה ויעביר אליו עותק של תוצאותיה בתוך 14 יום מקבלתם.

7. חוקים ותקנות:

- תנאים אלה באים להוסיף על הוראות כל דין, ולא לגרוע מהן.
- על העסק לעמוד בחוקים ובתקנות הרלוונטיות לעיסוקו ובעדכוניהם, לרבות:
- חוק מניעת מפגעים, התשכ"א - 1961 והתקנות מכוחו.
 - תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז - 1976
 - תקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז - 1997.
 - תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1991.
 - תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואיים בתחנות דלק), תש"ל - 1970.
 - תקנות מניעת מפגעים (שמן משומש), התשנ"ג - 1993.
 - תקנות מניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן - 1993.
- החוקים והתקנות המפורטים בפרק זה אינם מהווים רשימה ממצה של הדינים החלים על בעל העסק. באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה מפורטים נהלים והנחיות בנושא הקמה ותפעול של תחנות דלק (בכתובת www.sviva.gov.il בנושא סביבתי "קרקעות מזוהמות ודלקים").

8. הערה:

תוקפם של תנאים אלה ששה חודשים מיום קבלתם על ידי בעל העסק, אלא אם נאמר אחרת, ועם כניסתם לתוקף – התנאים הקודמים בטלים.

פרק ה' - תנאים להבטחת בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים

1. חוקים תקנות והנחיות

להלן עיקר החוקים, התקנות וההנחיות:

- 1.1. פקודת בריאות העם, 1940.
- 1.2. תקנות בריאות העם (קביעת תקנים למי שפכים), התשנ"ב – 1992.
- 1.3. חוק עזר לרשויות מקומיות (הזרמת שפכי תעשייה למערכת ביוב), התשמ"ב – 1981.
- 1.4. כללי בריאות העם (טיהור מי שפכים המיועדים להשקיה), התשמ"א – 1981.
- 1.5. תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב – 1992, (נוסח משולב עדכון 2000).
- 1.6. תקנות בריאות העם (איכותם התברואתית של מי שתייה), התשל"ד – 1974, (נוסח משולב עדכון 2000).
- 1.7. תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואתיים נאותים לבתי אוכל), התשמ"ג – 1983.
- 1.8. הל"ת (הוראות למתקני תברואה).
- 1.9. תקנות בריאות העם (תנאים תברואיים לקידוח מי שתייה), התשנ"ה – 1995.
- 1.10. הנחיות למניעת זרימה חוזרת במערכות כיבוי אש, פברואר 2002.
- 1.11. ת"י 1205 התקנת מתקני תברואה ובדיקתם – מערכות שרברבות.
- 1.12. ת"י 5438 כימיקלים לשימוש/טיפול במי שתייה.
- 1.13. הנחיות למניעת מחלת הלגינרים (עדכון נובמבר 2006).
- 1.14. הנחיות למניעת זרימה חוזרת במטבחים ובמרכולים 2005.

2. הגדרות

- 2.1. ראה פרקים א', ב', ד'.
- 2.2. "נותן האישור", "נציג השטח" - נציגי משרד הבריאות המוסמכים לרישוי מפעלים ביטחוניים על פי החוק.

3. דרישות דווח ומסירת מידע:

3.1. דווח שוטף:

- א. התקנת מז"ח, מיקומו, מועד התקנתו, פרטי המתקין, תאריך הבדיקה וממצאה.
- ב. שינויים במערכות/מקורות המים ובאופן צריכתם.
- ג. תוצאות בדיקות איכות השפכים/קולחים ותפקוד מתקני השפכים (ראה פרק ד').
- ד. שינויים במערכות טיפול ו/או סילוק שפכים וכן שינויים בתהליך הייצור היכולים לגרום לשינויים באיכות ו/או בכמות השפכים (ראה פרק ד').
- ה. שינויים בתהליך טיפול, אחסון, הגשה ושינוע מזון.
- ו. ניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים.
- ז. תוצאות בדיקות מי שתייה בתדירות ועל פי תכנית שנקבעה על ידי נציג השטח.
- ח. תוצאות בדיקות מזון.
- ט. שינוי בתהליך ייצור המזון ובמבניו.

3.2. דווח מיידי:

- א. תוצאות חריגות של בדיקת איכות מים, פעולות תיקון ושיפוץ מערכות מים.
- ב. חשד להרעלות מזון ומים.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- ג. תוצאות חריגות של בדיקות מזון.
- ד. אירועים חריגים של איכות שפכים ו/או תקלות במתקן הטיפול בשפכים (ראה פרק ד').
- 3.3. הדווחים יועברו אל נותן האישור – נציג שר הבריאות ביחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים.
- 4. כללי.**
- 4.1. כל התכניות ו/או שינוי, שיפוץ והסדרה של הנושאים המפורטים בהמשך דורשים את אישור משרד הבריאות מראש:
- א. מערכת אספקת המים ו/או מתקני המים.
- ב. מערכת איסוף השפכים ו/או מתקני טיפול בשפכים (ראה פרק ד').
- ג. מערכות השקיה בקולחים.
- ד. מערכת הטיפול במזון (מטבח, מחסן, חדר אוכל, שינוע מזון).
- 4.2. תיק מפעל - בתיק המפעל ישולב נוהל חירום לאירוע בריאותי (התפרצות), מאושר על ידי נותן האישור.
- 4.3. טיפול במתקנים שאינם פעילים או אינם מועסקים – ראה פירוט בפרק א' לעיל.
- 5. מי שתייה**
- 5.1. המים יהיו באיכות מי שתייה, על פי תקנות בריאות העם (איכותם התברואתית של מי שתייה), התשל"ד – 1974 (נוסח משולב 2000), בכל הנוגע לשימושים הסניטריים: מטבח, מקלחות, מי שתייה וכו'.
- 5.2. המפעל יבצע את הנאמר בתקנות משרד הבריאות המתייחסות למי שתייה, כמפורט בסעיף 1 לפרק זה.
- 5.3. תבוצע הפרדה בין מערכות מים שפירים לשימושים סניטריים (שתייה, רחצה, הכנת מזון) לבין מערכת שימוש במים לצרכים תעשייתיים, כיבוי אש, גינון וכו' בהתאם לדרישות התקנות, הל"ת ות"י 1205.1.
- 5.4. מערכות הספקת מים קרים וחמים יש לבצע בהתאם לדרישות הל"ת, תקנים ישראליים וכן לעמוד בדרישות הנחיות משרד הבריאות (בנושא לגיונלה וכו').
- 5.5. מתקני מניעת זרימה חוזרת (מז"ח) להגנה על רשת המים השפירים של המפעל, יותקנו כנדרש בתקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב – 1992, (נוסח משולב עדכון 2000), הנחיות משרד הבריאות, הל"ת ות"י 1205.1.
- 6. שפכים (ראה פירוט נוסף בפרק ד')**
- 6.1. איכות השפכים שמקורם בפעילות המפעל והמוזרמים למערכת הביוב על זרמייהם, תהיה בהתאם לדרישות חוקי העזר העירוניים, והתקנות הנוגעות לעניין, או על פי דרישה מיוחדת של נציג משרד הבריאות.
- 6.2. במידה והמפעל אינו מחובר למערכת ביוב ציבורית יש לעמוד בדרישות משרד הבריאות בכל הנוגע למתקן הטיפול ומערכת סילוק הקולחים.
- 7. ניקוז (ראה פירוט נוסף בפרק ד')**
- 7.1. השפכים במפעל לא ינוקזו דרך מערכת ניקוז מי הגשמים.
- 7.2. ניקוז שטחי העסק יחולק לשני זרמים:
- א. זרם נקי – למערכת הניקוז.
- ב. זרם מזוהם (אזורי עבודה) – למערכת האיסוף והטיפול בשפכים תעשייתיים..
- 8. מערכות ייצור מזון והזנה**
- 8.1. בכל סוג וצורת הזנה במפעל – הכנה במקום, קבלת מזון מוכן (הסעדה), שינוע מזון, מספר הארוחות, סוגיהן ומספר העובדים, בכל אחד מהמרכיבים הנ"ל יעמוד המפעל בדרישות המקצועיות המתבססות על ארבעת היסודות לטיפול נכון במטבחים ציבוריים:
- א. רכישת מזון ממקורות בטוחים ומאושרים.
- ב. מניעת כניסת חיידקים למזון.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ג. מניעת ריבוי חיידקים במזון.

ד. הרחקת והשמדת חיידקים מכלים ובמזון.

8.2. יש לעמוד בכל הדרישות המופיעות בתקנות רישוי עסקים (תנאים תברואתיים נאותים לבתי אוכל), התשמ"ג – 1983.

8.3. לא תבוצע הסעדה אל מחוץ למפעל.

8.4. התכניות למטבח יהיו מאושרות על ידי נציג משרד הבריאות – נותן האישור.

8.5. **חדר האוכל** יופרד מאולמות ייצור, הרכבה, אחסון ומשרדים.

8.6. **במתקני הנפיצים** לא יתקיימו מטבח, חדר אוכל או כל מערכת הזנה אחרת.

9. מתקני סניטציה

9.1. בעל העסק יתקין מתקני שירותים ואספקת מי שתייה במידה מספקת ועל פי הל"ת.

9.2. השירותים יהיו נגישים לכל העובדים במקום העבודה, לאורחים, מבקרים ועובדי קבלן למיניהם.

9.3. במבואה לשירותים יותקנו אמצעים לשטיפת ידיים (מים וסבון) וניגובן (מגבת נייר ח"פ או זרימת אוויר חם).

פרק ו' - תנאים להבטחת בטיחות הנמצאים בעסק ובסביבתו

חלק א': תנאים כלליים להבטחת בטיחות, גהות ורווחת העובדים במקומות עבודה

1. חוקים ותקנות:

- 1.1. בעל העסק יקיים כהלכה את כל הוראות החוקים, כמפורט מטה:
 - א. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 ותקנותיה.
 - ב. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954 ותקנותיו.
 - ג. חוק עבודת הנוער התשי"ג – 1953 ותקנותיו.
 - ד. חוק עבודת נשים, התשי"ד – 1954 ותקנותיו.
 - ה. פקודת תאונות ומחלות משלוח יד (הודעה) – 1945 ותקנותיה.
- 1.2. מפעלים העוסקים בחומרי נפץ אזוריים ואין להם פטור מחוק חומרי נפץ, התשי"ד - 1954 (להלן - **חוק חומרי נפץ**), נדרשים לכל ההיתרים והדרישות המפורטים בחוק חומרי נפץ ותקנותיו.

2. הגדרות

- 2.1. ראה בדברי החקיקה שבסעיף 1 לעיל.
- 2.2. הגדרות מתוקף חוק חומרי נפץ תקפות למפעל שאינו פטור מחוק זה, והן באות להוסיף על הוראות מפרט זה ולא להחסיר ממנו.
- 2.3. **"אבזר הרמה"** - התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח, מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה.
- 2.4. **"גורם מזיק"** - גורם כימי, פיזיקלי או ביולוגי, העלול לגרום באופן ישיר או עקיף לנזק בריאותי חריף או מתמשך לעובד, לרבות אחד מן הנקובים בתקנות הבטיחות בעבודה העוסקות בגהות תעסוקתית ובריאות העובדים ובתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי בגורמים מזיקים), התשנ"א - 1990.
- 2.5. **"דוד קיטור"** - מיכל סגור שבו מיוצר למטרה כלשהי קיטור תחת לחץ גדול מלחץ אטמוספרי, לרבות חוסך המשמש לחימום מים המסופקים למיכל המשמש לחימום קיטור.
- 2.6. **"חומר נפץ"** (לעניין **חוק חומרי נפץ ותקנותיו**) - "לרבות כל חומר שהממשלה הכריזה עליו, בהכרזה שפורסמה ברשומות, כעל חומר-נפץ לעניין **חוק חומרי נפץ ותקנותיו** וכן אביזרים של כל חומר נפץ, לרבות פתיל, רקטה, פצץ, תרמיל וכל סוג או תכשיר אחר.
- א. **"חומר מאושר"** - חומר נפץ שהממשלה אישרה אותו, באכרזה שפרסמה ברשומות, לעניין **חוק חומרי נפץ ותקנותיו**.
- ב. **"בית-חרושת לחומרי נפץ"** - מקום שמייצרים בו חומרי נפץ לפי **חוק חומרי נפץ ותקנותיו**.
- ג. **"מחסן חומרי-נפץ"** - מקום שמאחסנים בו חומרי-נפץ לפי **חוק חומרי נפץ ותקנותיו**.
- 2.7. **"מחזיק מקום העבודה"**, **"תופס המפעל"**, **"מעביד"** - "בעל העסק" – כהגדרתו בפרק א' למפרט זה.
- 2.8. **"מיכל קיטור"** - מיכל, למעט צינור לקיטור או נחשון לקיטור הבנוי עם מוצא קבע לאטמוספירה או חלל שבו הלחץ אינו עולה על הלחץ האטמוספרי, והוא מיכל שדרכו עובר קיטור בלחץ אטמוספרי, או בלחץ הקרוב לזה, לשם חימום, הרתחה, ייבוש, אידוי או מטרה דומה.
- 2.9. **"מיתקן לחץ"** - דוד קיטור, קולט קיטור או קולט אוויר.
- 2.10. **"מכונת הרמה"** - התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגילון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת היכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 2.11. "מחלת משלה יד" - מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה- רשימה נוספת), התש"ס - 1980 או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוטלו הוראות סעיף 5 לתקנות הנ"ל.
- 2.12. "מכונות" - לרבות התקן מכני ורצועת הנע.
- 2.13. "ממונה בטיחות" - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25 (א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996.
- 2.14. "מעבדה מוסמכת" - כמוגדר בפרק א' וכן, לעניין פרק זה, מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה וכל מעבדה אחרת שהסמיך מפקח העבודה הראשי, לבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקומות עבודה, של ריכוזי החומר באוויר.
- 2.15. "מעלית" - מיתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין רבדים קבועים, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך ותנועתו מוגבלת על ידי מכוון.
- 2.16. "מפעל" - מפעל הוא חצרים שבהם או בגידרתם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים, בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינוי, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:
- א. פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות.
- ב. אם מועבדים שם עובדים שכירים - יש למעבידם זכות גישה או זכות שליטה.
- 2.17. "מפקח עבודה" - מי שנתמנה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954, להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי", לעניין מפעל פלוני- מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל.
- 2.18. "מקום מוקף" - חדר, תא, מיכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה.
- 2.19. "מקרה מסוכן" - מקרה כלשהו מן המקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח-היד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א - 1951.
- 2.20. "נותן האישור" - נציג שר התמ"ת ביחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים.
- 2.21. "נציג השטח" - נציג נותן האישור שהוסמך על ידי רשות הרישוי למפעלים ביטחוניים על פי חוק רישוי עסקים.
- 2.22. "נפט" - כל נוזל או גז פחממני מתלקח, לרבות גפי"מ (גז פחמימני מעובה), גז טבעי וכל חומר מתלקח אחר ששר התמ"ת הכריז עליו כנפט לעניין תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז - 1976, למעט משחות סיכה, שמני סיכה ואספלט.
- 2.23. "עבודה בגורם" - ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה.
- 2.24. "עובד" - לרבות עובד עצמאי.
- 2.25. "עובד בגורם" - כל עובד החשוף לריכוז של גורם כימי באוויר מעל רמת הפעולה, או העובד במגע או בחשיפה או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספת לתקנות העוסקות בגהות תעסוקתית והוא עובד עבודה חלקית או מלאה, ביום עבודה של 8 שעות מתוך יממה, מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות העוסקות בגהות תעסוקתית.
- 2.26. "רופא מורשה" - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר העבודה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות העוסקות בגהות תעסוקתית.
- 2.27. "רמת הפעולה" - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המותרת, שהחל בה קיימת חובה לפקח על בריאות עובדים באמצעות ניטור סביבתי וניטור ביולוגי.
- 2.28. "שירות רפואי מוסמך" - לשכת בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות, או קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, או מוסד רפואי ששר העבודה, בהסכמת שר הבריאות הסכימו לעניין תקנות העוסקות בגהות תעסוקתית.
- 2.29. "תאונת עבודה" - תאונה כלשהי שמקורה בעבודתו של עובד כלשהו, ובמשך אותה עבודה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

3. דרישות דוח ומסירת מידע

- 3.1. ראה דברי החקיקה והתקינה בנושא.
- 3.2. דיווח על תאונות עבודה: יש לדווח למפקח עבודה אזורי על אירוע של תאונת עבודה אשר כתוצאה ממנה איבד העובד כושר עבודתו למשך 3 ימים ומעלה.
- 3.3. יש לדווח לאגף הפיקוח על העבודה על תחילת פעולת בניה שנמשכת יותר מ- 6 שבועות ומינוי מנהל עבודה מוסמך.
- 3.4. יש לדווח לאגף הפיקוח על העבודה על כל תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר יותר מ- 3 ימים וכן, על כל מחלת מקצוע או מקרה מסוכן.

4. ארגון מערך הבטיחות:

4.1. ממונה בטיחות:

- א. במפעל ימונה ממונה בטיחות בעל אישור כשרות וכן ימונה ממלא מקום לממונה הבטיחות אשר יהיה מעודכן בכל הנושאים הקשורים לעבודת ממונה הבטיחות למקרה בו ממונה הבטיחות נעדר מהעבודה.
- ב. ממונה הבטיחות יקיים את המטלות כמוגדר בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו – 1996 כמפרט בסעיף 10 לרבות סעיף קטן (א)(19) - לזווי מפקח העבודה בביקורי הפיקוח.
- ג. על ממונה הבטיחות להיות מעודכן ולהחזיק במידע כתוב, בכל הנושאים הקשורים לעבודתו - כמפורט להלן:
 - 1) מספר התאונות בעבודה, מספר ימי היעדרות כתוצאה מהתאונות.
 - 2) דוח ביצוע תחקיר על כל תאונת עבודה.
 - 3) מספר מחלות מקצוע שהיו במפעל.
 - 4) תחקיר על כל מחלת מקצוע שהתגלתה במפעל.
 - 5) תיק בו ירוכזו תסקירי בודק מוסמך מבדיקת ציוד ומתקנים החייבים בבדיקה תקופתית כולל מעקב תיקון ליקויים עפ"י המפורט בתסקירים.
 - 6) תיק עם תוצאות הבדיקות הסביבתיות שנערכו במפעל/ישות כולל פירוט הפעילויות עפ"י המלצות המעבדה המוסמכת שביצעה את הניטור.
 - 7) רשימת העובדים החייבים בבדיקות רפואיות תעסוקתיות, מעקב אחר ביצוע הבדיקות ותוצאותיהן, כולל התאריכים מהבדיקה האחרונה והבדיקה הבאה.
 - 8) תכנון שנתי להדרכת עובדים בבטיחות במפעל עפ"י הסיכונים במקומות העבודה והצגת יישום תכנית ההדרכה באמצעות פנקס הדרכה, כולל משוב לבדיקת הבנת העובדים את נושאי ההדרכה שקיבלו.
 - 9) ריכוז פרוטוקולים משיבות ועדת הבטיחות וייזום הצעות לטיפול בועדת הבטיחות לקידום הבטיחות במפעל.
 - 10) פרוט סקרי סיכונים ומפגעים במפעל ופרוט הפעילויות לתיקון המפגעים ומזעור הסיכונים בתכנית מניעה.
 - 11) תכנית בטיחות למקורות הקרינה המייננת בהתאם לקיים במפעל.
 - 12) תיק עם פרוט הסדרים לגבי פעילות של כל קבלן חוץ קבוע וקבלן זמני פעיל שיבטיחו תנאי בטיחות וגהות נאותים בהעסקתם.
 - 13) נהלים משלימים והוראות בטיחות על פי הנחיית מפקח העבודה.

4.2. ועדות בטיחות:

- א. במפעל תפעל ועדת בטיחות בה יהיו נציגים במספר שווה להנהלה ולעובדים מכל ישויות המפעל.
- ב. על חברי ועדות הבטיחות להשתלם בבטיחות, לפחות בקורס יסודי של נאמני בטיחות.
- ג. ועדות הבטיחות יפעלו על פי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (נאמנים, וועדות וממונים על בטיחות), התשי"ד – 1954.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

4.3. נאמני בטיחות :

א. ימונו נאמני בטיחות בכל מחלקה בה מתבצעת עבודת כפיים ובכל מעבדה. נאמני הבטיחות יחויבו במילוי דיווחים על פעילותם בקידום הבטיחות במקום עבודתם, לפי התקנות.

ב. קידום ידיעותיהם של נאמני הבטיחות בבטיחות ע"י השתלמויות והדרכות בנושאי הסיכונים במקום עבודתם.

4.4. בעלי תפקידים :

א. בעל העסק יכשיר מפעילי עגורנים, מפעילי דודי קיטור ובעלי תפקידים אחרים בתחום הבטיחות, כנדרש בחקיקה.

ב. בעל העסק ימנה בעלי תפקידים כמוגדר בחוק ובתקנות, בפרט –

1) מפעילי מכונות הרמה אחרות שאינן עגורנים.

2) ממונה על פיצוצים במפעלים העוסקים בחומרי נפץ למטרות אזרחיות לשם ביצוע פיצוצים כמוגדר בתקנה 20 בתקנות חומרי נפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש), התשנ"ד-1994.

4.5. הדרכת עובדים :

א. מנהל המפעל יקיים הדרכה לעובדים בדבר הסיכונים הקיימים במקום העבודה והגנה מפניהם, ימסור תמציות מידע בכתב, ינהל פנקס הדרכה ויוודא שכל עובד הבין את הסיכונים בהתאם לתפקידו ולהם הוא חשוף.

ב. מנהל המפעל יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה.

ג. הדרכה למנהלי עבודה ולעובדי תחזוקה תינתן באמצעות מי שאישר לכך מפקח עבודה ראשי.

5. תנאים להבטחת בריאות העובד :

5.1. קיום אוורור מספיק בכל מקום עבודה, סילוק אבק ואדים הנפלטים במהלך העבודה.

5.2. קיום תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל.

5.3. קיום מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה.

5.4. ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות לגורמים מזיקים, בהתאם לדרישות תקנות העוסקות בגרות תעסוקתית.

5.5. הקפדה על ביצוע בדיקות רפואיות לעובדים החשופים לגורמים מזיקים.

5.6. קיום גיליונות בטיחות (SDS) לחומרים המסוכנים הנמצאים במפעל וקיום תוויות סימון.

5.7. קיום סימון ושילוט של תהליכים מסוכנים, חומרים מסוכנים וכדומה.

5.8. חל איסור על אכילה ושתייה באולמות הייצור, לרבות החזקת מזון ומשקאות במקום.

6. תנאים להבטחת בטיחות העובד :

6.1. קיום התקני בטיחות במכונות ובכלי עבודה.

6.2. מכירה, שכירה והשכרה של מכונות או פריטים רק בצירוף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים יש לוודא קיום ההוראות גם בשפה האנגלית.

6.3. קיום מקום עבודה בטוח לעובדים, קיום אמצעי גישה בטוחים לכל מקום שאדם צריך לעבוד בו.

6.4. ביצוע בדיקות תקופתיות למעליות, מכונות הרמה, אביזרי הרמה ומתקני לחץ, שמירת תסקירי הבדיקה במקום העבודה והקפדה על תחזוקתם באופן שוטף.

6.5. ביצוע עבודה במקום מוקף, בהתאם לדרישות הדין.

6.6. שמירה על מעברים חופשיים בחדרי העבודה, קיום ממלטים מדליקה ושילוטם.

6.7. קיום מערכת חשמל תקינה.

6.8. אספקת ציוד מגן אישי מתאים ובכמות מספקת לפי התקנים המקובלים, ווידוא כי העובדים משתמשים בו,

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

בהתאם לתהליך העבודה.

- 6.9. קיום מקומות אחסון בטוחים ומסומנים עבור חומרים/כלים/גלילי גז/חומרי גלם/תוצרת, וכדומה.
- 6.10. קיום היתר מטעם אגף הפיקוח על העבודה לאחזקת מחסן נפט.
- 6.11. ביצוע עבודות העמסה, פריקה והעברה של חומרי נפץ בהתאם לדרישות הדין.
- 6.12. בדיקת רציפות והתנגדות מערכות הארקה ורצפה מוליכה תבוצע על ידי חשמלאי בודק (כמוגדר בתקנות החשמל (רישיונות), התשמ"ה – 1985). בדיקה זו תבוצע מדי שנה וכל עת שחל שינוי בפעילות במתקן. תוצאות הבדיקה יישמרו למשך 3 שנים.

7. תנאים להבטחת רווחה לעובדים:

- 7.1. קיום נקודות נאותות ונוחות להספקת מים ראויים לשתיה ובכמות מספקת.
- 7.2. קיום סידורי רחצה לעובדים, לרבות הספקת סבון ומגבות נקיות או אמצעים אחרים לניגוב.
- 7.3. קיום מלתחות נפרדות לבגדי עבודה ובגדי העובדים.
- 7.4. קיום מתקני נוחיות תקינים ומספיקים לעובדים, נפרדים לגברים ולנשים.
- 7.5. קיום מקומות ישיבה מתאימים כדי לאפשר לעובדים כשיש להם הזדמנות סבירה לשבת מבלי שתופרע העבודה.
- 7.6. קיום ארגזי עזרה ראשונה עם תכולה הנדרשת בחקיקה.
- 7.7. אספקת מקום מסודר לאכילה ומנוחה עבור העובדים, בנפרד מאולמות הייצור.
8. איסור שינוי: לא ייעשה כל שינוי בעסק, אלא באישור של כל הגורמים המעורבים במתן האישור לרישיון.
9. בעל העסק אחראי להכנת נהלים והוראות עבודה ובטיחות במפעל ועדכונם.
10. הסעיף מבוטל.
11. הסעיף מבוטל.
12. הסעיף הועבר לפרק ג'.
13. הסעיף הועבר לפרק ג'.

פרק ז' - תנאים למניעת דליקות ולחימה באש

1. חוקים, תקנות ותקנים.

1.1. על המפעל לעמוד בדרישות כל דין ובפרט דברי החקיקה הבאים (ראה פירוט נוסף בפרקי מפרט זה):

א. חוק שירותי הכבאות, התשי"ט - 1959 ותקנותיו. להלן תקנות עיקריות:

(1) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבניין מסחרי), התשל"ב-1971.

(2) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במחסנים), התשל"ב-1972.

(3) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במפעלי תעשייה או מלאכה), התשל"ב-1972.

(4) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי), התשכ"ה-1964.

ב. תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התשל"ל-1970, (להלן, תקנות התכנון והבניה) (בקשה להיתר, תנאים ואגרות)). חלק ג' – בטיחות אש בבניינים.

1.2. מנהל המפעל יתקין, יתחזק וישמור על תקינות ציוד, חומרים ומתקנים, המשמשים למניעת דליקות וכיבוי בשטחי המפעל על פי הוראות מפקח כבאות ראשי (המתעדכנות מעת לעת), לרבות קיום תקנים ישראליים, ובהעדרם, תקן של האגודה הלאומית האמריקאית להגנה בפני אש (NFPA) הרלבנטי.

2. הגדרות

2.1. ראה בפרקי המפרט.

2.2. "שירותי כבאות" – לצורך מפרט זה, יחידת כבאות והצלה כמוגדר בחוק שירותי הכבאות, אשר נקבעה על ידי נציב כבאות והצלה כנציגתו לפיקוח על המפעל הביטחוני.

2.3. "אירוע שריפה" – תקרית במפעל בה מעורבת אש, החורגת ממהלך הפעילות הרגילה או המבוקרת ועלולה לפגוע באדם או ברכוש.

2.4. "דרך מוצא בטוח" – כמוגדר בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות). דרך יציאה אל מחוץ לבניין, לרבות המעברים המובילים אליה מכל אזורי הבניין והעומדים לרשות הרבים.

2.5. "הידרנט לכיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המצויד במצמד מתוברג לציוד כיבוי אש, המתאים לתקן ישראלי 449, ושאליו מתחבר זרנוק המיועד לסניקת מים בספיקה גבוהה. ברז הכיבוי יענה לדרישות תקן ישראלי 448 חלק 1.

2.6. "הידרנט יבש-זקוף" - הידרנט שזקפו יבש, למעט בשעת הפעולה של ההידרנט. מתוכנן ומותקן על פי תקן ישראלי 448.

2.7. "הידרנט רטוב-זקף" – הידרנט שזקפו רטוב, מתוכנן ומתוחזק על פי תקן ישראלי 448.

2.8. הגדרות בנושא חומרים מסוכנים, אירוע חומ"ס, שפכים ופסולת חומרים מסוכנים – ראה פרק ד'.

2.9. "מוגן התפוצצות" (Explosion Proof) – מיתקן חשמלי, העומד בדרישות תקן ישראלי 60079.

2.10. "מטפה מיטלטל" - מטפה, שגודלו הנומינלי אינו גדול מ- 12 ק"ג, המיועד לנשיאה ו/או להפעלה ביד, והעונה לדרישות תקנים ישראליים מתאימים.

2.11. "מעבדה מוסמכת" – ראה פרק א'.

2.12. "מעבדה מוכרת" – לצורך פרק זה, מעבדה מוסמכת כמוגדר לעיל, אשר אושרה על ידי הממונה על התקינה במשרד התמי"ת וקיבלה הכרה על ידי נציבות כבאות והצלה.

2.13. "מערכת אוטומטית" - מערכת המודדת אוטומטית את מאפייני האש השונים והמוסרת את המידע ליחידת בקרה.

2.14. "מערכת גילוי אש" - מערכת ידנית או אוטומטית לגילוי אש העונה לדרישות תקן ישראלי 1220 (על כל חלקיו). המערכת כוללת בין השאר מעגלים משולבים, למתן פקודות פעולה לאמצעי כיבוי, לחייגנים, למערכות מיזוג אוויר, לסגירה או פתיחה של דלתות אש ומערכות שחרור עשן וכדומה.

2.15. "מערכת מתיזי מים (ספרינקלרים)" – מערכת כיבוי אוטומטית באמצעות מים המתוכננת, מותקנת

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

בהתאם לדרישות תקן ישראלי 1596 ומתחזקת בהתאם לדרישות תקן ישראלי 1928.

2.16. "עמידות אש", "אלמנט עמיד אש", "מחיצת אש", "קיר אש" - כהגדרתם בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות).

3. דרישות דווח, מסירת מידע ואישורים.

3.1. בכל מקרה של אירוע חומ"ס כהגדרתו בפרק א' ו/או אירוע שריפה כהגדרתו בפרק זה, או אירוע אחר המחייב חילוף/הצלה, יש לדווח מיידית ל-"שירותי הכבאות".

א. כל דיווח ירשם ביומן האירועים של המפעל.

ב. הדיווח יכלול:

(1) הצורך בהפעלת כוחות כיבוי והצלה חיצוניים.

(2) זמן האירוע.

(3) תאור האירוע.

(4) סיכונים צפויים מהתפשטות האירוע.

(5) פעולות שננקטו לטיפול באירוע.

(6) במסירת הפרטים יש להבטיח שמירה על מגבלות אבטחת מידע.

ג. במידה ולא הוזעקו כוחות חיצוניים, יש לדווח למוקד שירותי הכבאות מדי 15 דקות עד לסיום האירוע.

ד. במידה וקיימת יחידת כבאות מקומית (של המפעל או התאגיד), תשולב הפעלת יחידה זו בנוהל הדוח.

ה. נוהל הדוח יהיה מתואם עם שירותי הכבאות, יתורגל, יוצג לרשות הרישוי וישולב בתיק המפעל. המפעל יפעל על פי נוהל זה.

ו. באירוע חומ"ס, לאחר הדוח לגורמים המבצעים יש לידע את הרשות לרישוי מפעלים ביטחוניים.

ז. בעל המפעל יאפשר חקירת אירועים, במגבלות הסיווג הביטחוני של מבצע החקירה. במקרה הצורך יועמדו לרשות שירותי הכיבוי אמצעים לביצוע בדיקות וחקירות בתחום המפעל לרבות אחסון של חומר החקירה והבדיקה.

3.2. סקר מקצועי לניתוח סיכוני אש ("סקר סיכוני אש"):

א. בעל המפעל יחזיק עבור כל מתקן חומ"ס סקר סיכוני אש מאושר על ידו. סקרים אלו יוצגו על פי דרישה לנותני האישור/נציגי השטח.

ב. הסקרים יעודכנו עם כל שינוי בעסק.

3.3. היתרים ואישורים - בעל המפעל ימציא לשירותי הכבאות את האישורים והמסמכים הבאים:

א. מערכות גילוי וכיבוי אוטומטי:

(1) לתכנון והתקנה של מערכות חדשות נדרש אישור מעבדה מוכרת או מת"י.

(2) לתחזוקת המערכות נדרש אישור חברת תחזוקה בתו תקן או אישור מעבדה מוכרת.

(3) ראה פירוט נוסף בסעיף 15.

ב. מערכות גילוי (והתרעה) אש ועשן - נדרש אישור מעבדה מוכרת או מת"י על הציוד, התכנון והתקנת המערכות כמפורט בסעיף 14 להלן.

ג. מערכות חשמל - יש להציג אישורים כמפורט בסעיף 10.

ד. מטפי כיבוי מיטלטלים - נדרש אישור מבקר שנתי או תחזוקאי מטפים מוסמך על תחזוקת המטפים המיטלטלים כמפורט בסעיף 13.3 להלן.

ה. תאורת חירום - נדרש אישור של מהנדס חשמל / חשמלאי מוסמך / מכון התקנים על התקנת תאורת חירום כמפורט בסעיף 7.1 להלן.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ו. אישורי גורמים מוסמכים על **תכנון ובניה/התקנה** של המרכיבים הבאים, עבור מבנים חדשים ו/או מבנים בהם בוצעו שינויים, בהתאם לתקנים ולתקנות:

(1) מערכת הגז: על פי ת"י 158.

(2) מערכת החשמל: על פי חוק החשמל ותקנותיו.

(3) מערכת המים: על פי תקנות שירותי הכבאות והוראת מכ"ר 529 (זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי).

(4) מערכת מיזוג האוויר: תיבדק ותאושר על ידי מהנדס מיזוג אוויר על פי תקן ישראלי 1001 על חלקיו.

(5) עמידות אש של אלמנטי הבניה: על פי ת"י 931.

(6) שימוש בחומרי בנין לפי תגובותיהם בשריפה: על פי ת"י 921.

(7) חיפויי ריצפה (לרבות שטיחים), ציפויי קירות ותקרות לרבות תקרות אקוסטיות.

ז. בכל **מתקן נפיצים** (כהגדרתו בפרק א'): תעודת בדיקה של מעבדה מוסמכת על עמידת מתקן הנפיצים במרחקי הפרדה.

3.4. **תיעוד הדרכה ותרגול**: יישמר תיעוד על ביצוע הדרכה ותרגול כמפורט בפרק זה, סעיף 16.

3.5. **קשר ומערכות תקשורת**:

א. המפעל יתקין מערכת חיוג/דיווח שתופעל אוטומטית במקרה של שריפה, כולל:

(1) הפעלת מערכות גילוי וכיבוי אוטומטיות.

(2) הפעלת מערכות גילוי אש ועשן.

ב. המערכת תחובר לשער הראשי ואל חדר מצב/חירום במוקד הביטחון של המתחם. כן יועבר דווח מידי למוקד דיווח "שירותי הכבאות" וכמפורט בתיק המפעל.

4. תכנון ובניה, בנוסף לאמור בפרקים א' ב' למפרט -

4.1. בעת תכנון ובניה, של **בניה חדשה או שינויים במבנה קיים**, יינתן מענה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), חלק ג' – בטיחות אש בבניינים ולדרישות שירותי הכבאות, בין השאר, בתחומים הבאים:

א. ציוד, מערכות ומתקנים למניעת דליקות, גילוי, התרעה וטיפול בשריפות.

ב. פתחים לשחרור חום ועשן.

ג. מרחקי הליכה.

ד. גודל מעברים ופתחים.

ה. חדרי מדרגות מוגנים.

ו. דלתות מוגנות אש.

ז. עמידות אש של אלמנטי הבניין ושימוש בחומרי בנייה לפי תגובותיהם בשריפה.

ח. דרכי גישה לרכבי כיבוי.

4.2. תכניות עבור **בניה חדשה או שינוי** במבנה קיים יוצגו לקבלת הנחיות ודרישות שירותי הכבאות וההצלה בטרם תחילת ביצוע העבודה/השינוי.

5. **במבנים קיימים (שנבנו בעבר)** יינתן מענה לגבי התחומים המוזכרים בסעיף 4 לעיל, בהתאם לתוצאות סקר סיכוני אש ולהנחיות שירותי הכבאות.

5.1. לעניין שחרור חום ועשן, באולמות, מחסנים, חדרי מדרגות ובאזורים טכניים, יש לפעול כלהלן:

א. יותקנו פתחי שחרור חום ועשן קבועים/מאולצים בחלק העילי של המבנה על פי הנחיות שירותי הכבאות ותקנות התכנון והבניה(בקשה להיתר, תנאים ואגרות).

ב. פתחים לשחרור חום ועשן יוחזקו פתוחים בכל עת או ייפתחו אוטומטית בעת שריפה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ג. במקומות בהם אין אפשרות מספקת לאוורור/שחרור עשן טבעי יותקנו מערכות מאולצות המאפשרות מספר החלפות אויר בשעה לכל הנפח בהתאם להערכת הסיכונים והפעילויות במקום.

ד. במקומות בהם מותקנות מערכות מתזי מים, המערכות לשחרור חום ועשן תעמודנה בטמפרטורה של 250 מעלות צלזיוס. במקומות בהם לא מותקנות מערכות מתזי מים, המערכת לשחרור עשן ומערכות החשמל תעמודנה בטמפרטורה של 400 מעלות צלזיוס.

6. חומרים מסוכנים

6.1. במסגרת היערכות המפעל לאירוע חירום המפורטת בתיק המפעל (ראה פרק א'), יחזיק המפעל בצוות חירום מיומן ומצויד כנדרש לטיפול בכל תקרית של חומרים מסוכנים. הצוות יהיה בכוננות להפעלה בכל ימות השנה על פי רמת הכוננות ודרכי ההפעלה אשר יפורטו בתיק המפעל.

6.2. שילוט ואחסון חומרים מסוכנים ייעשה על פי כל דין והוראות שפורטו בכל פרקי מפרט זה.

6.3. שפכים - לא יוזרמו למערכת הביוב חומרים מסוכנים בריכוזים בעלי פוטנציאל פיצוץ ודליקה.

7. שילוט ותאורה

7.1. תאורת חירום:

א. בכל בנייה אשר החלה או שהוגשה לגבייה בקשה להיתר (הפעולה המוקדמת ביניהן) לאחר 20 מרץ 2009, יש לעמוד בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) – בטיחות אש בבניינים, חלק ג', תקנה 3.2.17.1.

ב. במבנה קיים, יש לעמוד בדרישות התקנה שלעיל עד 31 דצמבר 2014. עד מועד זה יחולו ההנחיות שלהלן:

1) תאורת חירום בדרך מוצא, תתחיל לפעול בתוך פרק זמן שלא יעלה על 0.5 שניות בכל מקרה של כשל בהספקת החשמל.

2) במעברים המשרתים מעל 6 אנשים או שאורכם גדול מ-15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך נתיב המוצא, יותקנו גופי תאורת חירום שיאירו את נתיב המילוט למשך שעה לפחות, בזמן הפסקת חשמל.

3) עוצמתה הממוצעת ההתחלתית של תאורת חירום לאורך נתיב המילוט לא תפחת מ-10 לוקס כאשר העוצמה המינימלית בכל נקודה לאורך נתיב המילוט לא תפחת מ-1 לוקס. עוצמת תאורת חירום יכולה לדעוך לאורך זמן הארה של שעה עד לעוצמתה הממוצעת לאורך נתיב המילוט של 6 לוקס אך לא פחות מ-0.6 לוקס בכל נקודה בנתיב המילוט.

4) היחס בין עוצמת ההארה הממוצעת לבין עוצמת הארה מינימלית לא יעלה על 40:1.

5) תאורת חירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או UPS מבוקר טעינה המוזן בשני קווים חלופיים ותופעל במקרה של הפסקת חשמל מכל סיבה שהיא.

6) גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי 20, חלק 2.22.

ג. גופי תאורת חירום במפעל יהיו תקינים בכל עת. גופים לא תקינים יוחלפו/יתוקנו מיידית.

ד. התקנת תאורת החירום תאושר על ידי חשמלאי מוסמך בכפוף לתקנים הישראליים.

7.2. שילוט וסימון דרכי מוצא: כמפורט בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), חלק ג', פרק ב', סימן י"ח.

7.3. שילוט נוסף:

א. יש להתקין שילוט פולט אור מעל כל מפסיקי החשמל הראשיים ומפסקי החירום ובו כתוב "מפסק חשמל ראשי/חירום" והאזור המנותק. במקומות בהם קיימת מערכת אל פסק (UPS) יותקן מפסק נפרד, משולט כאמור.

ב. בכניסה לחדרי חשמל ראשיים יש להתקין שלט פולט אור ובו כתוב "חדר חשמל ראשי".

ג. בעל העסק יתקין שילוט אזהרה פולט אור בכל מקום שבו מצויים נוזלים מתלקחים או נפיצים. בשילוט יצוין - "אש, להבה גלויה ועישון אסורים בהחלט".

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

8. מעברים, ממלטים ודרכי גישה

- 8.1. בבנייה חדשה או בשינוי במבנה קיים, יותקנו יציאות חירום, מעברים, ממלטים ודלתותיהם כמוגדר בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ן – 1970 חלק ג' – בטיחות אש בבניינים, פרק ב' – מרכיבי דרך מוצא.
- 8.2. מעברים וממלטים **באולמות ייצור ובמחסנים** יסומנו בצבע צהוב זוהר על גבי רצפת האולם/המחסן.
- 8.3. כל המעברים והממלטים במפעל יהיו פנויים מכל מכשול וחפץ חוסם ומפריע.
- 8.4. כל דלת מילוט/יציאת חירום תפתח בכיוון המילוט. יהיה ניתן לפתוח את הדלת בכיוון המילוט ללא מפתח נשלף.
- 8.5. בדלת המשמשת ליציאה מחלק מבניין או קומה שתפוסתה גדולה מ- 100 איש, יותקן מנגנון בהלה.
- 8.6. דרכי גישה ורחבות היערכות לרכבי הכבאות תהינה בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), חלק ג', פרק ב', סימן כ'.
- 8.7. דרכי גישה חיצוניות למבנים ורחבות היערכות לרכבי הכבאות תהינה פנויות בכל עת מציד, חומרים, אריזות ומוצרים העלולים להפריע לטיפול בשריפות ולמילוט בשעת אירוע.

9. מערכת כריזה/אזעקה

- 9.1. בהתאם לקביעת שירותי הכבאות תותקן במתקני המפעל מערכת כריזה/אזעקה או פתרון אחר לצורך התרעה, העברת הודעות והנחיות לכלל העובדים והשוהים במתקני המפעל בעת שריפות ואירוע חירום.
- 9.2. המערכת תהיה בעלת יכולת עבודה והפעלה במקרה של הפסקת חשמל באמצעות מקור חשמל חילופי עצמאי ותהיה תקינה בכל עת.
- 9.3. המערכות וציוד האזעקה יותקנו בהתאם לתקן ישראלי הרלוונטי. המפעל יציג אישורים כנדרש.
- 9.4. יינתן מענה לדרישות נוספות בהתאם לפרקים ו', ח', ט' במפרט זה.

10. מערכת החשמל

- 10.1. כל מערכות החשמל תותקנה, תיבדקנה ותתוחזקנה בהתאם לחוק החשמל, התשי"ד – 1954 (להלן, חוק החשמל), תקנותיו ותקנים ישראליים בתוקף. מערכות חשמל שהותקנו לאחר 01/01/2007 יעמדו גם בתקן ישראלי 1419.
- 10.2. **לוחות חשמל** ייבדקו ויאושרו על ידי חשמלאי בעל הסמכה כמוגדר בחוק החשמל ותקנותיו בעת התקנה, שינוי ותחזוקה שוטפת.
- 10.3. בדיקה תקופתית למתקני החשמל תבוצע על פי המפורט במוסף א' לפרק זה.
- 10.4. בכל לוח חשמל הנמצא במתקן חומ"ס לרבות נפיצים יש לבצע אחת לשלוש שנים לפחות בדיקה תרמוגרפית לבדיקת תקינות לוחות החשמל אלא אם הוגדר אחרת בסקר סיכונים למתקן.
- 10.5. יש לתקן מיידית את כל הליקויים שהתגלו במהלך הבדיקה.
- 10.6. ארונות חשמל יהיו פנויים מכל חפץ **בכל עת**.
- 10.7. במקום בו קיימת אווירה נפיצה יותקן ציוד חשמלי מסוג מוגן התפוצצות.

11. מערכת המים

- 11.1. צנרת המים במפעל תיתן מענה לכל מתקני, מבני המפעל ואזורי הפעילות בהתאם לדרישות שירותי הכבאות.
- 11.2. **לחץ המים** - לחץ המים בצנרת יהיה בין 2-7 אטמוספירות, בהתאם לתקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במפעלי תעשייה או מלאכה), התשל"ב - 1972.
- 11.3. **אספקת המים** :
 - א. אספקת המים לרכבי כיבוי אש במפעל תהיה לא פחות מ- 2000 ליטר/דקה, אלא אם נקבע אחרת בסקר צורכי מים לכיבוי אש, אשר אושר על ידי שירותי הכבאות.
 - ב. בנוסף, יינתן מענה לאספקת המים הנדרשת למתקנים השונים במפעל על פי רמות הסיכון. התכנון

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- לאספקת מים למערכות כיבוי אוטומטיות יבוצע על פי הנחיות נציבות כבאות והצלה.
- ג. המפעל יבטיח כי אספקת המים תאפשר זמן לחימה באש של לפחות 60 דקות, מלבד מקרים בהם סקר הסיכונים מחייב אחרת.
- ד. אספקת המים למערכות הכיבוי האוטומטיות תתבסס על אספקה מרשת מים אמינה. בהעדר רשת מים אמינה יותקנו מאגר מים משלים ומשאבות להגברת לחץ בהתאם לצורך.
- ה. לצורך זה, "רשת מים אמינה" – מערכת מים תיחשב כמערכת מים אמינה, המקיימת את דרישות תקן N.F.P.A 24 בהתאם לסעיף 2.2 (במהדורת 1995):
- 1) קו אספקת המים העירוני יהיה בעל קוטר נומינלי של 6" לפחות.
 - 2) לא יהיה שימוש במקטיני לחץ ברשת המים לכיבוי, למעט מז"ח בהתאם לדרישות משרד בריאות.
 - 3) מדי המים יתאימו לתקן ישראלי: 1205/1 ויהיו בספיקה מתאימה למערכת המתזים.
 - 4) אפיון רשת המים – ספיקה ולחץ – יתאים לדרישות מערכת הכיבוי כפי שנקבעו על ידי מתכנן המערכת בהתאם לתקן ישראלי 1596.
 - 5) אפיון רשת המים ייקבע באמצעות בדיקות או שיטות אמינות אחרות כמוגדר בתקן הנ"ל. הספיקה והלחץ בבדיקה וכן הלחץ הסטטי יירשמו בתכניות מערכת כיבוי אש בצרוף גרף מים סטנדרטי.
 - 6) יותקן מגוף שליטה במערכת הכיבוי בקרבת המבנה.
- ו. ברזי 2" ספיקת המים לא תקטן מ – 300 ליטר/דקה בכל ברז, בפתיחת 2 ברזים באותה עת. בהתאם לתקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במפעלי תעשייה או מלאכה), התשל"ב - 1972.
- ז. כל ברז כיבוי/הידרנט חדש שיוותקן במפעל יהיה על פי תקן ישראלי 448. המרחק בין שני ברזי כיבוי בקוטר 3" יהיה בהתאם להוראת מכ"ר 529.
- ח. בכל הידרנט חדש, 3" ומעלה, יותקן בחלקו התחתון מיתקן שבירה למקרה של שבר ולמניעת נפילת לחץ.
- ט. יותקנו עמודי הגנה סביב ברזי הכיבוי הממוקמים בסמוך לדרכי מעבר כלי רכב, למקרה של פגיעה מכנית. אלא אם אושר אחרת על ידי שירותי הכבאות.
- י. יותקנו ברזי הסנקה ומגופי סגירה אזוריים, על פי חלוקה למחלקות.
- 12. עמדות כיבוי/ציוד כיבוי**
- 12.1. המפעל יוסיף עמדות כיבוי תקניות ו/או אמצעי כיבוי נפרדים על פי הנחיות ודרישות שירותי הכבאות.
- 12.2. כל עמדת כיבוי תקנית במפעל תכיל בכל עת את הציוד המפורט לעיל:
- א. ברז כיבוי 2" עם מצמד שטורץ.
 - ב. 2 זרנוקי כיבוי 2" באורך 15 מטר כל אחד + מזנק רב שימושי 2".
 - ג. 1 גלגלון 3/4" באורך 25 מטר המחובר לרשת המים עם מזנק קבוע.
 - ד. מטפה אחד מסוג אבקה יבשה 6 ק"ג או שווה ערך.
- 12.3. מספר העמדות ומיקומן יהיה כזה המאפשר גישה עם גלגלון כיבוי לכל מקום במבנה/אולם.
- 12.4. עמדות כיבוי תותקנה במקומות פנויים והגישה אליהן תהיה חופשית ונגישה בכל עת.
- 12.5. עמדות הכיבוי יכללו ציוד לחימה באש בלבד.
- 12.6. ציוד כיבוי האש הקבוע והמיטלטל יתוחזק וישמר תקין באופן שוטף. הציוד יעבור ביקורת תקופתית בהתאם לדרישות תקנים ישראליים, הוראות היצרן ו/או הנחיות מפקח כבאות ראשי.
- 13. ציוד כיבוי מיטלטל**
- 13.1. המטפים יתאימו לדרישות תקנים ישראליים על פי סוג המטפה.
 - 13.2. פריסת מטפי הכיבוי וכמותם, יהיו בהתאם לנדרש בתקן ישראלי 129 חלק 2.
 - 13.3. תחזוקת המטפים תבוצע על ידי מבקר שנתי או תחזוקאי מוסמך בלבד, בהתאם לתקן ישראלי 129 חלק 1.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

13.4. אישורי הביקורת יועמדו לרשות שירותי הכבאות ורשות הרישוי על פי דרישתם.

13.5. תחזוקת גלגלונים תבוצע לפי מפמ"כ 308.

13.6. תחזוקת זרנוקים תבוצע בהתאם לתקן ישראלי 365.

14. מערכות גילוי אש/עשן

14.1. ציוד מערכות גילוי אש ועשן והתקנתם יתאימו לתקן ישראלי 1220 (על כל חלקיו).

14.2. במבנים בהם נדרשת התקנת מערכת גילוי אש ועשן, נדרשת התקנת מערכות גם בלוחות החשמל מ- 63 A ומעלה. זאת בהתאם לתקן ישראלי 1220 חלק 3.

14.3. בלוחות חשמל מעל 63A, בהם נדרשת התקנת מערכת גילוי אש ועשן, נדרשת מערכת שתנתק את אספקת הזרם ללוח זה, כאשר מופעלת מערכת הגילוי באותו לוח.

14.4. מערכות גילוי אש ועשן תתחזקנה ותיבדקנה על ידי חברת תחזוקה בתו תקן, כמוגדר בתקן ישראלי 1220 (חלק 11 – מערכות גילוי אש - תחזוקה).

15. מערכות גילוי וכיבוי אוטומטי

15.1. תכנון, התקנה, בדיקה ותחזוקה של מערכות גילוי וכיבוי אוטומטי:

א. מערכות כיבוי אוטומטי במים (ספרינקלרים) יתוכננו ויותקנו בהתאמה מלאה לתקן ישראלי 1596 ובהשלמה לתקני NFPA 13. המערכות יבדקו ויתוחזקו על פי תקן ישראלי 1928.

ב. מערכות כיבוי אוטומטי בגז "נקי" (תחליפי הלון) - בהתאם לתקן NFPA 2001.

ג. מערכות כיבוי אוטומטי באירוסול – בהתאם לתקן ישראלי 5210.

ד. באותם מקומות בהם סקר הסיכונים דורש מערכות כיבוי אוטומטי מיוחדות (כגון - אבקה, הצפה או קצף), תותקנה המערכות בהתאם לתקני NFPA15, NFPA16 ו-NFPA17.

15.2. תותקנה מערכות גילוי וכיבוי אוטומטיות ללוחות חשמל של 100 אמפר ומעלה. זאת למעט לוח אשר מתקיימים לגביו כל התנאים הבאים:

א. לוח החשמל עומד בכל דרישות ת"י 1419.

ב. לוח החשמל ממוקם בחלל המוגן על ידי מערכת אוטומטית לכיבוי אש.

ג. בלוח החשמל קיימת מערכת אוטומטית לגילוי אש בהתאם לת"י 1220.

ד. מערכת גילוי האש מנתקת אוטומטית את הספקת הזרם ללוח זה כאשר היא מופעלת באותו לוח.

16. הדרכה ותרגול

16.1. צוותי החירום של המפעל יעברו הדרכה בכיבוי אש לפחות פעם בשנה.

16.2. המפעל יבצע תרגול לכיבוי אש על פי תרחיש לפחות פעם בשנה. התרחיש והתרגול יהיו בתאום עם "שירותי הכבאות".

16.3. המפעל יבצע סיור מודרך ותרגול נוהלי חבירה בזמן אירוע עם "שירותי הכבאות" לפחות פעם בשנה.

16.4. צוות החירום המפעלי יתורגל בטיפול באירוע נפיצים לפחות פעם בשנה, על פי נוהל החירום שבתיק המפעל.

16.5. המפעל יתעד את ביצוע ההדרכות במפעל, ישמור את התיעוד ויעמידו לעיון רשות הרישוי ושירותי הכבאות על פי דרישה.

16.6. כל עובדי המפעל יעברו הדרכה על אמצעי הכיבוי, נתיבי המילוט ופתחי החירום במחלקתם, אחת לשנה לפחות. כל עובד חדש יעבור הדרכה זו עם תחילת עבודתו במחלקה.

17. תנאים משלימים למפעל ביטחוני העוסק בנפיצים

17.1. בעל העסק יבטיח מניעת דליקות והתפתחותן ויקיים סידורי כבאות במתקני נפיצים ובקרבתם, על פי כל דין, תקנים ישראליים והוראות מכ"ר.

17.2. תוכנית האתר ("מפה מצבית", כהגדרתה במסמכי הבקשה לרישוי):

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- א. בעל העסק יחזיק תכניות לאתר הנפיצים בקנה מידה שאינו קטן מ- 1,000: 1. התכנית תוגש לשירותי הכבאות, לפי דרישה, ובמגבלות אבטחת מידע.
- ב. בתכנית יפורטו המרחקים בין מתקני הנפיצים ומהם אל:
- 1) מתקנים אחרים במפעל – מתקני חומ"ס ומתקנים מאוכלסים.
 - 2) גבולות המפעל.
 - 3) מסילות רכבת, כבישים ראשיים ציבוריים.
 - 4) קווי מתח חשמלי וקווי שירותים.
- ג. בתכנית יפורטו כל המתקנים הנמצאים בתחום מרחק ההפרדה לבניין מאוכלס.
- ד. התוכנית תכלול מפה טופוגרפית עם קווי מתאר, לפי דרישה.
- ה. לתכנית יצורף, כחלק ממנה, המידע הבא:
- 1) פירוט מעטפת הנפיצים, החומ"ס וחומרים אנרגטיים נוספים, בכל מתקן נפיצים, תוך ציון:
 - א) משקל נטו של החומר.
 - ב) קבוצת הסיכון וקבוצת ההתאמה.
 - ג) פיזור במתקן בחדרים או מפרצונים.
 - 2) סיכוני אש, דרכי מניעת אש בהתאם לאופי הסיכון, פירוט אמצעים וכח אדם נדרשים וקיימים.
 - 3) בתוכנית יסומנו המתקנים, סימול סיכון האש שלהם (בהתאם לטבלה המופיעה במוסף ב'), דרכי גישה, מיקום ברזי כיבוי אש ועמדות כיבוי, מערכת צינורות המים במקום ציון ברזי ניתוק / אספקת מים, מיקום מחסומים בשעת שריפה, מקומות מסתור וכדומה.
- 17.3. תכניות העסק ("תכניות העסק" במסגרת מסמכי בקשה לרישוי):**
- א. בעל העסק יחזיק לכל מתקן נפיצים תכנית עסק, על בסיס תכנית הבנייה, בקנה מידה 1:100.
- ב. בתוכנית יפורטו - פרטי המבנה, כולל חלוקת הקירות, דפנות אוורור, קירות עמידים, גגות מחיצות מגן, מתרסים, יציאות, גימור הריצוף, מערכות כיבוי אש, מערכות וציוד חשמלי ואוורור, מערכות סילוק פסולת נפיצים, מערכות הגנה מפני ברקים, מערכות הארקה, ציוד המשמש לתהליך, מבני סיוע וכן סוגי חומרי הבניה.
- 17.4. קירות וגגות מתקן הנפיצים יהיו עמידים בפני אש על פי תקן ישראלי 931 (עמידות אש של אלמנטי בנין).
- 17.5. מערכות כיבוי אוטומטיות בהתזה:**
- א. בעל העסק יתקין מערכת כיבוי אוטומטית בהתזה במתקן שיש בו פעילות מוגברת בנפיצים, לרבות ייצור, קבלה, משלוח, בחינה ופירוק, אלא אם אושר אחרת על ידי שירותי הכבאות, על בסיס סקר מקצועי לניתוח סיכוני אש.
- ב. המערכת תותקן בהתאמה מלאה לתקן ישראלי 1596 ובהשלמה ל- NFPA13, תתוחזק על פי ת"י 1928 על ידי חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות כיבוי במים.
- 17.6. מערכות הצפה:**
- א. בעל העסק יתקין, בהתאם לתוצאות סקר סיכוני האש, או על פי דרישת שירותי הכבאות, מערכת הצפה במשפכי הזנת אבקת נפיצים וכלי חיתוך לנפיצים.
- ב. המערכת תותקן בהתאם ל- NFPA13, NFPA15 ותקנים ישראליים מתאימים.
- ג. לחץ וספיקת המים במערכת ייקבעו על פי תקנים אלו וסקר הסיכונים.
- ד. מערכת ההצפה תתוחזק בהתאם לת"י 1928, על ידי חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות כיבוי במים.
- ה. יש להתקין במערכת התקן אוטומטי לפעולה מהירה של מערכת ההצפה, המופעל לפי עקרון קצב עליית טמפרטורה, מופעי אור, קרינה אולטרה-סגולה וכדומה.
- ו. יותקנו בקרים להפעלה ידנית כגיבוי.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

ז. יש למקם את התקני ההפעלה האוטומטית ביציאות ממבנים שבהם מטפלים בחומרי נפץ. עם זאת, ניתן למקם אותם גם בעמדת המפעיל, בתנאי שהדבר נבחן ונתמך בסקר המקצועי לניתוח הסיכונים.

ח. התקני פיזור מים (נחירים, מרססים, ראשי מתזים וכדומה) יותקנו באופן הבא:

1) כך שתובטח הרטבה מיידית של כל חלקי המכונה בעת הפעלת המערכת, על ידי התקנתם קרוב ככל הניתן לפני חומר הנפץ החשופים, ובכפוף לצורת פיזור המים. יש להתאים את התקני פיזור המים לחללים סגורים כאשר חומרי הנפץ נמצאים בתוך מכונה, תחת מכסים או מנדפים.

2) פיות ונחירי שטיפה, החשופים לאדים, גזים או אבקות, יהיו מוגנים על ידי כיפות לא מתכתיות המוחזקות מבפנים בעזרת קפיץ, כך שהפעלת לחץ בתוך הפיה תביא לשחרור מידי של הכיפה. הכיפה תהיה מחוברת לנחיר כדי למנוע את נפילתה לתוך הציוד במהלך ההצפה.

17.7. **תקינות לוח חשמל**, הנמצא במתקן נפיצים, תיבדק לפחות אחת לשלוש שנים בבדיקה תרמוגרפית, אלא אם בוצע סקר מקצועי למניעת הסיכונים ונמצא כי יש צורך בביצוע הבדיקה הנ"ל בתדירות גבוהה יותר.

17.8. **הוראות ונהלים מיוחדים לאירוע שריפה במתקן נפיצים:**

א. לכל מתקן נפיצים יוגדרו הוראות ונהלים לתגובה ומילוט של העובדים והכבאים באירוע שריפה, שמעורבים בו נפיצים. נהלים אלה ישולבו בהכשרת העובדים ויתורגלו כמפורט בהוראות אלה.

ב. בפרט ישולבו ההוראות הבאות:

1) אין לטפל באירוע שריפה שמעורבים בו נפיצים מקבוצות סיכון 1.1, 1.2, 1.5, 1.6, אלא אם הוגדר אחרת, במפורש, בנהלי המתקן. על העובדים להתפנות ולחלץ נפגעים מיידית, לאזור בטוח, תוך הפעלת מערכות הצפה ואזעקה.

2) באירוע שריפה שמעורבים בו נפיצים מקבוצת סיכון 1.3, יש להפעיל מיידית מערכות הצפה ואזעקה, להתפנות מהמתקן ולמקד מאמצים במניעת התפשטות האירוע למבנים שכנים.

3) ניתן לטפל בשריפה שמעורבים בה נפיצים מקבוצת סיכון 1.4, עד לכיבוי הסופי, תוך שמירת מרחק בטוח על פי הנהלים המיוחדים למתקן.

17.9. **שילוט:**

א. בעל העסק יתקין שילוט בולט על קירות המבנה ומחוץ לסוללות העפר (כאשר קיימות סוללות עפר), כך שיראה באופן ברור מדרכי הגישה למבנה. השילוט יכלול:

1) זיהוי חד משמעי של המתקן.

2) רמת סיכון האש במתקן הנפיצים, על ידי הסימול המתאים, כמפורט בטבלת הסמלים הישימים במוסף ב' לפרק זה.

3) קבוצות הסיכון הקיימות במתקן.

4) מגבלת מספר העובדים המותר ומגבלת כמות חומרי הנפץ המותרת.

ב. מטעמים של ביטחון המדינה, ניתן למקם בתוך המתקן את שילוט מגבלת מספר העובדים המותר ומגבלת כמות חומרי הנפץ המותרת.

17.10. במרחק של 15 מטר לפחות מכל מתקן נפיצים, לא יימצא כל חומר דליק, לרבות צמחיה, אריזות וציוד אחר. זאת למעט צמחיה לשמירה מפני סחף קרקע על סוללות העפר ובתנאי שגובה הצמחיה לא יעלה על 25 ס"מ והיא תטופל באופן שוטף למניעת התייבשותה.

17.11. בעל העסק יבטיח כי לא יעשן אדם, לא יבעיר אש, לא יעשה שימוש באש גלויה, לא יכניס כלי הצתה ולא יפעיל מקור חום אלא במרחק בטוח שיוגדר בהוראות הבטיחות ולא יפחת מ- 100 מטר ממתקן הנפיצים, למעט:

א. ביצוע פעולות תחזוקה תוך שימוש באש גלויה, על פי הרשאה ממנהל המפעל ובכפוף להוראות עבודה ובטיחות ייעודיות לפעילות זו.

ב. עישון באזור ייעודי שיוגדר לכך בלבד וישולט כ"אזור עישון".

18. תכנית בטיחות אש

18.1. לצורך עמידה בתנאים המפורטים בהוראה זו, יחזיק המפעל בתכנית בטיחות אש עדכנית. בתכנית זו יפורטו, בין השאר:

א. תכנית לתיקון ליקויים ופערים בעמידה בתנאים.

ב. תדירות ביקורות פנימיות.

ג. תוכנית הדרכה שנתית.

ד. מועדי ביצוע תרגולות לצוותי חירום.

18.2. עמידה בתכנית זו הנה תנאי ברישיון העסק, והיא תוצג לרשות הרישוי/נותן האישור לפי דרישה.

18.3. המפעל ידווח על התקדמות במימוש תכנית זו בדיווח התקופתי ועל פי דרישת רשות הרישוי/נותן האישור.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 1 - בדיקה תקופתית למתקני חשמל

סימוכין נציבות כבאות והצלה כב. 2010-3977 מתאריך 20 בספטמבר 2010

מסמך זה מציג דרישה לבדיקות מתקני חשמל בעסקים ובמבנים, ומעדכן את הנחיותינו הנוגעות למתקני חשמל הנמצאים במתקנים, המחזיקים חומרים מסוכנים. בשנה שמבוצעת בדיקה על ידי חשמלאי בודק ולא נמצאו ליקויים לא נדרשת תחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך. בשנה, בה המבנה מחובר לרשת החשמל על ידי חברת החשמל, לא נדרשת לבצע בדיקה על ידי חשמלאי בודק או תחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך. כמו כן, מצ"ב טופס תעודת בדיקת מתקן חשמלי עפ"י חוק החשמל, התשי"ד 1954 ותקנותיו. לתשומת לבכם: התעודה כוללת שני עמודים. הוראות אלו באות להוסיף על דרישות כל דין. רצ"ב טבלה המפרטת את תדירות הבדיקה של מתקני החשמל על ידי חשמלאי בודק וכן תדירויות התחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך.

תדירות בדיקת לחשמלאי בודק ותחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך

תדירות בדיקה על ידי חשמלאי בודק	תדירות תחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך	גורם מבצע
		מבנה או עסק
כל 5 שנים	כל שנה	חנות או עסק במרכז קניות מקורה בעלי שטחים ציבוריים סגורים משותפים לרבות קניונים (ללא תלות בשטח המבנה) הערה: סעיף זה לא יחול על חנות / עסק במקבץ חנויות בקומת קרקע של מבנה. לדוגמא: מתחם ביג אינו בקטגוריה זו.
-----	כל 5 שנים	מבנה או עסק בנוי / סגור עד 200 מ"ר (בודד)
-----	כל שנתיים	מבנה או עסק בנוי / סגור מ-200 מ"ר עד 500 מ"ר (בודד)
כל 5 שנים	כל שנה	מבנה או עסק מעל 500 מ"ר (בודד)
כל 5 שנים	3 שנים מיום הבדיקה האחרונה של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בודק	מתקן/מבנה מחזיק חומרים מסוכנים ובעל היתר רעלים בסיווג C
כל 5 שנים	שנתיים מיום הבדיקה האחרונה של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בודק	מתקן/מבנה מחזיק חומרים מסוכנים ובעל היתר רעלים בסיווג B
כל שנה		מתקן / מבנה מחזיק חומרים מסוכנים ובעל היתר רעלים בסיווג A
כל 5 שנים	שנתיים מיום הבדיקה האחרונה של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בודק	תחנת תדלוק
כל שנה		מתקן אחסון ומילוי גפ"מ כהגדרתו בהוראת מכ"ר 507
כל 5 שנים	שנתיים מיום הבדיקה האחרונה של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בודק	מחסן גפ"מ, כהגדרתו בהוראת מכ"ר 507, בקיבולת עד 8 טון
כל שנה		מחסן גפ"מ, כהגדרתו בהוראת מכ"ר 507, בקיבולת מעל 8 טון
כל 5 שנים	שנתיים מיום הבדיקה האחרונה של חשמלאי מוסמך או חשמלאי בודק	חניון למכליות גפ"מ, כהגדרתו בהוראת מכ"ר 507, בו חונות 4 מכליות לכל היותר
כל שנה		חניון מכליות גפ"מ, כהגדרתו בהוראת מכ"ר 507, בו חונות 5 מכליות או יותר
כל 5 שנים	לא נדרשת תחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך אלא על ידי מהנדס חשמל לפחות אחת לשנה	מבנה או מתקן (לרבות המאחסן חומ"ס) שמערכת החשמל בו עומדת בפיקוח ובדיקה באופן שוטף ע"י מהנדס חשמל

הערה כללית

בשנה שמבוצעת בדיקה על ידי חשמלאי בודק ולא נמצאו ליקויים לא נדרשת תחזוקה על ידי חשמלאי מוסמך. לגבי מתקנים / מבנים מחזיקי חומרים מסוכנים – היתר הרעלים וסיווגו ניתן ע"י המשרד להגנת הסביבה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

תעודת בדיקת מתקן חשמלי לצורך רישוי עסק או חידוש רישוי עסק מתקן החשמל למעט אביזרים וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל (על פי חוק החשמל תשי"ד 1954 ותקנותיו)

פרטי הזמנת העבודה:	
גודל החיבור :	_____
תאריך ההזמנה :	_____
מתח הספקה :	מתח נמוך מתח גבוה
המזמין :	_____
מספר לוחות משנה :	_____
חתימת המזמין :	_____
מספר מעגלים שנבדקו :	_____
כתובת המתקן :	_____
כוח :	_____ מאור
* תאור המתקן :	_____
גדלים מייצגים :	A A A
סוג מכשיר בדיקה :	_____
מספר סידורי :	_____
LT בלוח ראשי	_____
** נדרשת בדיקה תרמית / תרמוגרפית : כן _____ לא _____ במידה ולא – נימוקים : _____	

* יש לפרט את סוג המתקן ייעודו וסביבת המתקן (משולב בקניון , שטח פתוח וכו' ...).
** במידה ומחליט הבודק לא לדרוש בדיקה תרמית / תרמוגרפית יש לנמק מדוע !

הבודק:	
שם :	_____
מס' רישיון חשמל :	סוגו : חשמלאי _____
מס' רישיון בודק :	סוגו : חשמלאי בודק- _____
בהתאם לכך : הנני מאשר כי מתקן החשמל למעט אביזרים וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל , באתר המתואר לעיל נבדק ונמצא תקין ומתאים לדרישות חוק החשמל ותקנותיו ולתקנים הרלוונטיים במועד ביצוע בדיקה זו .	
תעודת הבדיקה נכונה למתכונת המתקן המתואר מעל ביום ובשעת הבדיקה.	
תאריך :	שעה : _____
חתימת הבודק :	_____

* תעודת בדיקה זאת תקיפה אך ורק בצירוף דוח בדיקת המתקן , ודוח הבדיקה התרמית / תרמוגרפית במידה ויש (ראה מעל) , כאשר הוא חתום על ידי בודק חשמל בעל רישיון חשמלאי בודק מתאים לגודל ולסוג מתקן החשמל אשר נבדק לפי תקנות החשמל .

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

הצהרת החשמלאי המתחזק את המתקן, אשר ביצע את התיקונים אשר נדרשו

הגדרת המתקן:	פרטי הזמנת העבודה:
* תאור המתקן:	המוזמין:
כתובת המתקן:	תאריך ההזמנה:
גודל החיבור:	מספר לוחות משנה:

רשימת הליקויים לתיקון:

1	
2	
3	
4	
5	

פרטי החשמלאי:

שם:	ת.ז.:
כתובת:	טלפון:
סוג הרישיון:	מס' הרישיון:
החברה:	טלפון:

הצהרה:

הריני/ו מצהיר/ים שבמתקן המתואר לעיל ובהמשך אישור זה בוצעו התיקונים אשר נדרשו על ידי הבודק _____, כפי שפורט במהלך הבדיקה ובדוח אשר סופק, וכל זאת על מנת שמתקן החשמל הנידון יעמוד בדרישות חוק החשמל תשי"ד - 1954 ותקנותיו.

הריני מצהיר שהעבודה בוצעה לפי כללי המקצוע והבטיחות הטובים, בהתאם להוראות חוק החשמל תשי"ד - 1954 ותקנותיו, בהתאם לכללים המקובלים, ושהחומרים אשר שימשו לתיקונים הינם חומרים תקינים.

הנני מצהיר כי לאחר סיום התיקונים הנדרשים הפעלתי את המתקן ותפקודית נבדקו המערכות אשר טופלו על ידי ונראו כמתפקדות באופן תקין ובטיחותי.

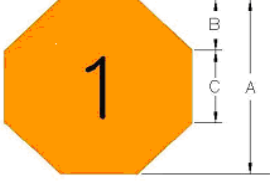
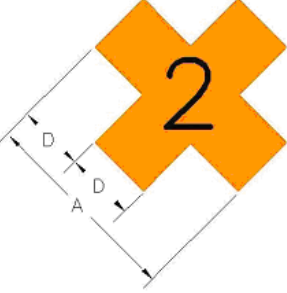
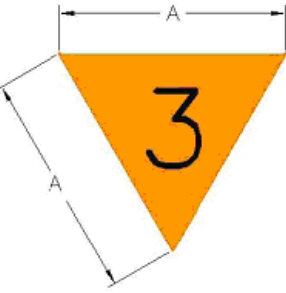

חתימה וחותמת החשמלאי המבצע: _____ תאריך: / / שעה - : _____

שם:

חתימה:

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

נספח 2: טבלת סמלים ישימים לרמות סיכון אש

סימול	רמת סיכון אש	קבוצת סיכון
	1	1.1 1.5
	2	1.2 1.6
	3	1.3
	4	1.4

Dimensions	Large Symbol		Small Symbol	
	inches	metric (mm)	inches	metric (mm)
A	24	610	12	305
B	7	178	3.5	89
C	10	254	5	127
D	8	203	4	102
Letters (height)	10	254	5	127
Letters (thickness)	2	51	1	25

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

פרק ח' - תנאים להבטחת מניעת סכנה לשלום הציבור, שוד והתפרצויות

1. חוקים ותקנות

ראה פרק א'. בפרט -

- 1.1. בעל העסק ימנע סכנה לשלום הציבור, שוד והתפרצויות עקב פעילות והיערכות המפעל.
- 1.2. בעל העסק יאפשר לנציג השר לביטחון פנים או לגורם מוסמך אחר מטעמו, לבחון את הערכות המפעל להשגת מטרה מס' 1 (א) (2) בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 (החוק).
- 1.3. בעל העסק יאפשר פיקוח אך ורק לנציגים אשר הוסמכו על ידי מנהל היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים.

2. הגדרות

- 2.1. ראה הגדרות פרקים א', ב', ג', ז', ט'.
- 2.2. "מנהל אבטחה" ("מב"ט" בפרקים אחרים במפרט זה) - הממונה על הביטחון במפעל.
- 2.3. "מפעלי מערכת הביטחון" – כהגדרתם בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים.
- 2.4. "נותן האישור" - נציג המשטרה אשר מונה על ידי השר לביטחון פנים.
- 2.5. "נציג השטח" - קצין רישוי ואבטחה של משטרת ישראל, אשר הונחה על ידי נותן האישור לפקח על המפעל, עבר הכשר ביטחוני כנדרש והוסמך על פי סעיף 29ט' לחוק על ידי מנהל היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים.
- 2.6. "תחנת המשטרה" - תחנת משטרה שבתחום אחריותה מצוי המפעל.

3. דרישות דווח ומסירת מידע

- תיק המפעל (ראה פירוט בפרק א') - נוהל החירום שבתיק המפעל, ברמת סיווג בלמ"ס עד שמור, יועבר למפקד תחנת המשטרה, מותנה בקיום הוראות פרק ט' במפרט זה (הוראות משהב"ט). זאת לרבות פירוט דרכי התקשרות, שטחי כינוס, פירוט דרכי גישה.
4. אירועי חומרים מסוכנים ונפיצים – ראה פרקים א', ג', ד', ז'.
 5. חניון:
 - 5.1. בעל המפעל יקצה מקומות חניה בהתאם לתכנית חניה והסדרי תנועה שאישר מהנדס תנועה.
 - 5.2. הסדרי תנועה וחנייה מחוץ לתחום המפעל יבוצעו על פי הוראות נותן האישור.
 6. אבטחה פיזית וחמושה: אבטחה פיזית תעשה עפ"י תנאי נותן האישור – ב"מפעלי מערכת הביטחון" – משהב"ט, ביתר המפעלים הביטחוניים – משטרת ישראל.
 7. כלי נשק, אחסון נשק ותחמושת - יש לפעול על פי תנאי נותן האישור – ב"מפעלי מערכת הביטחון" – משהב"ט, ביתר המפעלים הביטחוניים – משטרת ישראל.
 8. מטווחים – יש לפעול על פי תנאי משטרת ישראל, בהתאם לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה – 1995.
 9. הדרכה ותרגול
 - 9.1. מנהל המפעל ידריך את מפקד תחנת המשטרה, במגבלות אבטחת מידע הנדרשות, לצורך הכרת המפעל למקרה שיידרש טיפול באירוע.
 - 9.2. העובדים במפעל יקבלו הדרכה בנוגע להתנהגות במקרה של אירוע שוד, התפרצות ואירועי חירום אחרים.
 10. שטח כינוס, קשר ומערכות תקשורת
 - 10.1. בעל המפעל יודא קיום דרכי תקשורת וחבירה עם תחנת המשטרה בעת אירוע הדורש התערבותה.
 - 10.2. בעל העסק יקבע מקום כינוס כוחות אשר יכלול: הגדרת שטח כינוס, נקודת חפ"ק ומקום מפגש הכוחות, נקודות חיבור למערכת החשמל והטלפונים לנקודה זו.
 - 10.3. נקודת שטח הכינוס תדווח למפקד תחנת המשטרה.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

11. תנאים משלימים למפעל ביטחוני העוסק בנפיצים (כהגדרתו בפרקים א', ג' למפרט זה):

11.1. מסירת נפיצים תתבצע לאחר:

א. הצגת היתר קניה על פי כל דין.

ב. הצגת היתר הובלה על פי כל דין.

ג. המקבל והמוביל זוהו על פי תעודה שהציגו.

11.2. מקום אחסנת הנפיצים: ינקטו כל האמצעים הנדרשים לאבטחת מתקני הנפיצים מפני גניבה, שוד והתפרצות.

11.3. מערכת אזעקה:

א. במקום אחסנת הנפיצים תותקן מערכת אזעקה הכוללת רכזת וגלאים, שנבנתה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי 1337.

ב. המערכת תהיה מחוברת למוקד הביטחון של המפעל ולממונה הביטחון.

11.4. דיווח: בעת אירוע בנפיצים יימסר דיווח מיידי לנותן האישור של משטרת ישראל.

- בלמ"ס (ללא פרק ט') -

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

פרק ט' - תנאים למטרת שמירה על ביטחון המדינה

פרק זה הושמט במתכוון עקב סיווג ביטחוני

את קובץ המקורי ניתן לראות במשרדי היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים

פרק י': תנאים לשינוע חומרים מסוכנים במפעל ביטחוני

1. חוקים תקנות והנחיות

- 1.1.1. פקודת התעבורה, התשכ"א – 1961.
- 1.1.2. תקנות התעבורה, התשכ"א – 1961.
- 1.1.3. **חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997** (להלן – **החוק**, לעניין פרק זה), בא להגביר את הבטיחות בהפעלת רכב מסחרי למתן שירותי הובלה.
החוק כולל: הגדרת מטרת החוק, פרשנות, הסדרת שירות הובלה, שטר מטען, פיקוח, שירות הובלה לישראל וממנה, עבירות ועונשין, הוראות שונות.
החוק מפרש ומגדיר את המונחים המופיעים במפרט זה: מוביל, רישיון מוביל, שירות הובלה, שטר מטען, רכב מסחרי, משקל כללי מותר וחומר מסוכן.
- 1.1.4. **תקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001** (להלן – **התקנות**, לעניין פרק זה), נועדו להבהיר ולפרט את חוק שירותי הובלה ואושרו על ידי ועדת הכלכלה של הכנסת.
התקנות כוללות: הגדרות, מתן רישיון מוביל לפי סוגי רישיון מוביל, הובלת חומר מסוכן, שטר מטען ותעודות מטען, הכשרה והדרכה, הסמכה, הוראות שונות וכן - תנאים המחייבים את בעל רישיון המוביל ואת המועסקים על ידו או מטעמו בשירות הובלה, לרבות בנהיגה, בטעינה, בפריקה ובמתן טיפול לרכב המסחרי ולמטען שבו.
- 1.1.5. המפקח מוציא בהתאם להוראות החוק, לבעל רכב מסחרי, רישיון מוביל עבור כל רכב מסחרי שבו הוא נותן שירות הובלה, רישיון המוביל ניתן לפי סוג המטען המוביל ולפי סוג הרכב המוביל אותו.
- 1.1.6. במפרט זה מוגדרים התנאים והדרישות להובלת חומר מסוכן (לרבות נפיצים), לקבלת רישיון מוביל, חובות בעל רישיון מוביל ותנאים לביטול הרישיון.

2. הגדרות

2.1. תפקידי ונציגי אגף מטענים ומל"ח

- א. **"אגף מטענים ומל"ח"** - אגף מקצועי במשרד התחבורה – מינהל יבשה, מופקד על חוק ותקנות שירותי הובלה, שבאו "להגביר את הבטיחות בהפעלת רכב מסחרי ובמתן שירות הובלה, ולהגן על הצרכן ועל איכות הסביבה".
- ב. **"מנהל אגף מטענים ומל"ח של משרד התחבורה"**, **"המפקח"** – אחראי מתוקף "חיקוק אחר" ומשמש גם כנציג מקצועי במליאת היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, לשם טיפול מקצועי בנושאים על פי התחום המקצועי שבאחריותו. (לצורך זה – מנהל האגף או סגנו).
- ג. **"נציג שטח לנושא שינוע חומ"ס"** - פקח אגף מטענים ומל"ח, אשר מונה על ידי מנהל אגף מטענים ומל"ח, קיבל הכשר ביטחוני בהתאם לדרישות מלמ"ב ועל בסיס אלו קיבל הסמכה מרשות הרישוי לבדיקת קיום תנאים במפעל ביטחוני.
- 2.2. **"אד"ר"** – האמנה האירופית להובלת חומרים מסוכנים בכבישים (ADR) שעותק שלה מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל-אביב ובחיפה, ובמרכז המידע.
- 2.3. **"אחראי על הניהול המקצועי"** – מי שהמפקח הסמיכו לפי תקנה.
- 2.4. **"בודק קרינה מוסמך"** – כהגדרתו בתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג-1992 (להלן – תקנות הבטיחות).
- 2.5. **"אחראי על בטיחות הובלה של חומרים מסוכנים"** – כהגדרתו בפרק 3 תקנה 12 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001 וכמפורט לעיל.
- 2.6. **"הובלה בשכר"** – שירות הובלה הנעשה בתמורה.
- 2.7. **"הובלת חומר מסוכן"** – הובלת חומר מסוכן ברכב מסחרי בין בהובלה עצמית ובין בהובלה בשכר.
- 2.8. **"הובלה כללית"** – כל הובלה למעט הובלת חומרים מסוכנים.
- 2.9. **"הובלה עצמית"** – שירות הובלה הנעשה שלא בתמורה לצרכיו של המוביל ברכב מסחרי שבבעלותו או בשליטתו.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 2.10. "הוראות איקא"ו" - הוראות טכניות להובלה אווירית של חומר מסוכן (Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air), שפרסם ארגון התעופה האזרחית הבין-לאומי (International Civil Aviation Organization - ICAO). המפרט כולל דרישות לגבי השינוע, האריזה והסימון של חומרים ופריטים מסוכנים, וכן דרישות לבניה ובחינה של האריזות ונהלי משלוח. המפרט מתואם עם הספר הכתום, עם השינויים המתבקשים בתחום ההובלה האווירית.
- 2.11. "הספר הכתום" - (ORANGE BOOK) - הנוסח המעודכן של ספר ההמלצות להובלת חומרים מסוכנים שהגדירה ככאלה ועדת המומחים של האו"ם להובלת מטענים של חומרים מסוכנים (UNITED NATIONS COMMITTEE OF EXPERTS ON THE TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS), שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל-אביב ובחיפה ובמרכז המידע.
- 2.12. "הקודקס של אימ"ו" - הקודקס הבינלאומי הימי למטענים מסוכנים שפרסם אימ"ו (I.M.D.G. CODE).
- 2.13. "חבילה שגרתית" - כהגדרתה ב-ST-I.
- 2.14. "חומר מסוכן" - כהגדרתו בחוק, שהוא חומר מן החומרים המפורטים בספר הכתום ובהתאם להוראותיו ולמעט פסולת רגילה כהגדרתה בתקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז-1997, לרבות נפיצים. הערה - תחולת "חומר מסוכן" לפי חוק שירותי הובלה - החוק, לעניין פרק זה, רחבה יותר מתחולת "חומר מסוכן" לפי חוק החומרים המסוכנים.
- 2.15. "חומר רדיואקטיבי" - כהגדרתו בספר הכתום.
- 2.16. "מוסר מטען" - מי שבידו השליטה או החזקה במטען לפני העמסתו.
- 2.17. "מספר או"ס" - (U.N. NUMBER) - מספר בן ארבע ספרות לזיהוי חומר מסוכן או קבוצת חומרים מסוכנים, כפי שנקבע בספר הכתום.
- 2.18. "קבוצת סיווג" - קבוצת אחת מתוך 9 קבוצות של חומרים מסוכנים המסווגים לפי הספר הכתום לפי הסיכון שלהם או הסיכון השולט מתוך כמה סיכונים הגלומים בהם.
- 2.19. "קוד חירום" - קוד המורכב מספרות ואותיות המפרט את הפעולות שיש לנקוט בעת אירוע חומר מסוכן וכלול ברשימת ההובלה המאושרת (APPROVED CARRIAGE LIST) של הועדה לבריאות ולבטיחות (HEALTH AND SAFETY COMMISSION) של ממשלת בריטניה, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל-אביב ובחיפה ובמרכז המידע.
- 2.20. "רי"ד" - הוראות להובלה בין-לאומית של חומר מסוכן ברכבת, הכוללות דרישות מינימום לגבי השינוע, האריזה והסימון של חומרים ופריטים מסוכנים, וכן דרישות לבניה ובחינה של האריזות ונהלי משלוח. (Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail - RID). ההוראות מהוות נספח לאמנה, והן מתואמות עם הספר הכתום, עם השינויים הדרושים בתחום ההובלה היבשתית ברכבת.
- 2.21. "תקנות בין לאומיות" - הוראות הקודקס של אימ"ו, הוראות איקא"ו, הוראות אד"ר, הוראות רי"ד והמלצות הספר הכתום.
- 2.22. "ST-I" - תקנות הבטיחות להובלת חומרים רדיואקטיביים (REGULATIONS FOR THE TRANSPORT OF RADIOACTIVE MATERIALS 1996 EDITION IAEA SAFETY STANDARDS SERIES NO. ST-I) שפרסמה הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, כנוסחן המעודכן ושעותק שלהן מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל-אביב ובחיפה ובמשרד הועדה לאנרגיה אטומית בתל-אביב ובמשרד הממונה על הקרינה הסביבתית במשרד לאיכות הסביבה.

3. חובות בעל רישיון מוביל

- 3.1. עמידה בתנאים שנקבעו בחוק שירותי הובלה ובתקנות.
- 3.2. שמירה על הבטיחות במתן שירות הובלה, ומניעת נזק שיש בו כדי לסכן את הציבור או לפגוע בבטיחותו.
- 3.3. הובלת מטען בבטחה תוך הקפדה על ריתום וקשירת מטענים בהתאם להנחיות מקצועיות מעודכנות של משרד התחבורה.
- 3.4. לא יסרב בעל רישיון מוביל לתת שירות הובלה לזולת על פי הרישיון מטעם בלתי סביר.
- 3.5. איסור העברת רישיון מוביל לאדם אחר או לגבי רכב מסחרי אחר.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 3.6. במידה ונעברה עבירה בידי תאגיד, האחריות מוטלת על המנהל הכללי וכל מי שאחראי על פעילות התאגיד לעניין הובלת מטען, אלא אם כן הוכח כי העבירה נעברה בלא ידיעתם וכי ננקטו אמצעים סבירים למנוע את העבירה.
- 3.7. מתן אפשרות לשוטר או לפקח לבצע את הוראות החוק, בכל עת סבירה, בכל מקום שבו ניתן שירות הובלה או חניית הרכב.
- 3.8. חובת החזקת שטר מטען, כפי שנקבע בתקנות, שהינו הסכם הובלה בכתב בין מזמין שירות הובלה לבין המוביל. בשטר המטען ייקבע היקף אחריות המוביל והיקף הביטוח מפני נזקים או אבדן.
- 3.9. המצאות ציוד בטיחות, בהתאם לדרישות סוגי רישיון המוביל, בכל כלי רכב.
- 3.10. המצאות אישור ממעבדה מוסמכת, לגבי מיכלית או רכב שמוותקן עליו מיכל להובלת חומר מסוכן, כי הרכב כשיר להובלת חומר מסוכן מהסוג המפורט בבקשה.
- 3.11. תצהיר תקף של קצין בטיחות בתעבורה, כי הוא עומד לרשות המבקש במתן שירותי פיקוח.
- 3.12. המצאות רישיון מוביל תקף, הכולל את סוג הרישיון, שם המוביל, כתובתו, מספר רישיון מוביל, מספר רישוי הרכב, סוג המטען שהותר ותנאים נוספים להבטחת בטיחות הובלה.
- 3.13. יחזיר למפקח את האישור לרכב אשר ניתן בעת הנפקת רישיון המוביל, כאשר פקע תוקף רישיון הרכב או רישיון המוביל, במידה ויצא הרכב מכלל שימוש, שונה מבנה הרכב או "ייעודו", וכן כאשר הועברה הבעלות בו.

4. תנאים לקבלת רישיון מוביל

- 4.1. תושב ישראל, ואם הוא תאגיד – הוא רשום בישראל.
- 4.2. מסירת כל פרט למפקח בדבר סוגי הרכב המסחרי שברשותו של מבקש הרישיון וכל פרט אחר הדרוש כדי להחליט בבקשה.
- 4.3. סיום קורס הכשרה, לפי תכנית שאישר המפקח.
- 4.4. לרשותו מקום למתן שירות הובלה, לרבות מקום מתאים לחניית רכב מסחרי, להנחת דעתו של המפקח, מבחינת מיקומו, סדרי התנועה, הכניסה אליו והיציאה ממנו.
- 4.5. לרשותו קצין בטיחות או שירותי משרד קציני בטיחות, במשמעותו בתקנות התעבורה.
- 4.6. דרישות נוספות לפי סוג רישיון המוביל, בהובלת חומרים מסוכנים שונים, וכן מקבוצת סיווג 7 – חומרים רדיואקטיביים.

5. תנאים לביטול רישיון מוביל

- רשאי המפקח לבטל רישיון מוביל, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו, כאשר:
- 5.1. קיבל אדם רישיון לפי חוק זה במרמה.
- 5.2. הורשע מבקש רישיון מוביל, וטרם חלפו שנתיים מיום ההרשעה, בהתחשב באופי העבירה ובחומרתה. ביטול רישיון המוביל או התלייתו מוגבלת לתקופה שלא תעלה על 180 יום.
- 5.3. לא קיים אדם תנאי מהותי מתנאי הרישיון, או גרם בהובלת המטען נזק שהיה בו כדי לסכן את הציבור או לפגוע בבטיחותו.
- 5.4. סירוב לתת שירות הובלה לזולת על פי הרישיון שבידו, למעט מטעם בלתי סביר.

6. חובות בהובלת חומר מסוכן

- 6.1. עמידה בכל הדרישות והתנאים, שנקבעו בחוק ובתקנות שירות הובלה, לקבלת רישיון מוביל ושמירה על תקפותו.
- 6.2. קיום הוראות באשר לטעינתו ופריקתו של המטען, ליווי של רכב אחר, קביעת מסלול נסיעה, שעות הובלה והוראות לגבי חנייתו.
- 6.3. התקנת מכשיר איכון ולחצן מצוקה בהתאם לקביעת המפקח עם חיבור למוקד מאויש בכל שעות הפעילות של הרכב ושבזו יופיעו פריטי הרכב, סוג המטען וביכולת המוקד להפנות בעת אירוע חרום את כוחות החירום (מכבי אש, משטרה, מד"א) וכן העברת מידע למוקד החירום והמבצעים של המשרד להגנת הסביבה 6911*.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

בחידוש רישיון מוביל יש לעדכן את מנהל אגף מטענים ומל"ח של משרד התחבורה על סוג מכשירי האיכון ולחצן המצוקה וכן פרטי המוקד.

- 6.4. הובלת חומר מסוכן תהיה ברכב מסחרי בלבד, שגילו אינו עולה על 15 שנים.
- 6.5. בדיקת קרינה תקופתית, בהובלת חומרים רדיואקטיביים, על ידי בודק מוסמך, שבדק את הרכב ואת ציודו.
- 6.6. היתר לנהג להובלת חומר מסוכן, אישור בר תוקף לרכב והובלה על פי שטר מטען או תעודת מטען לחומרים מסוכנים.
- 6.7. הרכב יהיה מצויד במכשירים ובאביזרים תקינים, המוכנים להפעלה מיידית לכיבוי שריפות ולמניעת אסונות, בציוד עזרה ראשונה ובציוד מגן אישי לנהג.
- 6.8. המצאת שטר מטען להובלת חומר מסוכן, שבו מופיעים מלוא הפרטים הנדרשים, וכן כרטיס בטיחות עם כל המידע הנחוץ להובלתו הבטוחה של החומר.
- 6.9. הפרדת חומרים מסוכנים כנדרש בתקנות שרותי הובלה, התשס"א-2001, וכן בהתאם להוראות המדריך להפרדה בשינוע, שפרסמו המפקח והמוסד לבטיחות ולגהות, ובהתאם להוראות הספר הכתום והתקנות הבינלאומיות.
- 6.10. סימון רכב המוביל חומר מסוכן, עם מספר האום וקוד פעולת חירום. עמידה בהוראות המיוחדים שפורסמו להובלת חומ"ס.
- 6.11. חניית רכב המוביל חומר מסוכן במרחק מינימלי של 400 מטרים מבניין מגורים או ממבנה ציבורי, אלא לצורך פריקה או טעינה של החומר המסוכן לבנין או למבנה האמורים.
- 6.12. עמידה בהוראות לעניין רכב שמטענו פורק, נשטף וטוהר משאריות.
- 6.13. דווח למפקח על תאונות ברכב המוביל חומרים מסוכנים, בתוך 48 שעות מעת האירוע, לפי טופס מיוחד.
- 6.14. בעל רישיון המוביל יפעל בהתאם לדרישות העדכניות של אגף הרכב ושרותי תחזוקה במשרד התחבורה למערכות אוטומטיביות בטיחותיות ולמניעת זיהום אוויר.

7. תפקידיו של אחראי בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים במפעל

- 7.1. יבדוק ויוודא ביצוע ההוראות וקיום האמצעים לשינוע כפי שנקבעו על ידי המפעל המשלח.
- 7.2. יאשר בחתימתו השלמת ההעמסה כנדרש, לאחר שבדק את יציבות המטען, קשירתו וכיסויו.
- 7.3. יקפיד כי כל הובלת חומרים מסוכנים תבוצע על ידי בעל רישיון להובלת חומרים מסוכנים.
- 7.4. ישתתף בטיפול בתקלות ובאירוע חירום בעת השינוע.
- 7.5. יבטיח המצאות תעודת משלוח, כרטיס בטיחות לחומר המשונע וטופס שטר המטען, כנדרש בתקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001 וכמוגדר בספר הכתום.
- 7.6. יאשר בחתימתו על גבי שטר המטען את ביצוע השינוע לאחר שבדק ומצא כי מתקיימות כל הוראות השינוע כנדרש.

8. הוראות מיוחדות לשינוע

- 8.1. בעל העסק לא יבצע ולא יאפשר שינוע של חומר מסוכן במפעל ומחוץ למפעל, ביום או בלילה, לרבות העמסה ופריקה, אלא -
 - א. בידי עוסקים ובעלי תפקידים שיש להם הרשאה מבעל העסק והיתרים ורישיונות כנדרש על פי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997 ועל פי פקודת התעבורה (נוסח חדש).
 - ב. בכלי רכב (לרבות כל אמצעי שינוע) שהוא בעל היתרים ורישיונות כנדרש על פי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997 ועל פי פקודת התעבורה (נוסח חדש) ומקיים את הוראות תקנות התעבורה, התשכ"א – 1961 ואשר -
 - 1) נבדק ע"י בעל הסמכה לניהול מקצועי של מפעל לשרותי תחזוקת רכב בתחום המכונאות או קצין בטיחות בתעבורה ונמצא תקין בהתאם להוראות היצרן.
 - 2) נבדק ונמצא מתודלק ונקי, לרבות תא הנהג.
 - 3) מצויד בציוד עזרה ראשונה, ציוד אזהרה, מחזירי אור, פסים זוהרים, משולש זוהר ושני מטפי כיבוי

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- אש תקינים ונגישים של 6 ק"ג, האחד בתא הנהג והשני בקדמת תא המטען, מחוצה לו.
- 4) מצויד בציוד מיגון נוסף, לפי הוראות ממונה הבטיחות בהתאם לסוג החומר המשוּנע.
- 5) סומן ושולט בהתאם לתוספת הרביעית של תקנות שרותי הובלה, התשס"א-2001 ותקן ישראלי 2713.
- ג. לא תהיה חריגה מכושר הנשיאה המאושר של כלי הרכב או אמצעי השינוע.
- ד. באריזות העומדות בדרישות תקנות שרותי הובלה ותקן ישראלי 2302.
- 8.2. בעל העסק ישלוח בתנועת המטען מחוץ למפעל עד מסירתו למקבל. בפרט, השינוע -
- א. יבוצע במועד שתואם מראש בין המפעל השולח לגורם המקבל.
- ב. יבוצע בידיעת ממונה הביטחון וממונה הבטיחות במפעל ועל פי הוראות שיקבעו על ידם.
- ג. ינוהל על ידי אחראי למהלך השינוע שקבע בעל העסק, על פי הוראות ביטחון ובטיחות שניתנו לו קודם לשינוע, לרבות טיפול בתקלות, אירוע חירום וכל חריגה במהלך השינוע.
- ד. יבוצע אך ורק במסלולי תנועה אשר נקבעו מראש, תוך שמירת מרחק מרבי מריכוזי אוכלוסיה וחומרים מסוכנים. כל חריגה מהמתוכנן תדווח מיידית לממונה הבטיחות וממונה הביטחון של המפעל השולח.
- 8.3. כל אירוע של נפילת מטען, תקלה, תאונה או שריפה, ייחקר על ידי המפעל. סיכום החקירה יועבר למפקח ויוצג לרשות הרישוי על פי דרישה.
- 8.4. הובלת מטענים תבוצע בהתאם להנחיות המקצועיות להובלת מטענים שיצאו מאגף מטענים של משרד התחבורה בשיתוף מכון התקנים הישראלי ופורסמו באינטרנט.

9. הוראות מיוחדות לשינוע נפיצים:

9.1. בעל העסק יבטיח קיום ההוראות הבאות:

- א. קיום הוראות הספר הכתום לשינוע על פי קבוצות הסיכון והתאמה.
- ב. הובלת נפיצים בתא נפרד.
- ג. הובלת פסולת נפיצים בנפרד מנפיצים אחרים.
- ד. הפרדת נפיצים בשינוע מכל אפסניה אחרת מכל סוג שהוא, למעט ציוד הכרחי לתקינות הרכב ובטיחות השינוע, אשר יאוחסן בנפרד מהמטען.
- ה. הגנה על נפיצים הרגישים ליזימה על ידי קרינה אלקטרומגנטית או פריקה אלקטרו סטטית, מפני יזימה כזו, באריזה מקורית של היצרן או בכלי קיבול נאות אחר כחוק.
- ו. לא ישוּנעו נפיצים אשר חסרים בהם רכיבים בטיחותיים אשר תוכננו למניעת יזום מכני או אלקטרוני לא רצוני.
- ז. לא ייסעו בני אדם בכלי רכב המוביל נפיצים, זולת הנהג ובעל תפקיד אחד, אשר ישב עמו בתא הנהג.
- ח. מרחקי שינוע בין כלי רכב המובילים נפיצים: 80 מטר לפחות.
- ט. איסור על תדלוק רכב בעת שינוע נפיצים.
- י. רכב נושא נפיצים לא יחנה, גם לא לזמן קצר, לרבות המתנה לפריקה או החלפת נהגים, אלא באתר חניה מתאים להעמסה ופריקה של נפיצים.
- יא. אין לבצע גרירת רכב נושא נפיצים או גרירה על ידי רכב נושא נפיצים.
- יב. אין לבצע תיקון ברכב נושא נפיצים, למעט טיפול דרך הכרחי להמשך הנסיעה שאינו מסכן את המטען ואת הסביבה. בפרט, ניתן לבצע החלפת גלגל בלתי תקין באמצעות מגבה בעל כושר הרמה מתאים למשקל הרכב העמוס, כאשר הרכב עצור במעצורי יד ובסדי עצירה תחת אופני הרכב.
- יג. בעת היוצרות מצב המסכן את המטען, לרבות: מזג אוויר סוער, תקלה, תאונה או שריפה -
- (1) יורחק רכב מוביל נפיצים למרחק 600 מטר לפחות מריכוז בני אדם.
- (2) במידה ולא ניתן להרחיק את הרכב, יפעל האחראי למהלך השינוע להרחקת בני האדם.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

3) האחראי למהלך השינוע יפעל על פי ההוראות למצב זה וידווח מיידית לבעל העסק.

ד. בעת נפילת מטען מהרכב, יוודא האחראי למהלך השינוע הרחוקת כל אדם ורכב, לרבות הרכב המוביל, למרחק של 100 מטר מהמטען, יסמן אותו ויודיע מייד למשטרת ישראל, לבעל העסק ולמוקד החירום. הטיפול במטען שנפל יבוצע על ידי המפעל השולח, באמצעות עובדים בעלי הרשאה לכך.

9.2. העמסה או פריקה תבוצע על פי ההוראות הבאות -

א. לאחר שפעולת מנוע הרכב הופסקה לחלוטין, למעט פעולה הכרחית לצורך אספקת כוח למתקן המשמש לשינוע המטען וכאשר גזי הפליטה אינם מופנים כלפי הנפצים או אל חומר דליק אחר.

ב. הרכב חונה באופן מאובטח באמצעות בלמי הרכב ומשולשי בלימה, ברכב המחויב לכך על פי תקנות התעבורה.

ג. לאחר שנבדקה התאמת המטען לרשום בתעודת המשלוח.

ד. באתר חנייה לרכב מוביל נפצים או אתר אשר יועד לכך בקרבת מתקן נפצים.

ה. על פי הוראות בטיחות ייעודיות למטען המיועד, אשר הוגדרו ואושרו על ידי בעל העסק, ובאמצעים שנקבעו לכך בהוראות אלה. בפרט, אין להשתמש להעמסה ופריקה בכלים ובאביזרים העלולים ליצור ניצוצות.

ו. באריזות, מארזים, וכלי קיבול –

1) מתאימים להובלת סוג הנפצים, לרכב המוביל ולאמצעי ההעמסה או הפריקה.

2) תקינים.

3) כאשר כל אריזה הנכללת במארז תתאים לשינוע גם כאריזה נפרדת.

ז. ארגון המטען :

1) ברכב בעל דפנות :

א) בשכבה אחת בלבד על הרכב.

ב) דפנות הרכב, יכסו את מלוא גובה המטען כולל הגבהה. לא יתאפשר מעבר חלקי מטען בין מרווחי הדפנות. כאשר המטען ארוז באריזה שלמה או קשיחה, יכסו דפנות הרכב לפחות 2/3 מגובה המטען.

ג) המטען יכוסה ויקשר לרכב בחוזקה באמצעות אמצעי קשירה וכיסוי מחומר בעל חוזק מתאים, בלתי מתלקח ואנטיסטאטי.

2) במכולה, תובטח מניעת טלטול ותזוזות האריזות בתוכה בשעת ההובלה.

ח. במקרה וכתוצאה מתקלה ברכב עמוס נפצים, נדרש להעביר את הנפצים לרכב חלופי, באתר שלא הוגדר לכך מראש, יבוצע הפריקה וההעמסה על פי הוראות בטיחות ייעודיות, לאחר אישור מנהל המפעל ובנוכחות אחראי בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים.

9.3. אתר חניה לרכב מוביל נפצים

א. אתר חניה לרכב מוביל נפצים יעמוד בדרישות ממתקן אחסון נפצים עילי, וכן יתקיימו בו-

1) סימון ושילוט ברור של גבולותיו, אופן החנייה, נתיבי כניסה ויציאה ומגבלות כמות הנפצים ומספר אנשים באתר.

2) אבטחת הרכב על פי הוראות ממונה הביטחון.

3) סידורי מניעת דליקות לרבות ציוד כיבוי וניקיון האתר וסביבתו מכל חומר מתלקח במרחק של 15 מטר לפחות.

4) משטח חניה בטוח וישר.

ב. אין לבצע באתר החניה תיקונים או פעולות תחזוקה ברכב, למעט בדיקות שגרתיות ברכב והחלפת גלגל בלתי תקין.

נספח: פיקוח בשינוע חומרים מסוכנים.

1. עקרונות ויעדים

- 1.1.1. אכיפת חוק שירותי הובלה ותקנות שירותי הובלה, להגברת הבטיחות בהפעלת רכב מסחרי ובמתן שירות הובלה, תוך הגנה על הצרכן ועל איכות הסביבה.
- 1.1.2. פיקוח אכיפה, הנחייה והדרכת כל הגורמים העוסקים בהובלה יבשתית, והכשרה מקצועית על פי חוק שירותי הובלה, ובכללם: מובילים, אחראים על הניהול המקצועי, אחראים על בטיחות הובלה של חומרים מסוכנים ומוסדות לימודים שאושרו על ידי הרשות.
- 1.1.3. בדיקת רישיונות מוביל בכל עת סבירה, ובכל מקום שבו ניתן שירות הובלה או חניית הרכב. אימות מסמכים, ובכללם שטר מטען ותעודת מטען, כרטיס בטיחות וכו'.
- 1.1.4. אימות התנאים לעניין קבלת רישיון מוביל, לפי סוגי רישיון מוביל, בין בהובלה עצמית ובין בהובלה בשכר.
- 1.1.5. בדיקת מקום למתן שירות הובלה, לרבות מקום מתאים לחניית רכב מסחרי, מבחינת מיקומו, סדרי התנועה, הכניסה אליו והיציאה ממנו.
- 1.1.6. בדיקות התאמת הרכב להובלת חומרים מסוכנים, לפי סוג החומרים המובילים. בדיקת ציוד לכיבוי שריפות וכן ציוד מגן אישי לנהג. הבדיקות יערכו בחינוכי החברות וכן במבצעים עם גורמי אכיפת החוק בכל מקום נדרש.
- 1.1.7. בדיקת היתר בר תוקף בהובלת חומר מסוכן מסוג רדיואקטיבי אישור בודק קרינה מוסמך, ובהתאם לצורך אישור שנתן לו מנהל הועדה לאנרגיה אטומית.
- 1.1.8. אימות הפרטים על הרכב בהתאם למופיע ברישיונות הרכב וסוג המטענים המובילים בהם, וכן את בעלי התפקידים העומדים לרשות המוביל, ובהם המנהלים, קצין הבטיחות, האחראי על הניהול המקצועי והאחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, לפי העניין.
- 1.1.9. בדיקת סוגי רישיון המוביל לפי מאפייני ההובלה, כפי שנקבע בתקנות שירותי הובלה.
- 1.1.10. בדיקת תוקפו של רישיון המוביל, שינוי ייעודו או מבנהו.
- 1.1.11. בדיקת הפרטים המלאים לשטר מטען להובלת חומר מסוכן וכרטיס בטיחות.
- 1.1.12. בדיקת הפרדת חומרים מסוכנים בהתאם להוראות המדריך שפרסמו המפקח והמוסד לבטיחות ולגהות.
- 1.1.13. פיקוח ובקרה על המוסדות להכשרה מקצועית, בקורסים ובנושאים בעניין החוק ותקנות שירותי הובלה, (במידה וישנם).
- 1.1.14. העברת נתונים למפקח והכנת תיקי חקירות.

2. סמכויות המפקח

- 2.1. רשאי לדרוש ממבקש רישיון מוביל למסור לו פרטים בדבר סוגי הרכב המסחרי שברשותו, סוגי המטען שברצונו להוביל וכל פרט אחר הדרוש למפקח כדי להחליט בבקשה.
- 2.2. רשאי לדרוש עמידה בתנאי רישיון מוביל, כפי שנקבע בתקנות, ובהם הכשרות מתאימות, הדרכות תקופתיות, בדיקה רפואית תקופתית במועדים ובהיקף כקבוע בתקנות, והכשרה מיוחדת ממובילי חומרים מסוכנים.
- 2.3. רשאי להסמיך אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, אחראי על הניהול המקצועי או קצין בטיחות, אם התקיימו בהם התנאים הדרושים למילוי התפקידים כפי שנקבע בתקנות.
- 2.4. רשאי להפסיק זמנית את תקיפות רישיון המוביל, במידה והוכח ניגוד מהותי של תנאי הרישיון, לרבות סגירת מקום שבו ניתן השירות.
- 2.5. אישור תוכניות קורסים לעניין רישיון מוביל, לאחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, להובלת חומרים רדיואקטיביים והשתלמויות שונות.
- 2.6. מתן היתר לנהג להוביל חומר מסוכן, לאחר עמידה בתנאים, רשאי להתלות או לבטל היתר בנסיבות מסוימות.

3. סמכויות הפקח – נציג השטח

- 3.1. סמכויות המוענקות לו על ידי המפקח, לפעול בשמו ולהמליץ לו על נקיטת צעדים.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

- 3.2. רשאי, בכל עת סבירה, להיכנס לכל מקום שבו ניתן שירות הובלה או המיועד למתן שירות הובלה או לחניית הרכב, לשם פיקוח על הוראות חוק זה.
- 3.3. רשאי לדרוש מבעל רישיון מוביל שיציג בפני את הרישיון, וכן לדרוש ממנו ומכל מי שמועסק על ידו או מטעמו בשירות ההובלה להציג בפניו כל מסמך הקשור במתן שירות הובלה, ולאפשר לבדוק את המטען.
- 3.4. רשאי לדרוש את שקילת הרכב המסחרי והמטען המובל בו בדרך שתיקבע בתקנות.
- 3.5. פיקוח על עמידת בעל רישיון מוביל בחובות המפורטים.
- 3.6. רשאי לבדוק עמידה בדרישות נוספות, בהתאם לסוג ההובלה, כגון העסקת קצין בטיחות, אחראי על הניהול המקצועי, אחראי על בטיחות הובלת חומרים מסוכנים, רכב המתאים להובלת חומ"ס, ציוד כיבוי שריפות, ציוד מגן אישי והיתרים ברי תוקף.
- 3.7. אימות כל הפרטים שנמסרו למפקח, ובהם: פרטי הרכב המופיעים ברישיונות, שמות בעלי התפקידים, מקום מתן שירות ההובלה ושטח החניה העומד לרשותו.
- 3.8. בדיקת התנאים להובלת חומר מסוכן, על פי שטר מטען או תעודת מטען לחומרים מסוכנים. בדיקת ההיתרים להובלת חומר מסוכן וקבוצת סיווג 7 – חומרים רדיואקטיביים.
- 3.9. בדיקת פרטי כרטיס הבטיחות, המצורף לשטר המטען ולתעודת המטען, הכולל את השם המסחרי של החומר, קבוצת סיווג, קוד חירום, אופי הסיכון, אמצעי הגנה, טלפונים להתקשרות, שם עורך הכרטיס וכל מידע נוסף הנחוץ להובלתו הבטוחה של החומר.
- 3.10. בדיקת התנאים המפורטים לקבלת היתר לנהוג ברכב המוביל חומר מסוכן, ולדווח למפקח במידה והנהג עבר על הוראות התקנות המחייבות.

פרק יא': טיפול בכלי ירייה, תחמושתם ואביזריהם. מטווחים

1. חוקים, תקנות והנחיות

- 1.1. חוק כל ירייה, התש"ט-1949 ותקנותיו.
- 1.2. חוק העונשין, התשל"ז-1977.
- 1.3. נוהלי ומפרטי משטרת ישראל.
- 1.4. ת"י רשמי 1337 – מערכות אזעקה לגילוי פריצות.
- 1.5. כל כלי הנשק לסוגיהם, אמצעי לחימה וחומרי נפץ (לרבות מוצרים מוגמרים ו/או בתהליכי ייצור) יאובטחו בהתאם להנחיות נותן האישור- נציג שר הביטחון וכן נוהלי ומפרטי מלמ"ב/משהב"ט.
- 1.6. הכרה במפעל ראוי ניתנת ע"י ראש האגף לרישוי ופיקוח כלי ירייה במשרד לביטחון פנים, בהמלצת משטרת ישראל ובתנאי שהמפעל עומד בעילה להכרה כמפעל ראוי.
- 1.7. המפעל יחזיק ברישיון כלי ירייה בר תוקף כנדרש, יפעל על פי תנאיו ויחדשו במועד.
- 1.8. אין במסמך זה משום מתן רישוי כלי ירייה כמוגדר בחוק זה.

2. הגדרות

- 2.1. "בעל רישיון מיוחד": בעל מפעל ראוי ו/או מנהל ו/או לאחראי ביטחון במפעל שקיבל רישיון מיוחד.
- 2.2. "מב"ט": ראה פרק ט'.
- 2.3. "ייצור כלי ירייה": בעל עסק שקיבל אישור ממשלה לייצר כלי ירייה. ייצור כלי ירייה עבור מערכת הביטחון מחייב אישור שר הביטחון.
- 2.4. "כלי ירייה (נשק)": כלי בעל קנה, העשוי לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה שבכוחם להמית אדם, כולל חלק, אביזר ותחמושת של כלי זה. וכן כלי שמסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם לרבות חלק, אביזר ותחמושת לפי האמור, לרבות מיכל המכיל או המסוגל להכיל חומר כאמור, למעט מיכל גז מדמיע.
- 2.5. "מפעל ראוי": כמוגדר בחוק כלי ירייה, התש"ט – 1949, סעיף 10.
- 2.6. "סוחר בכלי ירייה" – העושה עסק בכלי ירייה, הכולל מיקח וממכר, או עוסק באחסנה ותיקון כלי ירייה.
- 2.7. "רישיון מיוחד": רישיון הניתן למפעל על ידי האגף לרישוי ופיקוח כלי ירייה/משרד הפנים, להחזיק בכלי ירייה.

3. דרישות דיווח ומסירת מידע

- 3.1. המפעל ידווח לרשות הרישוי על כל שינוי בעסק הנוגע לפעילותו בכלי ירייה/תחמושתם.
- 3.2. דווח על תאונות עם נפגעים יועבר לנותני האישור של: משהב"ט, משטרת ישראל ואגף הפיקוח על העבודה.
- 3.3. על בעל העסק/יצרן לדווח לאגף לרישוי ופיקוח כלי ירייה על כל שינוי שחל בעיסוק בכלי ירייה, כגון שינוי סטטוס סוחר/יצרן מורשה, החלפת מכוונות הטבעה, הפסקת ביצוע הטבעה מכל סיבה שהיא, הפסקת ביצוע השבתה מכל סיבה שהיא.

4. החזקת כלי ירייה על ידי מאבטחים ועובדים במפעל:

- 4.1. מאבטחי חברת אבטחה חיצונית: כלי הנשק הנם בבעלות חברת האבטחה. על המפעל להבטיח קיום רישיון עסק לחברה ורישיון כלי ירייה כנדרש לחברה ולעובדיה.
- 4.2. מאבטחי המפעל (כולל עובדי חברת כח אדם) ועובדיו: כלי הנשק הנם בבעלות המפעל.
 - א. על המפעל להחזיק ברישיון מיוחד להחזקת כלי ירייה בתוקף על פי חוק כלי ירייה, התש"ט – 1949. כל נושא נשק יחזיק באישור להחזקתו כחוק.
 - ב. המפעל, המאבטחים והעובדים יפעלו בהתאם להנחיות משרד הביטחון – מלמ"ב, ראה פרק ט'.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

5. ייצור כלי ירייה

- 5.1. על מפעל המייצר כלי ירייה, להחזיק ברישיון לייצור כלי ירייה בתוקף על פי חוק כלי ירייה, התשי"ט – 1949.
- 5.2. המפעל לא יוציא ולא ימכור כלי ירייה, אלא למי שניתן בידו רישיון כחוק.
- 5.3. המפעל ינהל רישום מדויק של כלי הירייה המיוצרים/מורכבים. הרישום יישמר במפעל למשך 7 שנים ולאחר מכן יועבר לגניזה לאחר הודעה לגורם המוסמך בחוק כלי ירייה.
- 5.4. **סימון/הטבעה**: המפעל יסמן את כלי הנשק וחלקיו על בסיס רישיון/אישור הטבעה מטעם הגורם המוסמך בחוק כלי ירייה.

6. השבתת כלי ירייה

- 6.1. תבוצע על פי רישיון/אישור מטעם הגורם המוסמך בחוק כלי ירייה ועל פי נוהל ומפרט השבתה אשר אושרו ע"י גורם זה.
- 6.2. השבתת כלי ירייה מחייבת סימון השבתה.
- 6.3. המפעל ינהל רישום מדויק וידווח על ביצוע השבתות לגורם המוסמך בחוק כלי ירייה. הרישום יישמר במפעל למשך 7 שנים ולאחר מכן יועבר לגניזה לאחר הודעה לגורם המוסמך.

7. מסחר/יצוא/יבוא כלי ירייה

- 7.1. על מפעל העוסק באחד מאלו או יותר, להחזיק ברישיון מתאים לעיסוק זה בתוקף על פי חוק כלי ירייה, התשי"ט – 1949.

8. מטווח

- 8.1. על מפעל המפעיל מטווח, להחזיק ברישיון מתאים לעיסוק זה בתוקף על פי חוק כלי ירייה, התשי"ט – 1949. חובת הרישוי חלה על כל סוגי המטווחים במפעל, בין אם הם חלק ממערך הייצור/העיסוק העיקרי, או חלק ממערך האבטחה שלו.
- 8.2. בעל העסק יפעל על פי התנאים ברישיון המטווח.
- 8.3. במטווחים סגורים או פתוחים יש להתקין מערכות משלימות או תשתית כנדרש על ידי שירותי הכבאות, מפקח עבודה, מלמ"ב/ משהב"ט, מ"י - כחלק ממפרט התנאים של העסק.
- 8.4. המטווח ינוהל על ידי מנהל מטווח מורשה.
- 8.5. פעילות במטווח:

 - א. אימון באש חיה יערך אך ורק במטווח מאושר, בפיקוח מפקח מטווח/מדריך ירי מורשה בהתאם למספר היורים (על פי תנאי רישיון המטווח).
 - ב. הירי והפעילות במטווח יבוצעו על פי הוראות הקבע לבטיחות של מ"י והוראות מנהל המטווח. כלל ההוראות ירוכזו בתיק הוראות למטווח, בנוסף להוראות הבטיחות בספרות ההדרכה ובמערכי השיעור.
 - ג. מדריך הירי יבטיח תקינות כלי הירייה של המתאמן ושמירה על הוראות הביטחון והבטיחות למטווח.
 - ד. יש לנהל יומן רישום של: המתאמנים בירי במטווח, כלי הירייה והתחמושת לירי.

- 8.6. העברת כלי ירייה והתחמושת למטווח וממנו תעשה בפיקוח ואישור מנהל המטווח.
- 8.7. למטווח קליעה נייד יש לצרף אישור ממשד התחבורה.

9. אחסון כלי ירייה(נשק ותחמושת)

- 9.1. על מפעל העוסק באחסון כלי ירייה(נשק ותחמושת) להחזיק ברישיון המאפשר עיסוק זה בתוקף על פי חוק כלי ירייה, התשי"ט – 1949.
- 9.2. בעל הרישיון יזום ביקורת על ידי בעל מקצוע פעם בשנה לתקינות כלי הירייה המצוי באחסנה ובידי נושאי הנשק.
- 9.3. מחסן הנשק ישמש אך ורק לאחסנת הנשק וטיפול בו.
- 9.4. **תשתית**: תיבנה על פי הנחיות נותן האישור.

מפרט תנאים ברישיון עסק למפעל ביטחוני

9.5. במבנה הכניסה למפעל, כאשר קיימת בו אבטחה חמושה תבוצע אחסנה זמנית לכלי הירייה של מבקרים/אורחים הנכנסים למפעל על פי הנחיות מלמ"ב/משהב"ט ומב"ט המפעל.

10. ניהול הנשק:

10.1. ינוהל רישום מצאי כלי הירייה והתחמושת בעסק.

10.2. ינוהל יומן מסירה והחזרה של כלי הירייה, בו יצוינו: שם המקבל, סוג הכלי, מספר הכלי, קוטר, אביזרים ותחמושת, מספר תעודת ההרשאה, תאריך מסירה, תאריך החזרה וחתימת מקבל כלי הירייה.

11. הדרכה וכשירות

11.1. בעל העסק יבטיח עריכת מטווח אמון בירי לפחות אחת לשנה ותדריך בטיחות והוראות שימוש בנשק לפחות אחת לשה חודשים לנושאי הנשק.

11.2. בעל העסק יבטיח קיום נוהלי מלמ"ב 410.00.

11.3. בעל הרישיון יבטיח מתן נשק בתנאים הבאים:

א. רק לאדם המופיע ברשימת מורשים מאושרת על פי חוק כלי ירייה.

ב. מקבל הנשק קרא את הוראות פתיחה באש, הוראות ביטחון לנושא כלי ירייה והוראות טיפול בנשק, הבין את תוכנם וחתם על הצהרה מתאימה.

ג. מקבל הנשק עבר אימון בכלי הירייה המיועד לו ובעל הרישיון שוכנע כי הוא כשיר לשימוש וטיפול בנשק.

ד. כלי הירייה יימסר לשומר או לעובד לצורך מילוי תפקידו בלבד. לאחר סיום התפקיד יוחזר כלי הירייה למחסן למשמרת.

11.4. תנוהל רשימת המורשים להחזיק נשק במפעל ובה רישום מדויק של תאריכי מתן התדרוך בנשק ותאריכי ביצוע הכשרה בירי.